EREZIILE APUSULUI

Ieromonah Visarion Moldoveanu

www.mirem.ro

EREZIILE APUSULUI

Despre scrierile şi învățăturile Sfinților Părinți asupra Catolicismului

Ieromonah Visarion Moldoveanu

ISBN 960-243-710-7

Thessalonica - Greece
2007
Printed in Romania

Mulțumim

Prea Cucernicului Părinte Theodoros Zisis, distins profesor al Facultății de Teologie Ortodoxă din Tesalonic, pentru bunăvoința de a ne acorda dreptul şi binecuvântarea publicării acestei lucrări apologetice, spre slava Bisericii Ortodoxe de pretutindeni.

„Este un Domn, o Credință, un Botez.”
(Efeseni 4:5)

*

„Iară Duhul aievea zice că în cele de apoi vremi, se vor depărta mulți de credință, luând aminte la duhuri de înşelăciune şi învățături ale dracilor.” *(I Timotei 4:1)*

*

„Acestea arătându-le fraților, bun slujitor vei fi lui Iisus Hristos, hrănindu-te cu cuvintele credinței şi ale celei bune învățături, căreia ai urmat. Iar cele spurcate şi băbeşti basme le părăseşte şi te învață pe tine către buna credință.” *(I Timotei 4:6-8)*

ÎNDEMN LA DISCERNĂMÂNT

Întocmită sub forma unei colecții ortodoxe de scrieri bisericești, această alcătuire apologetică se apleacă asupra acelor creștini ortodocși care doresc să se împărtășească din „cugetul Bisericii" și să asculte în același timp sfătuirea Sfinților întru cele de folos pentru apărarea adevărului Ortodoxiei împotriva noilor forme luate de vechile erezii și păgânisme.

Poate mulți se vor aștepta să găsească printre rândurile acestei cărți cuvinte „grele" cu înțelesuri „anti", pline de fanatice justificări și osânditoare atitudini ce anatemizează din start orice replică a cititorului. Ei bine, abordarea de față este străină acestui „duh".

Lăsând Sfinții să ne vorbească nepătimaș despre religiile Apusului, aflăm de fapt cum arată și unde se găsește dreapta-credință apostolică, de ce Biserica este doar una și ce trebuie să facem pentru a ne uni cu Hristos, primind în același timp simple și delicate îndemnuri către o alegere întru adevăr a propriei conștiințe. De altfel, în jurul acestor *povățuiri*

duhovniceşti se zideşte întreaga lucrare. Este, dacă vreţi, un manual de învăţare a discernământului duhovnicesc în aceste tulburate veacuri.

Ţinând calea iubirii întru adevăr şi desluşind cu iscusinţă ispita „religiilor creştine”, Sfinţii ne arată cum în Apusul umanist s-a produs în ultimele secole o îngrijorătoare schimbare asupra *înţelegerii teologice* şi a *simţirii duhovniceşti* privitoare la esenţa creştinismului apostolic.

Noile „ispite” ale veacului, cu rădăcinile adânc înfipte în pofta firii omeneşti căzute, sunt cele care jertfesc teologiile zilelor noastre pe altarul unui dumnezeu universal valabil, un fel de zeitate cu tentă hristică întru care toate confesiunile, sectele, organizaţiile şi grupările creştine îşi vor „recunoaşte” chemarea mesianică. Bineînţeles, vorbim aici de un creştinism teatral, de o parodie religioasă în care joacă un fals Hristos cu replici şi minuni mincinoase şi o puzderie de „biserici”- decor ce ascund şi idolatrizează filozofii în care omul este învăţat sistematic cum să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu.

Arhitecţii şi slujitorii acestor sisteme religioase, pe cât de diabolice pe atât de globalizatoare, şi-au dat seama că supunerea lumii şi îngenuncherea omului nu se mai poate face prin arderea pe rug, prin cuceriri religioase, ateism sau războaie politice, ci printr-o nouă, subtilă şi atrăgătoare mentalitate religioasă în care nu mai este omul vinovat pentru păcat, desfrânare, boală, chin, durere sau moarte, ci vina acestor „schingiuiri ale umanităţii” o poartă în întregime „jugul” prea greu al lui Hristos. Se cere atunci o soluţie religioasă care să elimine ideea de păcat, să „descătuşeze” libertatea, iubirea, pacea, progresul, omul, dar mai ales creştinismul „dur şi învechit” de persoana prea „ascetică” a lui Iisus Hristos şi înlocuirea Dumnezeului cel Răstignit şi Înviat

cu un „christ” umanist şi „înţelegător” ce nu mai cere *nimic* omului decât să „creadă” în ceva, un „christ” uimit în faţa progresului ştiinţific şi prea neputincios înaintea îndestulării materiale. Aşa au apărut creştinismele fără de Hristos şi hristoşii fără de Creştinătate.

Nu întâmplător firele istorice ale eresurilor creştine şi păgânismelor întemeietoare de crezuri, religii şi zei au ajuns astăzi mai mult ca oricând să-şi înnoade vârfurile prin redescoperirea asemănărilor religioase. Şi nu întâmplător există deja în vremurile noastre o organizaţie care se străduieşte să netezească şi să călăuzească drumurile tuturor religiilor acestei lumi într-un singur punct. Este simplu de înţeles pricina, căci acelaşi duh rău care a aruncat şi la umbra căruia au crescut seminţele „necredinţelor” în lume, netezeşte acum terenul venirii triumfale a Antihristului. Neputând nimici Biserica lui Hristos, Satan a ales ca în fiecare dintre crezurile păgâneşti şi eretice ale lumii, pe lângă crearea unei „umbre” ale unei false dumnezeiri, a unui „hristos” deformat, să lase şi câteva „portiţe teologice” prin care Antihrist să-şi facă la momentul potrivit în chip „legal” şi „corect” simţită chemarea şi prezenţa. În tratarea Catolicismului din prezentul volum vom vedea că „slăbiciunea” stă ascunsă în spatele „virtuţilor”, adică în omul papă şi filozofia umanistă. Dar să înţelegem mai bine privind lupta omenirii pentru pace...

Într-o lume în care toate religiile se roagă într-un glas aceluiaşi „dumnezeu” pentru pace, unde „despărţirea bisericilor” este o pricină de război, unde pacea cea dinafară, a lumii, este totuna cu pacea întru Hristos, într-o lume în care prietenia dintre oameni, dintre naţiuni sau renunţarea la lupte şi războaie înseamnă pace - al cărei steag alb flutură de pe vârfurile zidurilor ridicate de rebeliuni, revoluţii sau reforme de orice fel, ei bine, doar nişte nebuni mai pot cuteza să i se

împotrivească. Da, însă cei care afară de mântuirea sufletului şi mărturisirea adevărului nu mai au pentru ce să se împotrivească căderii acestei lumi sunt tocmai Sfinţii, acei bineplăcuţi ai lui Dumnezeu care vieţuind în lume trăiesc în afara ei, acei preafericiţi care au găsit cu adevărat pacea – cea lăuntrică, a inimii - prin **împăcarea** cu Dumnezeu şi **re-înfrăţirea** cu Hristos.

Este adevărat că omenirea zilelor noastre nu încetează să-i defaime pe cei ce ţin la trăinicia credinţei ortodoxe şi se opun păcii lumeşti, ca şi cum aceştia ar fi nişte fanatici, retrograzi şi devotaţi unor forme învechite. Însă Hristos nu a adus lumii şi nici nu a lăsat Apostolilor o pace inter-religioasă, o pace mondială, o pace a adunărilor ecumeniste sau a uniaţiilor „creştine", o pace care înseamnă război cu Hristos, o pace exterioară, lumească, omenească, pământească, firească, ci însăşi Pacea dumnezeiască care odată dobândită nu mai îndeamnă inima la a mai căuta o altă pace în afara ei:*„Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu."(Ioan 14.27) „Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveţi. În lume necazuri veţi avea; dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea." (Ioan 16.33)*

Toată invazia de păgânism şi erezie ia acum o mască de „ortodoxie", de „biserică", de „creştinism" - camuflaj sub care se reunesc toate organizaţiile secularizate şi dezgolite de adevărul lui Hristos -, târând Biserica într-o mincinoasă unire religioasă unde Ortodoxia devine o părticică mică şi neînsemnată în mozaicul universal al păgâneştilor credinţe alături de „hristoşii" grupărilor eretice ale lumii. Cuviosul Serafim Rose adânceşte: *„Caracterul lumesc al societăţii a fost lăsat să-şi pună amprenta asupra misiunii ortodoxe, care dacă ar fi lăsată în direcţia aceasta, ar fi devenit, pur şi simplu, o formă de protestantism de rit răsăritean -, adică ar fi păstrat câteva aspecte*

exterioare ortodoxiei, dar în esența ei nu ar fi fost practic cu nimic diferită de protestantismul lumesc, devenit religie.”

Chemarea Bisericii este aceeaşi, îndemnând la a osebi adevărul de minciună, credința de necredință, Biserica de biserici, Ortodoxia de falsele „ortodoxii”, Hristos de Antihrist. Însă o Biserică zdruncinată de negarea învățăturilor Sfinților Părinți şi de nesocotirea Sfintelor Canoane[1], cu o istorie rescrisă sau uitată[2], cu învățăturile apostolice pângărite şi cu scripturile răstălmăcite[3] este o biserică pe cruce; o biserică hulită de cei aleşi să o apere este o biserică tot mai greu de osebit în vâltoarea noilor curente şi filozofii religioase ce promit „mântuirea”. Dreapta credință însă nu este o filozofie interesantă care se poate adapta anumitor împrejurări. E un adevăr de neclintit care trebuie apărat cu orice preț. Şi toți trebuie să fim pregătiți să ne apărăm la nevoie credința, după dreptarul şi mărturia Sfinților, lămurite prin pătimirea jertfei de Cruce: *„Nimeni să nu ne stăpânească în credința noastră: nici un împărat, nici un ierarh, nici un mincinos sinod, nici altcineva, ci numai Unul Dumnezeu, care atât prin El cât şi prin ucenicii Săi ne-a fost dată nouă”* (Sfântul Ierarh Marcu al Efesului).

---

[1] Înțelegem aici inițiativele ecumeniste personale dar făcute public în numele Bisericii şi al Ortodoxiei ale unor profesori teologi, stareți sau ierarhi de a anula sau ignora anatemele Sfintelor Soboare, de a semna tratate unioniste cu eretici sau păgâni în care se recunosc validitatea „tainelor” şi „dumnezeirea” acestora, de a se ruga, a sluji sau a se împărtăşi „din dragoste” laolaltă protestanți, catolici şi ortodocşi, şi multe alte fapte ce dezbină Biserica şi amăgesc sufletele simplilor credincioşi.

[2] Nici până acum Biserica nu se bucură de canonizarea „oficială” a sutelor de martiri şi mărturisitori ce au pătimit în **holocaustul** comunist, nici până acum nu putem afla adevărul despre influențele nefaste ale catolicismului şi comunismului în România din cărțile de istorie bisericească, nici până acum nu am reuşit să ne regăsim identitatea apostolică trecând ca o turmă de barbari din „originile slave” în cele „latine”...

[3] Privim cu multă uimire la noile scripturi şi cărți de cult „ortodoxe” publicate cu fondurile şi la ordinul Consiliului Mondial Ecumenic ce conțin inserții sau deformări protestante, eliminări de pasaje considerate „antisemite” (a se vedea Prohodul), folosirea limbajului lumesc ce abate de la sensul patristic, adăugiri sau cenzuri slugarnice dorințelor de unire ecumenistă (vezi scoaterea Rânduielii de trecere la Ortodoxie a evreilor, protestanților şi catolicilor din Molitfelnice) şi multe alte asemenea.

Celor ce dezbinând Biserica ne vor acuza de dezbinare, celor ce iubind erezia ne vor privi cu ură, acelora care de dragul ereticilor vor schimba cele ortodoxe, le vom răspunde precum Părinții noştri din vechime ne-au învățat: **că ascultarea cu discernământ este până la păcat, până acolo unde faptele noastre se împotrivesc voinței lui Dumnezeu; că afară de Ortodoxie nu este mântuire deoarece la Hristos nu există iubire fără adevăr şi nici adevăr fără iubire,** iar în afara Ortodoxiei şi a Bisericii lui Hristos noi nu voim a fi, acolo unde şade urâciunea pustiirii prin viclene meşteşugiri...

pr. V. M.

ASUPRA CATOLICILOR[*]

Sfântul Simeon al Tesalonicului

După al şaptelea Sobor A-Toată-Lumea, alt sobor nu s-a mai făcut decât cel care se numeşte al optulea [cel ţinut timpul Sfântului Grigorie Palama, n.n.], pe care catolicii îl ţin minte. Acest sobor a dat anateme pentru cei ce au îndrăznit a zice că dumnezeiescul Duh purcede şi de la Fiul şi a aşezat a se păzi neschimbate toate ale Sfântului Simbol. Nu ştiu cum catolicii n-au băgat de seamă aceasta, şi se pare însă că din trufie şi din înălţarea lor au păţit cele care şi pe îngerii cei dintâi i-au surpat şi a fost pricinuitoare căderii şi morţii începătoriilor neamului nostru [Adam şi Eva, n.n.]. Deci aceasta a fost pricina marii căderi a bisericii catolicilor, cea dintâi următoare a Simbolului şi învăţăturii Apostolilor şi ale Părinţilor, şi ea era, fiindcă nu ascundem adevărul, întâia a tuturor.

Noi am vrut şi am dorit să o avem pe dânsa ca întâia, numai să fi păzit neatins semnul adevăratei credinţe. Catolicii însă, înălţându-se cu mintea mai mult decât toţi, necugetând la

[*] Sfântul Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, **Tratat**, Editura Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, anul 2002, vol.I, cap.19, 20, 23, 32,69.

cele zise: *„Cel ce vrea să fie întâi, să fie cel din urmă dintre toți"*[4] şi *„Tot cel ce se va înălța pe sine se va smeri"*[5].

Cu rea cădere au căzut şi zac (vai, vai) pururea din trufie, boala netămăduită şi rea a celor care nu vor să se tămăduiască cu pocăința, nici nu vor ca plecându-se să se supună Dumnezeiescului Simbol alcătuit de Părinți prin Dumnezeiescul Duh, ci mai mult vor să ne tragă şi pe noi în acea singură nebunie a lor, lăudându-se cu stăpânirea marelui Petru, însă cu împotrivire umblă în pocăința lui Petru.

Căci Petru cu pocăință, cu lacrimi şi cu cea de trei ori mărturisire a dragostei întru Hristos, nu numai că s-a împreunat iarăşi cu cei dintâi Apostoli, dar încă s-a pus înaintea lor şi s-a hirotonisit păstor turmei lui Hristos. Catolicii însă lăudându-se a avea de căpetenie pe Petru şi înălțându-se mai presus de ceilalți, se fac, pe dânşii şi pe alții, solitori părăsirii dogmelor celor drepte şi altor căderi. Drept aceea, dezbinând mădularele lui Hristos, s-au făcut mai mult decât toți câți s-au pornit oarecând asupra ei, pricinuitori de vătămare, şi într-atâția ani au dat mii de pricini de sminteală tuturor fraților celor răscumpărați cu dumnezeiescul sânge al lui Hristos […]

*

Arhiereul: Cel dintâi adaos este greşeala ce-au făcut [latinii] la Sfântul Simbol al credinței pentru care Părinții au întărit ca nimic să nu se adauge nici să se scoată. Şi pe lângă acestea multe altele, depărtându-se de obiceiul cel vechi al Bisericii au născocit de la dânşii, şi cu un cuvânt mai toate ale Bisericii, căci latinii aduc la jertfire şi azimă întocmai cu obiceiul iudeilor, dezleagă posturile cele date de Apostoli şi de Părinți, adică miercurea, vinerea, cele două zile dintâi ale

[4] Marcu. 9, 35.
[5] Matei 23, 12.

Sfintelor Păresimi, şi celelalte posturi date, care dezlegare e cu totul împotriva obiceiului creştinilor şi datelor Sfinţilor noştri Părinţi. Pentru aceste posturi şi canonul cel Apostolesc porunceşte şi toată ceata Sfinţilor au învăţat şi au păzit. Ei postesc în toate sâmbetele, ceea ce este afară din canonul cel Apostolesc şi peste aşezământul Părinţilor, căci numai într-o sâmbătă zic ei că se cuvine a posti, iar nu într-alta, fiindcă sâmbăta e mulţumirea Facerii, precum duminica e a Învierii, şi închipuire fiind cu adevărat înaintea Învierii, pentru că Mântuitorul cu dumnezeiescul suflet mergând în iad a dăruit slobozirea şi Învierea de care încredinţată fiind Biserica, în fiecare sâmbătă face cele ce sunt pentru cei ce au adormit întru credinţă. Şi nunţile lor le fac iarăşi fără de lege.

Şi liturghia o fac aceşti catolici cu totul schimbată şi afară din rânduială; întâi că o fac cu azimă ca şi evreii care aduceau şi prăznuiau cu azimi, pe când nouă toate ni s-au înnoit. Nouă ni s-au dat a aduce pâine desăvârşită, de vreme ce şi pâinea vieţii Cuvântul lui Dumnezeu desăvârşit S-a dat nouă, unindu-se frământăturii noastre, fiind Dumnezeu desăvârşit şi făcându-Se om desăvârşit, pentru aceea Mântuitorul a asemănat împărăţia şi socotinţa întrupării cu aluatul zicând: „Asemenea este împărăţia cerurilor aluatului", şi celelalte. Apoi nici dimpreună nu slujesc liturghia catolicii, nici dintr-acelaşi pahar şi aceeaşi pâine cuminică pe mirean, precum face Biserica noastră, ci cu alt obicei. Nici Botezul nu-l fac în trei afundături, ci prin turnare şi fără de mir, nici cuminecare nu dau pruncilor celor botezaţi, nici la alţii până ce nu ajung înaintaţi în vârstă; şi cei mai mulţi copii ai lor sunt nemiruiţi, şi mare parte din ei murind, rămân neîmpărtăşiţi cu Sfintele Taine, pentru că nu pot vorbi. Nici nu fac hirotonia episcopilor lor la jertfelnic prin punerea mâinilor, după vechea rânduială de mai întâi a lui Hristos Dumnezeului nostru şi Apostolilor Lui, care ridicându-Şi mâinile i-a blagoslovit pe ei şi Duhul cel Sfânt pe capetele Apostolilor a şezut; şi prin punerea mâinilor arhiereului Lui (zice Pavel) iar nu prin mir şi prin ungere.

Şi lui Timotei zice: *„Nu fi neîngrijit de darul care ți s-a dat ție prin punerea mâinilor mele"*[6]. Cei şapte diaconi şi Varnava, şi însuşi Pavel şi toți punere de mâini au primit.

Chiar vorba hirotonie însemnează punere de mâini. La ei hirotonia nu se face de mai mulți episcopi, nici prin punerea Evangheliei deschisă, precum învață marele Dionisie, ci un singur episcop dintr-înşii de multe ori hirotoniseşte episcopi, şi cu ungere de mir, afară din rânduiala Apostolilor mai ales după legea veche. Însuşi de s-ar afla față de mai mulți episcopi ei nu slujesc împreună cu cel mai mare, căci nu poate şi de aceea ei nu slujesc împreună nici hirotonisesc împreună pe cel ce se hirotoniseşte, nici nu e cu putință să slujească împreună unii cu alții, căci nu le e cu putință a frânge azima cea sfințită şi a da mulțimii precum a dat-o Mântuitorul sfințind, frângând şi dând ucenicilor… **Astfel toate le-au făcut mai izvodite şi afară din rânduiala Mântuitorului nostru, a Apostolilor şi a ucenicilor Sfinților Părinți.**

Chipul călugărilor unul fiind, aceştia în multe părți le-au împărțit şi multe feluri de chipuri călugăreşti au făcut, pe care nimeni din Părinți n-au aşezat, căci toți zic că chipul călugăresc numai unul este ca şi Botezul, pentru care şi dumnezeiescul Dionisie învață, şi deşi numim noi chipul cel mare şi chipul cel mic, cu aceasta nu zicem că sunt două, ci unul şi acelaşi, cel mare şi desăvârşit, iar acela pe care îi numesc mic, nu e altul decât arvuna celui mare, începătura aceluia şi înainte închipuire, şi pentru neputință mai pe urmă s-a socotit de unii din Părinți ca o arvună ce se dă celui mai mare, şi mai pe urmă după vreme sfârşindu-se în acel dat unic chip al călugăriei.

Aceştia ca şi Origen aducând un purgatoriu (curățitor) dogmaticesc a fi sfârşit muncilor mai înainte de munca aceea întru care se zic a intra cei ce au făcut păcate, spre a-şi plăti judecata lor până la ziua de apoi, care nici unul din Sfinți

---

[6] I Timotei 4, 14.

Părinți n-au rânduit aceasta. Aceasta este împotrivitoare şi cuvintelor Domnului, care a zis a fi muncă veşnică şi viață veşnică, schimbă şi cuvintele dumnezeiescului Pavel care a zis pentru Sfinții cei ce s-au săvârşit în credință: *„Însă a nu lua pentru noi făgăduința, pentru ca nu fără noi (zice) să ia săvârşirea de vreme ce şi atunci va fi cea desăvârşit înviind noi, luându-şi fiecare trupul cu care a făcut bunătățile ori păcatele după faptele lui"*[7].

Aceasta este credința tuturor sfinților şi nici unul dintr-înşii nu învață a fi vreo muncă mai înainte fără numai a fi în durere şi în locuri fără mângâiere sufletele cele păcătoase ca într-o temniță aşteptând muncile şi ale drepților în locuri de lumină şi de odihnă aşteptând fericita îndulcire, împreună cu trupurile. Domnul însă a zis: muncă veşnică precum şi împărăție veşnică. Iar care va zice pentru bogatul, aceasta o zice pârga durerii muncilor celor veşnice, pentru sufletele cele ce au ieşit fără pocăință a căreia muncă începea arzând cu a sa cunoştință, iar nu numindu-se desăvârşit sau curățindu-se mai înainte.

Că încă nu era hotărârea, adică şi vor merge aceştia în munca cea veşnică, iar drepții în viață veşnică, ci la aceasta mai vârtos întru care s-a cuvenit a se acoperi, ei se înalță iar nu se sfarâmă cu inima nicicum, fiind ținuți cu nedurere **pentru care şi nouă ni se cade a lua aminte de împărtăşirea cu dânşii, iar mai vârtos şi mai ales de despărțirea cea mare la credință, pentru care şi mai multe sminteli s-au făcut Bisericii precum am zis şi mai înainte.**

Clericul: Părinte! Cum aceştia pe dânşii mărindu-se se laudă zicând, cum că papa al lor este întâiul celorlalți şi că numai el este întâiul şi toate cele de la dânsul trebuiesc a fi primite ca şi de la însuşi prea învățatul Petru; şi cum că sobornicească este numai biserica lor, ca ceea ce este întâia celorlalte, şi pentru aceia numai pe ei singuri se numesc

[7] Evrei 11,40.

soborniceşti, iar nu pe alţii precum şi cu alte asemenea se laudă?

Arhiereul: A se lăuda, a se făli şi a se înălţa, este precum s-a zis patima trufiei, drept aceea, pentru aceasta mai cu seamă aceştia smeriţi şi sfărmaţi sunt cu viaţă şi cu credinţă, căci Domnul stă împotriva trufaşilor, precum zice David. Însă, întru ceea ce însuţi întrebi, mulţi dintr-ai noştri şi buni şi făcători de bunătăţi şi înalţi cu cuvintele şi îngereşti cu mintea, dintre care este şi fericitul Nil al Salunului, adevărat şi drept au învăţat; şi mai înainte de dânsul marele între arhierei şi făcătorul de minuni Grigorie, care a ruşinat şi stricat înşelăciunea păgânului Varlaam şi a lui Achindin, şi împreună cu dânsul şi alţi mulţi din cei aleşi de Dumnezeu au scris dumnezeieşte după cum se cade pentru izvodirile aduse de catolici în dogme şi în Preasfântul Simbol despre care cu trufie grăiesc […]

Ca să dăm însă aici şi puţină ştiinţă, cât ne este cu putinţă, din zilele sfinţilor, latinii zic că Papa de la Roma este cel dintâi (aceasta nu e de mare însemnătate, nici nu aduce mare vătămare Bisericii), numai arată-l pe dânsul că este în credinţa lui Petru şi fie cel dintâi vârf şi cap tuturor şi arhiereu şi mai mare, căci aceasta este scris pentru patriarhii Romei cei după vremi şi scaunul acesta este Apostolesc. Arhiereul care stă pe scaunul acesta ţinând dreapta slăvitoare credinţă, se numeşte Diodoh lui Petru, şi nimeni din cei ce cred şi grăiesc drept, la aceasta nu vor grăi împotrivă. Al Doilea Sobor care a dat întocmai cinstea Ţarigrădeanului, zice curat, că al Romei să fie cel dintâi, iar al Ţarigradului, întocmai ca al Romei putând fi, să fie însă al doilea, şi Soborul al Patrulea al celor 630 a aşezat acelaşi Canon pentru cinstea Romanului şi Ţarigrădeanului. Pe însuşi Leon (care a scris cartea Soborului) Părinţii Soborului îl numesc Apostolesc şi că cuvintele lui să fie primite ca ale lui Petru, şi cartea lui o au numit chipul dreptei slăvitoare credinţe. Asemenea şi al şaselea şi al

şaptelea, şi celelalte soboare numesc Apostolesc scaunul acesta şi noi nu stricăm hotărârile Părinţilor.

Să fie dar papa al dreptei slăvitoare credinţe lui Silvestru, lui Agaton, lui Leon, lui Livesie, lui Martin, lui Grigorie Diodohul, care sunt ai Romei, şi atunci îl vom numi pe dânsul Apostolesc şi întâiul altor arhierei şi ne vom pleca lui nu numai ca înaintea lui Petru, dar chiar ca înaintea Mântuitorului. **Iar de nu este cu credinţa următor Sfinţilor acelora, nici scaunului nu este Diodoh, şi nu numai că nu este Apostolesc, întâiul Părinte, dar dimpotrivă este pierzător şi luptător Apostolilor.**

Drept aceea-mi şi aduc aminte, frate, cum că în Constantinopol fiind, către oarecine din partea latinilor care venise a mă întreba, am zis către Dumnezeu care mi-a dat a zice de la ai lui Sfinţi pentru Dânsul şi pentru dumnezeieştile lui dogme. Cea din urmă întrebare a aceluia era: *„Voi vă împărtăşiţi cu arhiereii răsăritului ce se numesc Patriarhi, îi pomeniţi în biserici, ei fiind barbari şi neştiind ce este creştinătatea, iar pe Papa care este foarte învăţat şi pe cuvântătorii lui nu-i primiţi."* Către acesta am zis: *„Noi nu ne lepădăm de Papa nicidecum, şi nici suntem lui neîmpărtăşiţi. Ci mai vârtos una suntem cu dânsul, precum şi cu Hristos, şi Părinte şi Păstor îl credem pe dânsul."* **Dar latinul mirându-se întrebă în ce chip e aceasta, de vreme ce pe Papa al lor nu numai neîmpărtăşit îl avem ci şi eretic îl numim.**

Dar eu am răspuns lui: noi cu Papa Petru, Lin, Clement, Ştefan, Ipolit, Silvestru, Inochentie, Leon, Agapiton, Martin, Agaton, şi cu cei asemenea acestora Papi şi Patriarhi, împărtăşire nedespărţită şi unire întru Hristos avem, şi nici un cuvânt nu ne va despărţi pe noi de aceştia, şi dovedit este aceasta căci, îi serbăm pe aceştia toţi. Dascălii şi părinţii îi respectă şi le face sfintele lor pomeniri, şi Patriarhii şi Arhiereii cheamă pe aceştia de vreme ce Simbolul Credinţei acelora noi nestricat îl ţinem, şi precum s-au botezat ei ne-am botezat,

precum s-au hirotonit şi precum şi-au dat lui Hristos sufletele prin Simbol ne dăm şi noi. Deci, oricare va fi asemenea acestora cu Simbolul credinței, cu viața şi cu obiceiurile dreptslăvitoarei credințe, este împărtăşit nouă acest Părinte, şi ca pe însuşi Petru îl avem pe dânsul şi ale unirii totdeauna va fi nouă şi în vecii vecilor. De vreme ce şi până la o mie de ani a rămas dreapta slăvitoare credință a sfinților acelora şi pravoslavia la noi, arătat este cum că aşa ca şi noi aceia au mărturisit dumnezeiescul Simbol şi aceasta o mărturiseşte cu hotărâre fiecare Sobor, iar mai ales al şaselea şi al şaptelea Sobor a toată lumea.

Iar de când s-au întâmplat schimbarea pentru dumnezeiescul Simbol, nu-l mai avem pe Papă adevărat nici Apostolesc, nici Părinte. De vreme ce nu mai găsim în cei ce se numesc acum Papi, credința Apostolului Petru după mărturisire, ci numai cea după lepădare, că precum Petru nu era Petru nici Apostol, nici cel dintâi, lepădându-se de Hristos, aşa nici cel ce se numeşte Papă nu va fi niciodată Papă, neavând credința lui Petru pe care el ca unul ce o iubea cu mărturisire de trei ori a întărit-o, de vreme ce de trei ori s-a lepădat.

Cine poate zice că înțelege ceva mai înalt decât Duhul? Ai Duhului sunt Părinții şi cele ce sunt în Sfintele Scripturi, şi cum că aceasta este adevărat însuşi zice: *„Ispitiți Scripturile, că întru dânsele veți avea viață veşnică şi acestea sunt care mărturisesc pentru Mine”*[8]. Cine dar ar cuteza afară din Scripturi sau din Părinți care au avut Duh Sfânt să izvodească o altă credință şi să strice cea arătată şi descoperită prin Duhul Sfânt Părinților ca şi lui Petru?

Au nu prin Duhul Sfânt Dumnezeieştii Părinți cei ce s-au luptat pentru Duhul Sfânt, s-au făcut prin împreună mărturisirea Duhului? Eu zic şi propovăduiesc prin Duh, iar cel nu zice aşa, străin este Duhului Sfânt.

---

[8] Ioan 5, 39.

Iar nu ca aceia care, sub cuvânt că nu ştiu pruncii cui se împărtăşesc, opresc pruncii de a se cumineca. Vai ce lucru dobitocesc şi fără de cale! Dar pentru ce-i mai şi botează? Sau pentru ce-i unge cu Mir**? Cu toate că mai cu seamă catolicii, precum am înțeles, nici nu-i mai ung la botez şi toate ale lor sunt împotriva Sobornniceştii Biserici.** Iar, precum cel ce crede drept cu credință aduce pruncul la Dumnezeu, şi pruncul cel botezat face mărturisirea prin naş credincios, şi se naşte de a doua oară întru Împărăția cerului, şi se unge cu Mir şi se desăvârşeşte, şi murind este al Împărăției lui Dumnezeu, tot astfel, prin credincios, să se aducă pruncul şi la Cuminecătură, căci aceasta este viața cea veşnică. Şi precum cel ce nu se naşte a doua oară prin apă şi prin Duh, nu va intra întru Împărăția cerului, aşa şi cel ce nu va mânca Trupul Fiului Omului (precum a zis Însuşi Domnul) şi nu va bea Sângele Lui, nu va avea viață veşnică.

Acestea am zis vouă iubiților pe scurt pentru Sfântul Botez, şi primiți după putință, iar cuvinte mai înalte pentru cele Dumnezeieşti veți auzi de la cei mai învățați.

CRIZA BISERICII CATOLICE[*]

Mihai Urzică

Prin poticniri provenite din afară şi dinăuntru, Biserica Catolică străbate astăzi cea mai sumbră perioadă din istoria sa. Această criză, care s-a tot accentuat din deceniile trecute, este determinată acum de tendinţe moderniste şi de insubordonarea unei însemnate părţi a clerului, de apatia religioasă a multor credincioşi ai săi, de practici religioase dubioase, însuşite în unele cazuri de autorităţile eclesiastice, de manifestări şi compromisuri ale unor ierarhi falǎ de Masonerie şi de iudaism, ca şi de alte acţiuni condamnabile.

În anii din urmă mii de preoţi au părăsit clerul catolic pentru a se căsători, iar alţii refuză să mai asculte de autoritatea ierarhică[9]. Cu deosebire în ţările nordice, un număr din ce în ce mai mare de slujitori ai altarului se agită în favoarea reformei care le-ar permite, în acelaşi timp, să rămână în cler ca preoţi deservenţi şi să se căsătorească, ceea ce

[*] Mihai Urzică, **Biserica şi viermii cei neadormiţi**, Ed. Anastasia, 1998.

[9] În decursul anului 1968, numai în SUA au părăsit clerul catolic aproape 500 de preoţi, mulţi dintre ei în scopul de a se căsători. În acelaşi an, în dosarele Congregaţiei din Roma se aflau peste 3000 de alte cereri ale unor clerici care doreau întoarcerea la viaţa laică. Această situaţie a continuat şi în alte ţări catolice.

contravine principiului de a nu se administra taina cununiei după hirotonia preoților. Pe de altă parte, din lipsa de vocație a credincioşilor pentru consacrarea lor în clerul de mir şi din ordinele monahale, s-a ajuns la o situație alarmantă în majoritatea țărilor catolice din Occident. Din cauza necredinței şi a indiferentismului religios care s-au abătut peste lumea occidentală, Biserica catolică recurge la tot felul de inițiative şi acțiuni rău inspirate care, în loc să combată fără crutare răul care o macină, o povârnesc tot mai mult pe panta compromisurilor.

S-a recurs astfel la introducerea muzicii de jazz în unele biserici din Olanda şi din America Latină, pentru a atrage lumea. De asemenea, după modelul cinematografelor americane în aer liber, *drive-in-movies*, pentru automobiliştii care vor să vizioneze filme fără să-şi părăsească volanul şi canapeaua confortabilă, s-a inițiat în Buffalo, în suburbia oraşului New York, ținerea unor liturghii *drive-in*. O fotografie din revista *National Catholic Reporter*, din septembrie 1969, prezintă o asemenea imagine. Pe o estradă, apare, dintr-un grup de turisme, un fel de baracă purtând inscripția: *Altar exterior al Parohiei Sfântului Leon. Liturghie duminicală.* Îndărătul unei vitrine care protejează o încăpere transportabilă, un preot în odăjdii slujeşte sfânta liturghie, care se amplifică prin megafoane. Potrivit relatării din revista catolică menționată, participanții la aceste liturghii de consumație stau relaxați în interiorul turismelor, iar când preotul exclamă *Go in peace!* (Mergeți în pace!), ei întorc cheile în contact şi pacea este salvată în huruitul tuturor motoarelor!

Pe aceeaşi linie înnoitoare de atitudini eclesiastice, cardinalul Suenens, primatul Belgiei, a declarat, într-un interviu la Ottawa, că *admiterea femeilor în clerul catolic* - idee

care se vântură în multe cercuri şi care s-a admis de o parte a Bisericii anglicane - *ar trebui să facă obiectul unui studiu serios*[10].

Vaticanul a dezlegat lumea credincioşilor de ţinerea posturilor de peste an, considerând că asemenea acte de înfrânare reprezintă constrângeri care din cauza mentalităţi veacului nostru, îi îndepărtează pe oameni de la credinţă. În actuala criză a Bisericii catolice, un fapt semnificativ îl constituie şi tendinţa multor credincioşi de a se disocia de autoritatea bisericească. Există azi - spunea reverendul Thomas Stansky, membru în Secretariatul pentru Unitatea Creştinilor din Roma - *o schismă tacită a unor rebeli care rămân catolici doar cu numele, dar care, în realitate, se îndepărtează din ce în ce mai mult de Biserica constituţională*. Iar un episcop american declara: *În ultima vreme, s-au conturat două biserici catolice: o biserică oficială, a papei şi a ierarhiei, şi o biserică liberă, care atrage un număr tot mai mare de laici şi preoţi*. În acest sens, ziarul *Time* (22 noiembrie 1968) menţiona: *În ajunul conferinţei semestriale din Washington, din anul 1968, a celor 238 de episcopi catolici din Statele Unite, 3500 de credincioşi s-au pronunţat în sprijinul celor 40 de preoţi locali, sancţionaţi de cardinalul Patrick O'Boyle pentru că au criticat enciclica papei Paul al VI-lea „Humane Vitae". A doua zi însă, un grup de I50 de preoţi au năvălit în sala unde se ţinea conferinţa episcopilor şi şi-au manifestat solidaritatea cu preoţii sancţionaţi. Catolici proeminenţi din Washington au acordat apoi sprijin unui nou centru bisericesc, grupat în jurul unor preoţi sancţionaţi, unde s-a organizat un fel de cartier general al protestatarilor catolici.*

Un alt fapt neaşteptat s-a petrecut în Franţa, sub pontificatul !ui Paul al VI-lea, prin apariţia unui antipapă, Clement al XV-lea, care a grupat în jurul lui zeci de mii de credincioşi de pretutindeni - din Germania, Elveţia şi chiar din Canada - veniţi să i se prosterneze. Prin mistificările lui, acest

---

[10] *Service oecumenique de presse et d'information* (SOE'PI), nr.7, anul 38, 11 martie 1971, p. 9.

caz scandalos a provocat o nouă schismă în Biserica Romei. Astfel, uzurpatorul papei Paul al VI-lea, Michel Cotten, fost preot în congregația Sacré-Cœur, în urma unei viziuni pe care pretinde că a avut-o în Biserica din Sarrebourg, la 7 octombrie 1950, s-a văzut încoronat ca papă de însuşi Hristos (?), cu numele de Clement al XV-lea! În 1960 s-a instalat la Clemery (Meurthe-et-Moselle), unde şi-a alcătuit un *mic Vatican*, cu cincizeci de cardinali şi episcopi de ambele sexe şi cu o grupare de călugărițe, excomunicându-l chiar pe Paul al VI-lea, sub învinuirea de imoralitate[11]. Deşi unui asemenea caz nu i se poate acorda o importanță prea mare, el urmând se stingă de la sine, acest fapt a provocat tulburare printre atâția credincioşi, mărind şi mai mult confuzia din sânul Bisericii Catolice.

O altă schismă, de altă natură, s-a produs tot sub pontificatul lui Paul al VI-lea, din partea episcopului Marcel Lefébre, fost arhiepiscop de Dakar şi fondator al *Fraternității Sacerdotale Sfântul Pius al X-lea,* care l-a acuzat pe Paul al VI-lea de împăciuitorism cu comuniştii şi de concesii vinovate față de Tradiția Bisericii Catolice, intervenite prin hotărârile Conciliului Vatican II. Episcopului rebel i s-au alăturat tradiționaliştii catolici, benedictinii disidenți, precum şi o fracțiune a Ordinului Carmelit.

O situație mai gravă şi de o întindere mai mare zdruncină Biserica Catolică din cauza unei credințe îndoielnice pe care o manifestă o parte a clerului, care lasă să planeze asupra credincioşilor tot felul de dubii falå de adevărurile fundamentale ale credinței creştine: păcatul originar este contestat; descendența neamului omenesc dintr-un singur cuplu este pusă la îndoială; la fel, fecioria Mariei ca Născătoare de Dumnezeu; ridicarea la cer a Mântuitorului este privită ca o

[11] *Paris-Match*, 6 ianuarie 1973.

imagine şi nu ca o realitate; Iisus este considerat doar un *profet* etc.

Asemenea grave abateri au fost consemnate într-un amplu document al tradiţionalilor catolici francezi, constituiţi în asociaţia religioasă *Credo*, prezentat adunării plenare a episcopilor francezi în 1976 şi publicat ulterior în lucrarea *Les Fumées de Satan*. Din acelaşi document reiese şi felul delăsător în care se săvârşeşte liturghia şi modul scandalos în care se administrează Euharistia, oferită celor nespovediţi, celor de alte confesiuni sau celor bolnavi, prin expedierea Sfintei Împărtăşanii prin ramburs poştal.

Din cauza îndepărtării Bisericii Catolice de la adevărata tradiţie şi spiritualitate a dreptei credinţe, au apărut în această Biserică şi mari anomalii faţă de Sfânta Taină a spovedaniei. În anumite cazuri, se dau, în masă, dezlegări depline de păcate sau se pronunţă, tot în masă, excomunicări din motive politice, încălcându-se adevăratele rânduiri bisericeşti. Aşa s-a întâmplat sub pontificatul papei Pius al XII-lea, când cetatea Vaticanului a anunţat că slujba de Paşti a acelui an va fi radiodifuzată, iar papa va da binecuvântarea *Urbi et Orbi* de la balconul bazilicii Sfântul Petru, cu proclamarea iertării depline a păcatelor tuturor acelora care vor asculta, în acea piaţă sau la posturile de radio, cuvântarea din acea zi de Paşti. În acest fel, zeci de milioane de ascultători ale acelei emisiuni se puteau considera absolviţi de toate păcatele, fără nici o prealabilă cercetare a cugetului, fără nici o rugăciune de pocăinţă, fără o mărturisire de păcate şi fără nici un eventual canon. Taina spovedaniei era cu totul abolită!

*

Din anul 1970, un fenomen religios, cu milioane de adepţi, se manifestă în cadrul Bisericii Catolice prin mişcarea de *reînnoire harismatică*. Sub aparenţele unei religiozităţi de

mare spiritualitate creştină, această mişcare reprezintă, în realitate, o gravă abatere de credinţă. Inspirată din secta penticostarilor americani, cu manifestări de pretinse harisme, această nouă sectă este constituită în frăţii de câte zece persoane, înglobate la rândul lor în formaţii mai mari de sute de membri, fiecare frăţie sau formaţie purtând câte o denumire biblică. Frăţiile sunt organizate din mireni, pe un principiu de autonomie, dar se alcătuiesc şi în comunităţi monastice cu celibatari, bărbaţi şi femei, precum şi din persoane căsătorite, care au deci familie şi copii. Este de menţionat că asemenea organizaţii - mai ales comunităţile monastice cu bărbaţi şi femei în comun, şi cu familii întregi - nu au existat niciodată în Creştinism, ele fiind experienţe noi care aduc o inevitabilă sminteală.

Această mişcare se subordonează episcopatelor catolice, căutând să reediteze viaţa primilor creştini, dar sub o cu totul altă formă. Toate veniturile, salariile, bunurile şi proprietăţile harismaticilor se administrează în comun, ei ducând o viaţă de obşte. În mod deosebit, mişcarea înţelege să reînvie harismele de altădată, de care pomeneşte Apostolul Pavel: darul vindecărilor, al proorociei, al discernământului şi al glosolaliei (facultatea de a vorbi în limbi necunoscute).

Despre această acţiune religioasă, anchetată de benedictinul Manteau-Boramy, doctor în teologie şi expert la Vatican II, şi de cardinalul Suenens, primatul Belgiei, papa Paul al VI-lea s-a pronunţat că în perioada critică prin care trece Catolicismul, o asemenea mişcare reprezintă *la chance de I'Eglise*[12].

Dată fiind amploarea mişcării, în 1975 s-a ţinut la Roma un congres al harismaticilor, cu 10.000 de reprezentanţi, care au primit binecuvântarea papei, în bazilica Sfântul Petru. În 1978, harismaticii au ţinut la Dublin un congres şi mai mare, la

---

[12] *Le Point*, nr. 275, 26 decembrie 1977.

care au luat parte 2 cardinali, 38 de episcopi, 1500 de preoţi şi 30.000 de credincioşi din 75 de ţări[13].

Aceşti credincioşi se adună periodic în biserici şi în capele, mai cu seamă prin bisericile fără preoţi, din cauza lipsei de slujitori, dar şi în casele lor. În aceste adunări ei citesc şi comentează Biblia, se roagă, legănându-se cu mâinile ridicate, şi apoi, în mod spontan, articulează sunete armonizate, pronunţate monoton sau cântate la unison, într-o manieră medievală. În pauzele dintre aceste manifestări, cântă cântece moderne, bat din palme, dansează şi se îmbrăţişează, socotindu-se fraţi si surori[14]. Sunt frecvente cazurile când unii din aceşti *harismatici* vorbesc în limbi arhaice sau moderne, necunoscute lor. Se citează astfel cazul unui francez care a vorbit în limba chineză; sau al unui irlandez care a vorbit unui rabin în ebraică, dezvăluindu-i taine din viaţa lui trecută, ca şi din cea a tatălui lui[15]. Alteori s-au produs vindecări neaşteptate de paralizii, verificate şi de medici[16].

Aceste fenomene de vorbiri în limbi, de vindecări spectaculoase sau de preziceri sunt cât se poate de dubioase şi trădează prezenţa demonului. Având în vedere originea acestei mişcări religioase, generată de secta Penticostalilor, rezultă că ea poartă din capul locului o pecete dubioasă. Pastorul metodist Charles Parham, întemeietorul sectei Penticostalilor, în intenţia de a reînvia harismele, a stabilit *condiţia* prin care Duhul Sfânt poate coborî asupra unei, persoane, învrednicind-o cu anumite harisme, şi anume atunci când mai mulţi credincioşi îşi pun mâinile pe capul acelei persoane şi fac o anumită invocare. Deci pe măsură ce harismele s-au tot rărit în cursul timpului, din motive binecuvântate de Dumnezeu, iată că acum adepţii reînnoirii

---

[13] *Le Point*, nr. 301, 26 iunie 1978.

[14] Andre Mehat, **Comment peut-on etre charismatigue?,** Seuil, Paris.

[15] *Les nouveaux mystiques*, în Le Point, nr. 275.

[16] G. Pierre, Il est vivant, în *Revue francaise du Re*nouveau, 1976.

cred că Duhul Sfânt vine la cerere, în urma unor manifestări neobişnuite, dar exhibiţioniste şi lipsite de orice înălţime spirituală.

Dacă Apostolii, printr-o lucrare a Duhului Sfânt, au primit darul de a face minuni şi de a vorbi în limbi, în scopul de a propovădui Evanghelia în rândul atâtor neamuri păgâne, aceasta a avut o raţiune a momentului - începutul Creştinismului. Iar Apostolii predicau în diferitele limbi ale timpului într-o deplină înţelegere a celor ce spuneau, şi nu prin cuvinte bolborosite şi neînţelese, cum se întâmplă *harismaticilor*.

Cât despre prezicerile pe care unii din aceşti credincioşi le fac în adunările lor, ele nu se deosebesc cu nimic de acelea ale chiromanţilor sau a oricărui medium care cade în transă, întrucât sursa inspiraţiilor este aceeaşi, dubioasă şi necurată, şi numai modalitatea manifestărilor diferă de la unii la alţii. Adevăratele preziceri aveau un scop duhovnicesc, şi nu ţinte banale, cu demonstraţii publice.

Felul straniu de manifestare, practica rugăciunilor, faptul că se socotesc vrednici a avea pretinse daruri de la Duhul Sfânt, arată că această mişcare este o sectă, chiar dacă ea s-a constituit ca o bisericuţă în sânul Bisericii Catolice. Adepţii acestei mişcări religioase se află în primejdia de a aluneca din ce în ce mai jos în rătăcirea lor, în măsura în care se socotesc aleşi şi au o încredere nelimitată în duhul care îi inspiră. A forţa voinţa divină să trimită Duhul Sfânt pentru a împlini *minuni*, a folosi în acest scop practici necunoscute, neobişnuite şi în contradicţie cu toată Tradiţia Bisericii şi cu adevărata spiritualitate creştină, înseamnă nu numai o mare eroare de credinţă, ci o alunecare în vrăjitorie, sub un impuls demonic.

Cu toate acestea, Înaltul Pontif şi sfetnicii săi au girat mişcarea harismatică, au binecuvântat-o, au încurajat-o şi au considerat-o *un noroc al Bisericii!*

Fapte tulburătoare, de altă natură, se petrec în sânul

Bisericii Catolice şi ca urmare a unor ciudate inițiative ale Vaticanului față de lumea protestantă. Astfel, pentru a complace protestantismului în scop propagandistic, Biserica Romano-Catolică a ridicat problema eventualei reconsiderări a lui Martin Luther. În acelaşi sens, cardinalul Willebrands, preşedintele Secretariatului pentru Unitatea Creştinilor de pe lângă Vatican, cu prilejul adunării protestante din anul 1970, de la Evian, a făcut chiar elogiul marelui reformator. Această neaşteptată ieşire din partea unei asemenea marcante autorități catolice a produs o vie reacție în unele cercuri clericale romane care, în frunte cu monseniorul Francesco Spadaforo, l-au calificat pe ilustrul cardinal drept eretic.

Acțiuni misionare de o orientare spirituală cu totul greşită s-au manifestat, în ultima vreme, în Catolicism, şi față de mozaism, în vederea convertirii evreilor la Creştinism. În acest scop, căutând să li se niveleze drumul pentru a-i apropia de Biserică şi a le uşura - după părerea Vaticanului - accesul la botez, s-a mers cu cedările până la măsluirea unor adevăruri evanghelice şi istorice[17]. Ca urmare, s-a înțeles să se atenueze cât mai mult răspunderea pe care o poartă evreii, ca neam şi ca indivizi, pentru răstignirea Mântuitorului, păcat pe care Hristos nu l-a iertat, ci mai greu l-a acuzat. Aceasta nu înseamnă însă că o discriminare cu caracter antisemit ar fi cât de puțin justificată, ci dimpotrivă, ar fi foarte reprobabilă. Căci fiecare om este o parte din umanitatea în care se reflectă Divinitatea, şi el trebuie iubit cu dragostea cu care Hristos S-a jertfit pentru el. Dar de la această atitudine creştină, față de care se cuvine toată înțelegerea evanghelică, şi până la a se arăta îngăduință față de spiritul antihristic al iudaismului sau până la a minimaliza uciderea sacrilegă, săvârşită în numele întregului neam evreiesc şi al urmaşilor săi, este o distanță enormă. Căci blestemul cu care au fost blestemați preoții şi poporul apasă şi

[17] Declaration sur 1es relations de l'Eglise avec les religions non chretiennes - la religion juive, în **Les Actes du Concile Vatican II,** vol. III, pp. 162-165.

azi pe fiecare evreu care continuă să se lepede de Hristos si să-I hulească numele.

Un asemenea punct de vedere, cu care Biserica Ortodoxă nu va putea fi niciodată de acord, este pe cât de greşit, pe atât de primejdios, prin capitularea în fața iudaismului, ca rezultat al infiltrațiilor masonice în mijlocul ierarhiei catolice. O asemenea atitudine lasă uşa deschisă şi altor posibile concesii care se vor face Masoneriei şi angajează la răspunderi foarte grave ierarhia Bisericii Catolice.

Pretenția ca evreii să fie absolviți de învinuirea uciderii lui Hristos a fost ridicată, în mai multe rânduri, chiar din mijlocul cercurilor iudaice. În anii din urmă, şeful rabin din România spunea: *În loc de a îmbrățişa cu dragoste şi recunoştință poporul care păstrează curat şi nealterat străvechiul Legământ, s-a şoptit mereu, fie cavalerilor îmbrăcați în armură de cruciați, fie monahilor înveşmântați în sutană, fie țăranului neştiutor, că acest popor e vinovat de deicid. Râuri de sânge au curs de pe urma acestei absurde îmbinări de noțiuni, care admite că Dumnezeu poate fi ucis şi dezminte însăşi versiunea faptelor, aşa cum este ea narată de Scriptura cea nouă. (...) Trebuie să răsune un zguduitor şi universal* Pecavi *care să pună capăt absurdelor născociri ale unui dramatic trecut şi să pună bazele unei înfrățiri*[18].

Deci conform acestui punct de vedere, propriu iudaismului, nu evreii ar trebui să se pocăiască pentru nelegiuitul lor sacrilegiu, ci creştinii ar trebui să recunoască păcatul, printr-un zguduitor şi universal *Pecavi*. Ca un ecou întârziat de acum două mii de ani, al învinuirilor aduse de marele preot de atunci împotriva lui Hristos, pătrunde acum glasul şefului rabin Moses Rosen împotriva creştinilor care nu s-au pocăit pentru *absurdele lor născociri* despre cei care L-au răstignit pe Domnul.

Când Iisus a fost dus spre judecată în fala lui Pilat,

---

[18] Dr. Moses Rosen, Rădăcinile Bunului Măslin, din cartea **În lumina Torei**, 1971, pp. 183-185.

arhiereii şi bătrânii au ațâțat mulțimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă. (...) Toți au răspuns: Să fie răstignit! A zis iarăşi Pilat: Dar ce rău a făcut? (...) Nevinovat sunt de sângele Dreptului acestuia. Voi veți vedea. Iar tot poporul a răspuns şi a zis: Sângele Lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri! (Mt. 27, 20-25). Iar când, la locul numit *Căpățâna*, Iisus a zis: *Tată, iartă-i, că nu ştiu ce fac*, El se referea la ostaşii romani - păgâni şi inconştienți, care împlineau ordinul execuției, fără să-şi dea seama de cele ce făceau - iar nu la acei care i-au cerut răstignirea şi şi-au luat asupra lor şi a copiilor lor Fărădelegea acestui sacrilegiu. *De n-aş fi venit şi nu le-aş fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvânt de dezvinovățire pentru păcatul lor* (In. 15, 22). *De nu aş fi făcut întrei ei lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea; dar acum M-au şi văzut şi M-au urât şi pe Mine şi pe Tatăl Meu* (In. 15, 24). Iar lui Pilat, Iisus i-a răspuns: *De aceea cel ce M-a predat ție mai mare păcat are* (In. 19, 11).

Iisus nu i-a iertat. Dar Vaticanul a căutat să circumscrie răspunderea sacrilegiului comis numai la acuzatorii lui direcți de atunci, absolvind tot restul Israelului de implicațiile acestei Fărădelegi. Dar pentru că blestemul cu care s-a blestemat norodul a fost rostit de bătrânii sinedriului, de preoți şi de mai marele preot, el a căzut asupra întregului popor şi nu numai a celor de față. Iar dacă ar fi să se facă azi un sondaj printre rabinii, cărturarii şi bătrânii acestui popor, cu privire la hotărârea luată de înaintaşii lor față de Iisus, crede oare Conciliul Vaticanului că s-ar desolidariza ei de acea hotărâre sau că ar contesta consecințele acelui blestem arhieresc?

Iată de ce, evreilor care vor să primească botezul credinței ortodoxe, Biserica le cere, pe temeiul Tradiției, ca la prima cateheză să se facă, între altele, următoarele lepădări, cuprinse în Evhologhiu: *Mă lepăd de toată credința iudaică şi blestem toată hula lor pe care o au asupra Domnului Iisus Hristos, asupra Preacuratei Maicii Sale asupra tuturor Sfinților şi asupra tuturor creştinilor. Mă lepăd de cele ale legii vechi, ca de cele ce acum*

au trecut, şi de alte obiceiuri evreieşti, cele de Dumnezeu hulitoare, şi de blestemata lor carte, Talmudul, precum şi de toate tălmăcirile acestuia, şi le blestem pe ele.

În luna august 1968, a avut loc în America Latină, la Bogota, prima reuniune la scară continentală între catolici şi evrei, cu participarea a 27 de personalităţi, printre care şi cardinalul Raul Silva Henriquez de Santiago de Chile, dimpreună cu mai mulţi episcopi. Cu această ocazie s-au formulat o serie de concluzii mai importante. În ceea ce priveşte comunităţile religioase, reuniunea a recomandat o colaborare cât mai strânsă între organizaţiile evreieşti şi cele creştine, hotărând, între altele: *Să se desfăşoare o lucrare comună, pe cât posibil mai extinsă şi unitară, a celor două confesiuni religioase faţă de necesităţile umane; să se încurajeze ţinerea reciprocă de cursuri, de seminarii şi conferinţe, pe tot cuprinsul continentului latino-american, pe teme specifice, susţinute de teologi evrei şi creştini, care să-şi expună propria religie şi cultură etc.*

Dar reuniunea de la Bogota a mai hotărât: *Revizuirea cărţilor de texte ale catehismelor, ale manualelor de rugăciuni, ale dicţionarelor şi enciclopediilor pentru a elimina orice formă de prejudiciere reciprocă; promovarea, în ambele comunităţi, a cunoaşterii liturghiilor respective; participarea evreilor şi a creştinilor la rugăciuni în comun, servindu-se de Tanas* (Vechiul Testament). *În acest scop, textele biblice şi de rugăciuni vor fi alese cu grijă pentru a se elimina pasajele care se pot preta la controverse, iar pentru rugăciunile în comun va fi preferabil să se utilizeze alte formulări decât acelea pe care le comportă în mod obişnuit liturghia*[19].

Prin asemenea iniţiative, devenite acte normative pentru Biserica Catolică, se nesocotesc cu totul canoanele apostolice care interzic, sub pedeapsa caterisirii şi a afurisirii, pe acei clerici sau laici care ar face rugăciuni împreună cu ereticii sau

---

[19] *Relations entre 1'Eglise et 1e Judaisme*, SOEPI, nr. 6, ianuarie 1969, pp. 20-21.

cu cei înlăturați din obştea creştinilor[20].

Dacă această acțiune este oprită şi condamnată de Biserică, cu cât mai grav este faptul că asemenea rugăciuni şi formulări din Vechiul Testament se oficiază nu cu ereticii, care sunt totuşi creştini, ci cu evreii talmudişti, desconsiderând canoanelor ecumenice şi, mai mult, cu binecuvântarea oficială a Bisericii! Cât despre revizuirea cărților de texte ale catehismelor, manualelor de rugăciuni etc., în vederea eliminării oricărei forme de prejudiciere reciprocă, aceasta înseamnă schimonosirea credinței creştine în scopul de a fi pe placul mozaismului, adică al „Sinagogii Satanei”, înseamnă a răstălmăci Predaniile Sfinților Părinți şi a perverti duhul credinței creştine!

Dar ce legătură poate avea Hristos cu Antihristul? Căci atitudinea iudaizantă, adoptată de Biserica Romei, pune din nou în actualitate câteva puncte fundamentale programate de Francmasonerie: *Misiunea cea mai importantă a Francmasoneriei este să glorifice iudaismul* (revista francmasonică *Symbolisme*, iulie 1928). *Francmasoneria vrea să fie Super-Biserică, Biserica aceea care le va reuni pe toate* (*Bulletin du grand Orient*, nr. 37); *Scopul nostru final este distrugerea pentru totdeauna a catolicismului şi chiar a ideii creştine* (citat din *La revelation*, Mgr. de Ségur). În vederea distrugerii Catolicismului, gruparea secretă *Haute vente* urmăreşte dispariția puterii temporale a papilor şi coruperea Bisericii Catolice[21].

În afara multiplelor răstălmăciri dogmatice, cultice, canonice şi eclesiastice, care au dus la divergențe între Biserica Ortodoxă şi cea Romano-Catolică, în ultima vreme s-au ivit altele noi, grave, care s-au adăugat la cele existente, adâncind

---

[20] Sfintele Canoane Apostolice hotărăsc: **Can. 10**: Dacă cineva s-ar ruga împreună cu cel înlăturat din obştea creştinilor, chiar în casă, să se afurisească. **Can. 11**: Dacă cineva ar face rugăciuni cu un preot caterisit, să se afurisească. **Can. 45**: Episcopul, preotul care se roagă numai împreună cu ereticii să se afurisească. **Can. 64**: Dacă un cleric sau laic ar merge la sinagoga iudeilor sau a ereticilor, pentru a se ruga, să se caterisească.

[21] Roger Rebut, op. cit., p. 21.

şi mai mult hotarul despărţitor dintre cele două Biserici Creştine.

În situaţia tulbure existentă, s-a mers atât de departe cu neînţelegerile şi cu opacitatea, încât s-a ridicat şi anatema care fusese pronunţată altădată asupra Francmasoneriei. În noaptea de 22 iunie 1971, Biserica Catolică şi Marea Lojă a Franţei au pus capăt unui secol şi jumătate de interdicţii, condamnări şi excomunicări. Opt sute de *fraţi* evrei, creştini, musulmani şi atei, în frunte cu marele maestru al Marii Loji, serenisimul Pierre Simon, l-au primit cu mare alai, în templul lor de la Paris (Rue de Puteaux), pe monseniorul Daniel Pezeril, consilierul arhiepiscopului de Paris, cardinalul François Marty, care a făcut împăcarea Bisericii catolice cu Masoneria Marii Loji a Franţei. Iar în 1986, în mod surprinzător, papa Ioan Paul al II-lea s-a dus la sinagoga mare din Roma, într-o vizită oficială, închipuindu-şi că astfel va putea capta bunăvoinţa talmudică. Marele rabin şi asistenţa l-au primit protocolar, dar rece.

Deci ce garanţie spirituală ar mai putea oferi Biserica Catolică, în condiţiile gravei crize care o frământă, pentru deschiderea unui drum luminos, de împăcare în duh şi în adevăr, cu pravoslavnica Biserică Ortodoxă, în vederea unirii lor?

Numai atunci când se va smeri trufia papală şi a conclavului său ambiţios, numai atunci se va putea netezi drumul anevoios al împăcării celor două Biserici sub lumina Duhului Sfânt. Numai atunci vor putea privi şi fraţii apuseni cu ochi curaţi şi inima fără vicleşug, ca şi Nathanael din Evanghelie, spre fraţii orientali care, cu braţele deschise, îi aşteaptă de o mie de ani cu nelipsită răbdare, pentru ca în aceeaşi credinţă şi în aceeaşi dragoste să înalţe rugăciuni de preamărire lui Dumnezeu, pentru regăsirea lor în Duh şi în Adevăr.

OMUL ŞI DUMNEZEU-OMUL[*]

Sfântul Iustin Popovici

Fără Dumnezeul-om şi în afara Dumnezeului-om, omul se află totdeauna în primejdia de a deveni asemănător cu diavolul, fiindcă păcatul e totodată şi putere şi chip al diavolului. Robindu-se păcatului în afara Dumnezeului-om, omul devine de bună voie asemănător diavolului, se împropriază diavolului: *„Cel ce săvârşeşte păcatul, de la diavolul este"* (I Ioan 3, 8). Nu trebuie să ne scape din vedere că scopul principal al diavolului este acela de a-l lipsi pe om de asemănarea cu Dumnezeu, de a-l dez-divino-umaniza, de a-l dezlipi de Dumnezeu, şi în felul acesta de a-l transforma într-o fiinţă asemănătoare cu el. Antropocentrismul umanist e în esenţă diavolocentrism, fiindcă atât unul cât şi celălalt nu vor decât un singur lucru: să fie doar în sine şi pentru sine. În felul acesta, însă, ele strămută de fapt pe oameni în împărăţia „morţii celei de a doua", unde nu este Dumnezeu, nici ceva din cele ale lui Dumnezeu (Apoc. 21, 8; 20, 14).

Toate umanismele europene, de la cel mai primitiv până la cel mai subtil, de la cel fetişist până la cel papal, se întemeiază pe credinţa în om, aşa cum este el în datul lui psihofizic şi istoricitatea lui psihofizică. În fapt, toată esenţa

[*] Capitol preluat din **„Biserica Ortodoxă şi ecumenismul"**, Ed. Orthodox Kypseli, Tesalonic, 1974.

oricărui umanism este omul - **homo**. Redus la ontologia sa, oricare umanism nu este altceva decât „hominism" (**homo-hominis**). Omul este cea mai înaltă valoare – valoarea totală, omul este criteriul cel mai înalt – criteriul total: „omul este măsura tuturor ființelor şi lucrurilor". Aceasta este „**in nuce**", orice umanism, orice hominism. Aşadar, toate umanismele, toate hominismele sunt în ultimă analiză, de origine idolatră, politeistă. Toate umanismele europene, de la cele prerenascentiste, cele renascentiste şi mai departe, cele protestante, filozofice, religioase, sociale, ştiințifice, culturale, politice au urmărit şi urmăresc neîntrerupt, cu ştiință sau fără ştiință, un singur lucru: să înlocuiască credința în Dumnezeul-om cu credința în om, să înlocuiască Evanghelia Dumnezeului-om cu evanghelia după om, filozofia după Dumnezeul-om cu filozofia cea după om, cultura după Dumnezeul-om cu cultura cea după om, într-un cuvânt, să înlocuiască viața după Dumnezeul-om cu viața cea după om.

Şi aşa a fost timp de veacuri, până când în veacul trecut în anul 1870, la Primul Conciliu de la Vatican, toate acestea s-au contopit în dogma infailibilității papei. De atunci aceasta a devenit dogma centrală a papismului. De aceea în zilele noastre la Al Doilea Conciliu de la Vatican s-a tratat şi apărat atât de stăruitor şi de abil intangibilitatea şi imuabilitatea acestei dogme. Dogma aceasta are o însemnătate cât se poate de epocală pentru întreaga soartă a Europei, mai ales pentru apocalipsa ei, în care deja a păşit. Prin dogma aceasta toate umanismele europene şi-au atins idealul şi idolul: omul a fost declarat divinitate supremă, divinitate universală. Panteonul european umanist şi-a dobândit Zeusul său.

Sinceritatea e limba Adevărului: dogma infailibilității papei din secolul al XIX-lea, respectiv a omului, nu este altceva decât renaşterea păgânismului şi a politeismului, renaşterea axiologiei şi criteriologiei idolatre. „**Horribile dictu**", dar şi următorul lucru trebuie spus: prin dogma infailibilității papei

a fost ridicat la rangul de dogmă umanismul închinător la idoli, şi în primul rând cel elin. A fost ridicat la rangul de dogmă valoarea universală, a fost ridicată la rangul de dogmă criteriul universal al culturii, civilizaţiei, poeziei, filozofiei, artei, politicii şi ştiinţei eline. Şi toate acestea ce sunt? Păgânătate ridicată la rangul de dogmă. În felul acesta a ajuns să fie dogmă autarhia omului european, după care timp de veacuri au năzuit cu înfocare toate umanismele europene.

Dogma infailibilităţii papei e nietzscheană „Ja–Sagung" (afirmare) a întregii creaţii a omului european umanist, acel „Ja–Sagung" al culturii şi civilizaţiei lui, care prin scopurile şi metodele lor predominant păgâne şi politeiste umbresc binevestirea şi porunca Dumnezeului-om: *„Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate (celelalte) se vor adăuga vouă"* (Mt. 6, 33). Şi ce nu a proclamat ca scop al existenţei omeneşti şi ca metodă de activitate a omului cultura şi civilizaţia umanistă europeană? Dumnezeul-om, Singurul care mântuieşte pe om de păcat, de moarte şi de diavol, Singurul care înveşniceşte şi îndumnezeieşte şi divino-umanizează pe om în toate lumile, prescrie răspicat şi limpede că scop primordial al fiinţei şi al vieţii omului este să devină desăvârşit ca Dumnezeu (Mt. 5, 48). Iar omul umanist european ce nu a tot aşezat şi consfinţit ca scop al existenţei omeneşti în locul acestui scop! Este un adevăr evanghelic cu neputinţă de tăgăduit: *„toată lumea zace în rău"* chiar şi după nevoinţa Dumnezeului-om în lumea noastră pământească (I In. 5, 19-21). Şi nu numai atât, ci după Sfântul Apostol Pavel, diavolul este *„dumnezeul veacului acestuia"* (II Cor. 4, 4). Între o astfel de lume care de bună voie *„zace în răutate"* şi omul care urmează pe Dumnezeul-om Hristos, nu există compromis. Cel care urmează pe Dumnezeul-om nu poate face compromis în dauna Adevărului Evanghelic, cu omul umanist care justifică toate cele arătate mai înainte şi le ridică la rangul de dogmă. Aici este vorba întotdeauna de cea mai hotărâtoare şi

definitorie dilemă şi alegere: Dumnezeul-om sau omul. Fiindcă omul umanist prin toată activitatea lui se evidenţiază şi se poartă ca acţionând autarhic (autosuficient), ca valoare supremă şi măsură supremă. Aici nu există loc pentru Dumnezeul-om. Ca atare, în împărăţia umanistă locul Dumnezeului-om îl ocupă „**Vicarius Christi**" [Locţiitorul lui Hristos], iar Dumnezeul-om a fost surghiunit în cer. În orice caz, aceasta este o dez-întrupare *sui generis* a Dumnezeului-om Hristos, nu-i aşa?

Uzurpând prin dogma infailibilităţii în favoarea sa, adică în favoarea omului, toată puterea şi toate drepturile care aparţin numai Dumnezeului-om Domnului Hristos, papa s-a autodeclarat în fapt, Biserică în Biserica papistă şi a devenit în ea totul în toate. Un „Atotţiitor universal" *sui generis*. De aceea dogma infailibilităţii papei a şi devenit pan-dogma papismului iar papa nu se poate lepăda de ea în nici un chip câtă vreme va fi papă al papismului umanist.

În istoria neamului omenesc există trei căderi principale: a lui Adam, a lui Iuda şi a papei. Esenţa căderii în păcat e întotdeauna aceeaşi: voinţa de a deveni bun prin sine, voinţa de a deveni desăvârşit prin sine, voinţa de a deveni Dumnezeu prin sine. Dar în felul acesta omul se asimilează, fără să-şi dea seama, diavolului, fiindcă şi acesta a vrut să devină Dumnezeu prin sine însuşi, să înlocuiască pe Dumnezeu cu sine însuşi, şi în această îngâmfare a lui a devenit dintr-o dată diavol, cu desăvârşire despărţit de Dumnezeu şi cu totul potrivnic lui Dumnezeu. Tocmai în această înşelare de sine plină de trufie constă esenţa păcatului, păcatul universal. În aceasta constă şi esenţa diavolului, a căpeteniei diavolului - satana. Aceasta nu e altceva decât voinţa de a rămâne în firea proprie, de a nu primi în sine altceva decât pe sine. Toată esenţa diavolului este în faptul că nu-L vrea câtuşi de puţin pe Dumnezeu în lăuntrul lui, vrea să rămână totdeauna singur, totdeauna cu totul în sine, tot pentru sine, totdeauna închis ermetic faţă de

Dumnezeu şi tot ce aparţine lui Dumnezeu. Şi ce este aceasta? Egoismul şi dragostea de sine îmbrăţişate pentru întreaga veşnicie. Aşa e în esenţa lui omul umanist: el rămâne tot în sine însuşi, cu sine însuşi, pentru sine însuşi, totdeauna închis cu îndârjire faţă de Dumnezeu. În aceasta constă orice umanism, orice hominism. Culmea acestui umanism demonizat este voinţa de a deveni bun cu ajutorul răului, de a deveni dumnezeu cu ajutorul diavolului. De aici şi făgăduinţa făcută în rai de diavolul către strămoşii noştri: *„Veţi fi ca nişte dumnezei”* (Fac. 3, 5).

Omul a fost zidit de Iubitorul de oameni Dumnezeu ca virtual dumnezeu-om, ca pe temeiul chipului dumnezeiesc pe care îl poartă fiinţa lui să se zidească de bună voie prin Dumnezeu întru Dumnezeu-om. Dar omul prin libera sa alegere a căutat să ajungă prin păcat la nepăcătoşenie, prin diavol la starea de Dumnezeu, şi desigur că urmând calea aceasta el ar fi devenit un diavol *sui generis* dacă Dumnezeu, prin nesfârşita Sa iubire de oameni şi „după mare mila Sa”, n-ar fi intervenit făcându-Se om, adică Dumnezeu-om, aducându-l astfel pe om la Dumnezeul-om. L-a introdus prin Biserică - Trupul Său în nevoinţa divino-umanizării prin sfintele taine şi sfintele virtuţi, şi în felul acesta a dat omului putinţa de a ajunge *„întru bărbat desăvârşit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos”* (Ef. 4, 13), şi de a-şi atinge astfel menirea sa dumnezeiască de a deveni de bună voie Dumnezeu-om după har.

Ce este căderea papei decât numai voinţa de a-L înlocui pe Dumnezeul-om cu omul?

În lumea noastră omenească, după spusele Sfântului văzător al tainelor Ioan Damaschin, numai Dumnezeul-om Hristos este „singurul lucru nou sub soare”.[22] Şi acesta e veşnic nou prin Persoana Sa divino-umană, prin nevoinţa Sa divino-

[22] Sfântul Ioan Damaschin, **Expunerea exactă a credinţei ortodoxe** 3,1; PG 94, 984.

umană şi prin Trupul Său divino-uman – Biserica. Însă şi omul numai în Dumnezeul-om este nou, pururea nou, veşnic nou în toate trăirile sale divino-umane pe calea mântuirii, sfinţeniei, schimbării la faţă, îndumnezeirii, divino-umanizării. În această lume pământească toate îmbătrânesc şi toate mor, numai omul divino-umanizat cel *„de acelaşi trup* cu Hristos", şi îmbisericit prin Dumnezeul-om, nu îmbătrâneşte şi nu moare, fiindcă a devenit un mădular viu şi organic al Sfântului şi veşnicului Trup divino-uman al lui Hristos, al Bisericii, în care persoana omenească se dezvoltă şi fără încetare *„creşte creşterea lui Dumnezeu"* (Col. 2, 19) *„întru bărbat desăvârşit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos"* (Ef. 4, 13). Aceasta înseamnă că el creşte şi se dezvoltă nesfârşit şi nemăsurat, potrivit cu dimensiunile cele după chipul lui Dumnezeu ale Dumnezeieştii nesfârşiri şi nemărginiri date fiinţei omeneşti de către Domnul Cel în Trei Sori atunci când l-a zidit pe om după chipul lui Dumnezeu.

Toate sunt noi în Dumnezeul-om şi prin Dumnezeul-om, El Însuşi în primul rând, iar în consecinţă şi mântuirea, şi învăţătura despre mântuire, şi metoda de mântuire. Este cu totul nou pentru neamul omenesc mesajul Dumnezeului-om: să despărţim păcatul de păcătos, să urâm păcatul şi să iubim pe păcătos, să ucidem păcatul dar să mântuim pe păcătos, să nu identificăm pe păcătos cu păcatul, să nu ucidem pe păcătos pentru păcat ci să îl mântuim de păcat. O pildă cutremurătoare despre aceasta este femeia prinsă în adulter. Atotmilostivul Mântuitor a despărţit păcatul femeii de fiinţa ei cea după chipul lui Dumnezeu, a osândit păcatul şi a miluit pe păcătoasă: *„Nici eu nu te osândesc; mergi şi nu mai păcătui"* (In. 8, 11). Aceasta este metoda Ortodoxiei ridicată la rangul de „dogmă" în lucrarea mântuirii păcătosului de păcat – metoda Sfintei Tradiţii în chip de Dumnezeu înţelepţit dezvoltată şi legiuită în Biserica Ortodoxă de către Sfinţii Părinţi şi

formulată cu dumnezeiască insuflare de către Sfântul Simeon Noul Teolog: *„Binele nu este bine, atunci când nu se face bine”*.[23]

În lumina acestei evanghelice şi sfinte Tradiţii ortodoxe e o atrocitate antievanghelică şi anticreştină a-l omorî pe păcătos pentru păcat. Aici nici o inchiziţie nu se poate declara sfântă. În ultimă instanţă, toate umanismele omoară pe păcătos pentru păcat, nimicesc pe om împreună cu păcatul – fiindcă nu Îl vor pe Dumnezeul-om Care-i singura mântuire a omului şi de păcat, şi de moarte, şi de diavol. Cel ce nu e pentru Dumnezeul-om e prin aceasta împotriva omului şi este un asasin al omului, prin urmare un sinucigaş căci îl lasă pe om în deplina putere a păcatului, a morţii şi a diavolului, de care poate să-l mântuiască numai Dumnezeul-om şi nimeni altul sub soare. Procedând cu păcătosul în felul acesta, omul umanist în chip inevitabil săvârşeşte o crimă: ucide propriul său suflet, se predă singur iadului, spre veşnică petrecere laolaltă cu diavolul, cu acest *„ucigător de oameni dintru început”* (In. 8, 44). Iar prin aceasta împărăţeşte şi stăpâneşte în mod absolut monstruoasa şi universala dogmă etică iezuito-umanistă: „scopul scuză mijloacele”.

Ce dă omului Dumnezeul-om şi nimeni altul nu îi poate da? Biruinţa asupra morţii, asupra păcatului, asupra diavolului, Viaţa Veşnică, Adevărul Veşnic, Dreptatea Veşnică, Binele Veşnic, Dragostea Veşnică, Bucuria Veşnică, întreaga plinătate a Dumnezeirii şi a desăvârşirilor dumnezeieşti. Vorbind apostoleşte, Dumnezeul-om dă oamenilor *„cele ce ochiul nu a văzut şi urechea nu a auzit şi la inima omului nu s-au suit câte a pregătit Dumnezeu celor ce-l iubesc pe El”* (I Cor. 2, 9; Isaia 64,3; Ieremia 3,6).

Cel de-al doilea Conciliu de la Vatican e o renaştere a tuturor umanismelor europene, o renaştere de cadavre, fiindcă de când Dumnezeul-om Hristos este prezent în lumea

---

[23] Sfântul Simeon Noul Teolog, **Cuvântarea 18 şi 68.** Ediţia Zagoraios, Smirna, 1886, p.105 şi 364.

pământească, orice umanism este un cadavru. Şi aşa stau lucrurile, întrucât Conciliul a rămas cu încăpăţânare la dogma infailibilităţii papei – a omului. Privite din punctul de vedere al Dumnezeului-om Celui Veşnic Viu, al Domnului Iisus istoric, toate umanismele seamănă mai mult sau mai puţin cu nişte utopii criminale, fiindcă în numele omului ucid şi nimicesc pe om în felurite chipuri ca entitate psiho-fizică. Toate umanismele săvârşesc o lucrare nebunesc de tragică: strecoară ţânţarul şi înghit cămila, iar prin dogma infailibilităţii papale lucrarea aceasta a fost ridicată la rangul de dogmă. Toate acestea sunt înfricoşătoare, înfricoşătoare până la groaza desăvârşită. De ce? Fiindcă însăşi dogma despre infailibilitatea omului nu este altceva decât cumplitul prohod a oricărui umanism, de la acela al Vaticanului ridicat la rangul de dogmă, şi până la umanismul satanizat al lui Sartre.

În panteonul umanist al Europei toţi zeii sunt morţi, în frunte cu Zeus-ul european. Sunt morţi până ce în inima lor veştejită va răsări pocăinţa cea cu desăvârşita lepădare de sine, cu fulgerele şi durerile Golgotei sale, cu cutremurele şi schimbările la faţă ale învierii sale, cu viforele şi înălţările ei aducătoare de roade. Şi atunci? Atunci nesfârşite vor fi slavosloviile lor către Cel Ce în veci este de viaţă Făcător şi de minuni Lucrător Dumnezeul-om, cu adevărat Singurul Iubitor de oameni din toate lumile.

Care este inima dogmei cu privire la infailibilitatea papei respectiv a omului? Dez-divino-umanizarea omului. Lucrul acesta îl urmăresc toate umanismele, chiar şi cele religioase. Toate îl întorc pe om la păgânism, la politeism, la îndoită moarte, duhovnicească şi fizică. Îndepărtându-se de Dumnezeul-om, tot umanismul s-a preschimbat treptat în nihilism. Lucrul acesta îl arată crahul contemporan al tuturor umanismelor în frunte cu papismul, părintele direct sau indirect, cu voie sau fără voie, al tuturor umanismelor europene. Iar crahul, crahul catastrofal al papismului constă în

dogma infailibilităţii papei şi tocmai dogma asta e culmea nihilismului. Prin dogma aceasta omul european a dogmatisit şi hotărât dogma autarhicităţii (autosuficienţei) omului european, şi în felul acesta până la urmă a arătat că nu are nevoie de Dumnezeul-om şi că pe pământ nu există loc pentru Dumnezeul-om căci „Vicarius Christi” îl înlocuieşte în chip desăvârşit. În fapt, din dogma aceasta trăieşte, pe aceasta o urmează şi o mărturiseşte cu încăpăţânare oricare umanism european.

Toate umanismele omului european nu sunt altceva, în esenţa lor, decât o răzvrătire necontenită împotriva Dumnezeului-om Hristos. În toate chipurile cu putinţă se săvârşeşte *„Die Umwertung aller Werte”* [răsturnarea tuturor valorilor - Nietzche]. Dumnezeul-om este înlocuit pretutindeni cu omul, pe toate tronurile europene se înscăunează omul umanismului european. Ca atare, nici nu mai există un singur „Vicarius Christi” ci nenumăraţi, deosebindu-se doar la straie, fiindcă în ultimă instanţă, prin dogma despre infailibilitatea papei a fost proclamat infailibil omul în general. De aici şi nenumăraţii papi din toată Europa şi de la Vatican, şi din protestantism, între ei nefiind vreo deosebire esenţială, fiindcă papismul e cel dintâi protestantism, precum a spus vizionarul Homiakov.

Infailibilitatea este o însuşire naturală divino-umană şi o funcţie naturală divino-umană a Bisericii, în calitatea ei de Trup divino-uman al lui Hristos, al cărui veşnic cap – Adevărul = Atoateadevărul – e Cel de-al Doilea Ipostas al Prea Sfintei Treimi, Dumnezeul-om, Domnul Iisus Hristos.

Prin dogma despre infailibilitatea papei, papa a fost de fapt declarat drept Biserică şi el, un om, a luat locul Dumnezeului-om. Acesta e triumful final al umanismului, dar este în acelaşi timp şi *„moartea a doua”* (Apoc. 20, 14; 21, 8) a papismului iar prin el şi cu el, a oricărui umanism. Totuşi, înaintea Adevăratei Biserici a lui Hristos care de la arătarea

Dumnezeului-om Hristos există în lumea noastră pământească ca trup divino-uman, dogma despre infailibilitatea papei este nu numai erezie, ci o panerezie[24], fiindcă nici o erezie nu s-a ridicat atât de radical şi atât de integral împotriva Dumnezeului-om Hristos şi a Bisericii Lui, aşa cum a făcut aceasta papismul prin dogma despre infailibilitatea papei – om. Nu există nici o îndoială că dogma aceasta este erezia ereziilor, chinul chinurilor, o răzvrătire nemaivăzută împotriva Dumnezeului-om Hristos. Dogma aceasta este, vai, cea mai îngrozitoare surghiunire a Domnului nostru Iisus Hristos de pe pământ, o nouă trădare a lui Hristos, o nouă răstignire a Domnului – numai că nu pe crucea cea de lemn, ci pe crucea de aur a umanismului papist. Şi toate acestea sunt iad, iad, iad pentru sărmana fiinţă pământească ce se numeşte om.

Există oare vreo ieşire din toate aceste nenumărate iaduri umaniste? Există oare vreo înviere din toate aceste nenumărate morminte europene? Există oare leac pentru toate aceste nenumărate boli aducătoare de moarte? Există, există, există: pocăinţa. Ea e binevestirea fără de moarte a Evangheliei Dumnezeului-om: *„pocăinţa spre cunoştinţa adevărului"* (II Tim. 2, 25). Altminteri nu poate cineva să creadă în mântuitoarea Evanghelie a Dumnezeului-om: *„Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie"* (Mc. 1, 15). Pocăinţa înaintea Dumnezeului-om este singurul leac împotriva păcatului, singurul leac universal pentru tot păcatul, chiar şi pentru păcatul universal. Fără îndoială că pocăinţa e şi leacul pentru acest „păcat suprem" al papismului ce e cuprins în trufaşa dogmă a infailibilităţii papei, şi prin aceasta este şi leacul pentru orice păcat al oricărui umanism în parte şi al tuturor umanismelor laolaltă. Da, da, da, din păcatul atât de iubit lui al „infailibilităţii", „infailibilul" om european, omul european umanist se poate

[24] Erezie universală, n.tr.

mântui numai prin pocăința din toată inima şi schimbarea totală la față înaintea Minunatului şi Atotînduratului şi Atotbunului Domn Iisus Hristos Dumnezeul-om, cu adevărat Singurul Mântuitor al neamului omenesc de tot păcatul, de tot răul, de tot iadul, de tot diavolul, de tot raționalismul umanist, şi îndeobşte de toate păcatele pe care închipuirea omenească le poate născoci.

Pentru aceste pricini, toți sfinții de-Dumnezeu-purtători şi de-Dumnezeu-înțelepțiți Părinți ai celor şapte sfinte Sinoade Ecumenice reduc toate problemele din Biserica lui Hristos la problema persoanei Dumnezeului-om Hristos, ca la cea mai mare şi singura valoare supremă pentru orice ființă omenească, fie aceasta pe pământ sau în vreo altă lume a lui Dumnezeu. Da, pentru ei Dumnezeul-om Hristos este totul şi toate în lumile omeneşti. Omul „infailibil" şi înaintea lui omul cel mai păcătos - smerenia de o parte şi îngâmfarea de alta. Privighetoarea cea neîntrecută a Evangheliei Dumnezeului-om, Sfântul Ioan Gură de Aur, binevesteşte: *„Smerenia este piatra de temelie a filozofiei noastre"*.[25] Smerenia este piatra de temelie a filozofiei noastre despre viață şi lume, despre timp şi veşnicie, despre Dumnezeu şi Biserică, în timp ce piatra de temelie a oricărui umanism, chiar şi a aceluia ridicat la rangul de dogmă, este trufia, credința în rațiunea omului, în mintea şi logica lui. Trufia este boala fără leac a minții diavolului. Înlăuntrul ei se găsesc şi din ea izvorăsc toate celelalte rele diavoleşti, în timp ce smerenia noastră ne învață să ne punem nădejdea şi să avem absolută încredere în sfânta, sobornicească, divino-umană minte a Bisericii, mintea lui Hristos. *„Noi avem mintea lui Hristos"* (I Cor. 2, 16). Noi suntem în Trupul divino-uman al lui Hristos, Biserica Ortodoxă în care Dumnezeul-om Hristos este totul: şi Capul, şi Trupul, şi Viața, şi Adevărul, şi Dragostea, şi Dreptatea, şi timpul, şi veşnicia;

---

[25] Sfântul Ioan Gură de Aur, **PG** 51, 312.

dar şi noi, prin credința în El şi prin viața în El (Efes. 4, 11-21). Pentru că *„toate prin El şi în El s-au zidit; şi El este mai înainte de toate şi toate în El viază; şi El este Capul trupului Bisericii, ca El să fie întru toate Cel mai întâi”* (Col. 1, 16-18): El, Dumnezeul-om, şi nu doar omul, orişicum ar fi acesta.

Ecumenismul e numele de obşte pentru toate pseudo-creştinismele, pentru pseudo-bisericile Europei Apusene. În el se află cu inima lor toate umanismele europene cu papismul în frunte, iar toate aceste pseudo-creştinisme, toate aceste pseudo-biserici nu sunt nimic altceva decât erezie peste erezie. Numele lor evanghelic de obşte este acela de „pan-erezie” (erezie universală). De ce? Fiindcă în cursul istoriei feluritele erezii tăgăduiau sau denaturau anumite însuşiri ale Dumnezeului-om Domnului Hristos, în timp ce ereziile acestea europene îndepărtează pe Dumnezeul-om în întregime şi pun în locul Lui pe omul european. În această privință nu e nici o deosebire esențială între papism, protestantism, ecumenism şi celelalte secte, al căror nume este „legiune”.

Dogma ortodoxă în general şi dogma centrală despre Biserică în special a fost respinsă şi înlocuită cu dogma universală eretică latină despre primatul şi infailibilitatea papei, a omului. Din această erezie universală s-au născut şi se nasc fără încetare alte erezii: Filioque, eliminarea epiclezei, introducerea harului creat, azimele, purgatoriul, depozitul de merite suprarogatorii (prisositoare), învățătura mecanicistă despre mântuire şi prin aceasta învățătura mecanicistă despre viață, papocentrismul, „sfânta” inchiziție, indulgențele, uciderea păcătosului pentru păcatul săvârşit, iezuistica, scolastica, cazuistica, monarhistica, umanismul social...

Dar protestantismul? Este cea mai apropiată şi credincioasă odraslă a papismului, care prin scolastica sa raționalistă se aruncă din erezie în erezie şi se îneacă fără încetare în feluritele otrăvuri ale rătăcirilor eretice. Pe lângă asta, trufia papistă şi nebunia „infailibilă” domnesc în chip

absolut în sufletele credincioşilor protestantismului, pustiindu-le. În principiu, orice protestant este un papă independent, papă infailibil în toate chestiunile de credinţă, iar lucrul acesta duce totdeauna dintr-o moarte duhovnicească în alta şi nu mai e sfârşit acestei morţi, fiindcă numărul morţilor duhovniceşti ale omului sunt fără număr.

Aşa stând lucrurile, ecumenismul papisto-protestant cu pseudo-biserica sa şi cu pseudo-creştinismul său, nu are ieşire din moarte şi din chin dacă nu se va pocăi din toată inima înaintea Dumnezeului-om Domnul Hristos şi a Bisericii Lui Ortodoxe. Pocăinţa este leacul pentru orice păcat, leacul dat fiinţei omeneşti celei după chipul lui Dumnezeu, de către Singurul Iubitor de oameni.

Fără de pocăinţă şi de intrarea în Adevărata Biserică a lui Hristos este un lucru nefiresc şi lipsit de noimă să vorbească cineva de vreo unire a „bisericilor", de dialog al dragostei, de „intercommunio". Lucrul cel mai de seamă este a deveni omul parte din trupul divino-uman al Bisericii lui Hristos, şi prin aceasta părtaş la sufletul Bisericii – Sfântul Duh – şi moştenitor al tuturor bunătăţilor fără de moarte ale Dumnezeului-om.

„Dialogul" contemporan „al dragostei", care se realizează în forma unui sentimentalism găunos, este în realitate refuzul pornit din puţinătatea de credinţă al *„sfinţirii Duhului şi a credinţei Adevărului"* (II Tes. 2, 18), adică a singurei *„iubiri de Adevăr"* (II Tes. 2, 10) mântuitoare. Esenţa dragostei este Adevărul şi dragostea viază doar umblând întru adevăr. Adevărul este inima fiecărei virtuţi divino-umane deci şi a dragostei, şi fiecare din acestea arată şi binevesteşte pe Dumnezeul-om Domnul Hristos, Care Singur este întruparea şi personificarea Adevărului Dumnezeiesc, a Adevărului universal. Dacă Adevărul ar fi fost altceva decât Dumnezeul-om Hristos, el ar fi fost mic, insuficient, trecător, muritor. Astfel ar fi fost adevărul dacă el ar fi fost un concept, sau o idee, sau o teorie, sau o schemă, sau raţiunea, sau ştiinţa, sau

filozofia, sau cultura, sau omul, sau omenirea, sau lumea, sau toate lumile, sau orişicine, sau orişice, sau toate acestea laolaltă. Adevărul însă este Persoană şi anume Persoana Dumnezeului-om Hristos, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi şi, ca atare, el e desăvârşit, netrecător şi veşnic, fiindcă în Domnul Iisus Adevărul şi Viața sunt de o ființă: Adevărul veşnic şi Viața veşnică (vezi In. 14, 6; 1, 4-17). Cel ce crede în Domnul Hristos creşte mereu prin Adevărul Lui în dumnezeieştile Lui nemărginiri. El creşte cu toată ființa lui, cu toată mintea lui, cu toată inima şi cu tot sufletul lui. În Hristos trăim *„adevărați fiind întru dragoste"*, fiindcă numai în felul acesta putem *„să creştem în toate întru Dânsul, Care este Capul, Hristos"* (Efes. 4, 15). Mai mult, aceasta se înfăptuieşte totdeauna împreună „cu *toți sfinții"* (Efes. 3, 18), totdeauna în Biserică şi prin Biserică, fiindcă altminteri omul nu poate să crească în Acela *Care este Capul* trupului Bisericii, adică în Hristos. Nemărginitele puteri ce sunt neapărat trebuincioase pentru creşterea tuturor Creştinilor în trupul divino-uman al Bisericii sunt dobândite de către Biserică nemijlocit de la Capul ei - Domnul Hristos, fiindcă doar El, Dumnezeu şi Domnul, are aceste nenumărate puteri nemărginite şi le iconomiseşte în chip înțelept.

Să nu ne amăgim. Există şi un „dialog al minciunii", atunci când cei care dialoghează se înşeală, cu ştiință sau fără ştiință, unii pe alții. Un astfel de dialog e propriu *tatălui minciunii*, diavolul, căci mincinos este şi părintele minciunii (In. 8, 44). Propriu este şi pentru toți împreună-lucrătorii lui cei de bună voie sau fără de voie, atunci când ei voiesc să realizeze binele lor cu ajutorul răului, să ajungă la „adevărul" lor cu ajutorul minciunii. Nu există „dialog al dragostei" fără dialogul Adevărului. Altminteri, un astfel de dialog e nefiresc şi mincinos. De aceea şi porunca purtătorului de Hristos Apostol cere ca *„dragostea să fie nefățarnică"* (Rom. 12, 9).

Separarea şi diferenţierea umanistă eretică între Dragoste şi Adevăr este ea însăşi o dovadă a lipsei credinţei divino-umane şi a pierderii echilibrului şi gândirii sănătoase duhovniceşti, divino-umane. În orice caz, aceasta nu a fost niciodată şi nu este calea Sfinţilor Părinţi. Ortodocşii, cu totul înrădăcinaţi şi întemeiaţi împreună „cu *toţi sfinţii*" în Adevăr şi Dragoste, au şi vestesc din vremurile Apostolilor până astăzi această dragoste mântuitoare divino-umană faţă de lume şi faţă de toate zidirile lui Dumnezeu. Minimalismul moral şi pacifismul umanist găunos al ecumenismului contemporan nu fac decât un singur lucru: vădesc rădăcinile lor umaniste ftizice, filozofia lor morbidă şi etica lor neputincioasă cea *„după predania oamenilor"* (vezi Colos. 2, 8). Şi mai mult: vădesc criza evidentă a credinţei lor umaniste în Adevăr şi nesimţirea lor dochetistă faţă de istoria Bisericii, faţă de continuitatea ei apostolică şi sobornicească, divino-umană în adevăr şi în har. Iar cugetarea îndumnezeită şi gândirea sănătoasă apostolică şi patristică binevestesc prin gura Sfântului Maxim Mărturisitorul adevărul credinţei divino-umane: „Credinţa e temelia nădejdii şi a dragostei... Căci credinţa face neîndoielnic însuşi adevărul".

Nu există nici o îndoială că măsura patristică, moştenită de la Apostoli, a dragostei faţă de oameni şi a raporturilor cu ereticii are în întregime un caracter divino-uman. Lucrul acesta îl exprimă de Dumnezeu insuflatele cuvinte ale aceluiaşi Sfânt: „Eu nu doresc ca ereticii să se chinuiască, nici nu mă bucur de răul lor – ferească Dumnezeu! – ci mai degrabă mă bucur şi împreună mă veselesc de întoarcerea lor: căci ce e mai plăcut celor credincioşi decât să vadă adunaţi împreună pe copiii cei risipiţi ai lui Dumnezeu? Nu le scriu nici îndemnându-vă să puneţi asprimea înaintea iubirii de oameni – nu aş putea să fiu atât de sălbatic – ci rugându-vă să faceţi şi să lucraţi cele bune pentru toţi oamenii cu luare aminte şi cu cercare multă şi

făcându-vă tuturor toate, după cum are nevoie fiecare de voi. Numai un lucru îl voiesc de la voi, şi vă rog să fiţi aspri şi neînduraţi faţă de orice ar putea să ajute la dăinuirea credinţei lor nebuneşti, căci socotesc ură faţă de oameni şi despărţire de dumnezeiasca dragoste ajutorul dat rătăcirii ereticeşti spre mai mare pierzanie a celor ce se ţin de această rătăcire”.

Învăţătura Bisericii Ortodoxe a Dumnezeului-om Hristos formulată de către Sfinţii Apostoli, de către Sfinţii Părinţi şi de către Sfintele Sinoade cu privire la eretici, este următoarea: ereziile nu sunt Biserică şi nici nu pot fi Biserică. Ca atare, în ele nici nu pot exista sfinte taine, şi mai cu seamă taina Euharistiei – această taină a tainelor, fiindcă tocmai Sfânta Euharistie este totul şi toate în Biserică, Însuşi Dumnezeul-om Domnul Hristos, însăşi Biserica în calitate de trup al Lui şi îndeobşte tot ce este divino-uman.

„Intercommunio” – comuniunea cu ereticii în sfintele taine şi îndeosebi în Sfânta Euharistie – este cea mai ruşinoasă trădare a Domnului Hristos, trădare de Iudă. Şi mai mult, trădare a întregii Biserici a lui Hristos, a Bisericii divino-umane, a Bisericii Apostolilor, a Bisericii Sfinţilor Părinţi, a Bisericii Sfintei Tradiţii, a Bisericii celei Una. Aici ar trebui omul să-şi oprească mintea şi conştiinţa încreştinată asupra câtorva sfinte fapte, sfinte binevestiri, sfinte porunci.

Mai înainte de toate trebuie să ne întrebăm pe ce ecleziologie, pe ce teologie privitoare la Biserică se întemeiază aşa-zisa „intercommunio”? Fiindcă întreaga teologie ortodoxă a Bisericii despre Biserică se bazează şi se întemeiază nu pe „intercommunio” (reciprocă împărtăşire), ci pe realitatea divino-umană a lui „communio”, pe comuniunea divino-umană, (I Cor. 1, 9; 10, 16-17; II Cor. 13, 13; Evr. 2, 14; 3, 14; I In. 1, 3), în timp ce noţiunea „inter-communio” (inter-împărtăşire) este în ea însăşi contradictorie şi cu totul neînţeleasă pentru conştiinţa ortodoxă sobornicească. Al doilea fapt, sfânt fapt al

credinței ortodoxe, este următorul: în învățătura ortodoxă despre Biserică şi Sfintele Taine, singura şi unica Taină este Biserica însăşi, trupul Dumnezeului-om Hristos, în aşa fel că ea este şi unicul izvor şi conținutul tuturor Sfintelor Taine. În afară de Taina aceasta divino-umană şi a-toate-cuprinzătoare a Bisericii care este taina universală, nu există şi nici nu pot să existe „Taine". Ca atare, nu poate exista nici o intercomuniune în ceea ce priveşte Tainele. De aici rezultă că numai în Biserică, în această unică Taină universală a lui Hristos poate fi vorba despre Taine, fiindcă Biserica Ortodoxă ca Trup al lui Hristos este izvorul şi criteriul Tainelor şi nu viceversa. Tainele nu se pot ridica deasupra Bisericii şi nici nu pot fi considerate în afară de Trupul Bisericii.

Pentru aceasta, în conformitate cu cugetul Bisericii Soborniceşti a lui Hristos şi potrivit cu întreaga Tradiție Ortodoxă, Biserica Ortodoxă nu acceptă existența altor taine în afară de ea, nici nu le consideră taine, până la venirea prin pocăință din „biserica" eretică, adică dintr-o pseudo-biserică în Biserica Ortodoxă a lui Hristos. Câtă vreme cineva rămâne în afară de Biserică neunit cu ea prin pocăință, unul ca acesta este pentru Biserică un eretic şi, în chip inevitabil, se găseşte în afara comuniunii mântuitoare: fiindcă *„ce părtăşie poate fi între dreptate şi nelegiuire? Ce părtăşie poate să fie între lumină şi întuneric?"* (II Cor. 6, 14).

Marele Apostol, cu puterea pe care a primit-o de la Dumnezeul-om, dă porunca: *„De omul eretic, după una şi a doua sfătuire, desparte-te"* (Tit. 3, 10). Acela deci, care nu numai că nu se desparte de „omul eretic", ci-i dă acestuia şi pe Domnul Însuşi în Sfânta Euharistie, se mai găseşte oare în sfânta credință apostolică şi divino-umană? Chiar mai mult, ucenicul cel iubit de Domnul Iisus, Apostolul dragostei, dă următoarea poruncă: pe omul care nu crede în întruparea lui Hristos şi nu acceptă învățătura evanghelică cu privire la El, ca Dumnezeu-om, *„să nu-l primiți în casă"* (II In. 1, 10).

Canonul 45 al Sfinților Apostoli porunceşte cu glas de tunet: „Episcopul, sau presviterul, sau diaconul, care fie că şi numai se roagă împreună cu ereticii să se afurisească; iar dacă le-a îngăduit acestora să săvârşească ceva ca clerici (să săvârşească cele sfinte) să se caterisească”. Porunca aceasta este limpede chiar şi pentru o conştiință de țânțar. Oare nu?

Canonul 64 al Sfinților Apostoli porunceşte: „Dacă vreun cleric sau laic intră în sinagoga iudeilor sau a ereticilor ca să se roage, să se caterisească şi să se afurisească”. Şi lucrul acesta este limpede chiar şi pentru conştiința cea mai primitivă. Oare nu?

Canonul 46 al Sfinților Apostoli: „Episcopul sau presviterul care primesc botezul sau jertfa ereticilor, poruncim să se caterisească. Căci ce înțelegere poate să fie între Hristos şi Veliar? Sau ce parte are credinciosul cu necredinciosul?”. Este un lucru bătător la ochi chiar şi pentru cei lipsiți de ochi: această poruncă hotărăşte în mod imperativ că nu trebuie să recunoaştem ereticilor nici o sfântă taină şi că trebuie să le considerăm pe acestea ca nevalabile şi lipsite de har.

De Dumnezeu insuflatul purtător de cuvânt al Tradiției soborniceşti, apostolice şi patristice a Bisericii lui Hristos, Sfântul Ioan Damaschin, binevesteşte din inima tuturor Sfinților Părinți, tuturor Sfinților Apostoli, tuturor Sfintelor Sinoade ale Bisericii următorul adevăr divino-uman: „Pâinea Euharistiei (Sfintei Împărtăşanii) nu este simplă pâine, ci e unită cu Dumnezeirea... Curățindu-ne prin ea, ne unim cu Trupul Domnului şi cu Duhul Lui şi devenim trupul lui Hristos - Biserica... Taina Euharistiei se numeşte Împărtăşanie fiindcă prin ea ne împărtăşim de Dumnezeirea lui Iisus; şi se numeşte comuniune, şi este cu adevărat astfel, fiindcă prin ea intrăm în comuniune cu Hristos şi luăm parte la Trupul şi la Dumnezeirea Lui, iar pe de altă parte, prin ea intrăm în comuniune unii cu alții şi ne unim între noi. Şi întrucât ne împărtăşim cu toți dintr-o singură pâine, devenim un singur

trup şi un singur sânge al lui Hristos, şi mădulare unii altora, fiind de un trup cu Hristos. Deci, să ne ferim din toate puterile ca să nu luăm împărtăşanie de la eretici, nici să le dăm ereticilor împărtăşanie. *„Nu daţi cele sfinte câinilor"*, zice Domnul, *„şi nici nu aruncaţi mărgăritarele voastre înaintea porcilor"* (Mt. 7, 6), ca să nu ne facem părtaşi învăţăturii lor greşite şi osândei lor, căci dacă este o unire cu Hristos şi a unora cu alţii, înseamnă că ne unim de bună voie cu toţi cei ce se împărtăşesc împreună cu noi. Unirea aceasta se face de bună voie, iar nu fără conglăsuirea noastră, căci un trup suntem toţi, fiindcă dintr-o singură pâine ne împărtăşim, precum zice Apostolul (I Cor. 10, 17)".

Neînfricatul mărturisitor al adevărurilor divino-umane al ortodocşilor Sfântul Atanasie cel Mare vesteşte oamenilor din toate lumile: „Împărtăşania de la eretic înstrăinează pe om de Dumnezeu şi îl predă diavolului". În Euharistie, „pâinea ereticilor nici nu e trupul lui Hristos". „După măsura deosebirii dintre lumină şi întuneric, aşa e şi deosebirea dintre împărtăşania drept slăvitoare şi cea ereticească: cea drept slăvitoare luminează, cea ereticească întunecă, una îl uneşte cu Hristos iar cealaltă cu diavolul, una dă viaţă sufletului iar cealaltă îl ucide". „Împărtăşania din mână eretică este otravă, nu simplă pâine".[26]

[26] Cel de-al „treisprezecelea apostol", „Părintele Ortodoxiei" Sfântul Atanasie cel Mare, binevesteşte cu înţelepciune apostolică şi părintească tot adevărul despre credinţa cea adevărată, spunând că noi ţinem „această predanie şi învăţătură şi credinţă dintru început a Bisericii Soborniceşti, pe care Domnul a dat-o, apostolii au propovăduit-o şi Părinţii au păzit-o. Căci întru această Biserică s-a întemeiat, iar cel ce cade din aceasta nu mai poate fi şi nici nu se mai poate numi creştin". (**Către Serapion**, epist. 1, P.G. 26, col. 593 C A).

RĂSPUNS SUSȚINĂTORILOR BISERICII LATINE DESPRE NEDREAPTA FALĂ A PAPISTAŞILOR CU PRETINSA DEMNITATE A BISERICII LOR*

Sfântul Ambrozie de la Optina

În ziua de azi unii arhierei, preoți şi mireni încep să se abată în erezia ecumenismului, catolicismului, protestantismului. Motivând căderea lor de la credința părinților cu neemanciparea acestor din urmă, cu noul duh al vremii şi situația politică, se fac încercări de a introduce în Ortodoxie câte ceva de la catolicism, câte ceva de la protestantism, se răspândesc îndemnuri pentru unificarea tuturor confesiunilor creştine. Drept răspuns la acestea pot servi mai jos publicatele scrisori ale părintelui Ambrozie, luminător recunoscut al credinței ortodoxe. În lucrările sale, îndreptate spre demascarea ereziei catolicismului, luteranismului, cât şi a tot protestantismului, cuviosul Ambrozie descoperă mortalitatea acestor învățături, arată groaznicele urmări ale decăderii duhovniceşti de la Ortodoxie. Cuviosul nu oboseşte să sublinieze că nu este mântuire în alte confesiuni, nu este altă cale către Dumnezeu decât prin credința Ortodoxă. Şi asta o spune nu un om obişnuit sau chiar un preot, asta o spune un sfânt - acela care cunoaşte adevărul de la Însuşi Dumnezeu.

De aceea, blagocestive cititorule, studiind scrisorile cuviosului Ambrozie, primeşte-le pe ele ca pe vocea lui Dumnezeu, ca şi pe piatra unghiulară, pe care se cuvine a fi încercate toate învățăturile şi

* În traducerea colectivului revistei EKKLESIA.

inovațiile la modă. Ia aminte căci cuviosul teolog este sfânt, dar sfințenia multor teologi contemporani este destul de îndoielnică".[27]

Degeaba se miră unii ortodocşi de existenta propagandă a Bisericii Catolice, de falsa jertfire de sine şi activitatea misionarilor ei şi de stăruința surorilor de caritate latine, şi pe nedrept atribuie Bisericii Latine atâta importanță, ca şi cum după decăderea acesteia de la Biserica Ortodoxă, cea din urmă n-ar fi rămas aceeaşi, ci are nevoie să se unească cu cealaltă. După o examinare mai amănunțită, părerea aceasta se dovedeşte a fi greşită; iar activitatea energică a latinilor nu numai că nu uimeşte, ci dimpotrivă trezeşte compasiune adâncă în inimile oamenilor care văd şi pricep adevărul.

Biserica Ortodoxă Răsăriteană din timpurile Apostolilor şi până acum respectă neschimbate şi nealterate de inovații, atât învățătura Evanghelică şi Apostolică, cât şi predania Sfinților Părinți şi deciziile Soboarelor Ecumenice, la care bărbații purtători de Dumnezeu, strângându-se din toată lumea, au interzis din toate privințele, prin amenințări groaznice, orice adăugire şi scoatere din acestea, sau schimbare, sau mutare, măcar cu o iotă. Iar Biserica Romană demult s-a dedat la erezii şi înnoiri. Încă Vasile cel Mare demasca în aceasta pe unii episcopi ai Romei în epistola sa către Eusebiu de la Samosat: *„Adevărul ei nu-l cunosc şi nici nu vor să-l cunoască; cu cei care le vestesc adevărul se ceartă, ei înşişi însă susțin erezii."*[28]

Apostolul Pavel ne porunceşte să ne îndepărtăm de cei afectați de erezie, nu să căutăm unirea cu ei, spunând: *„De omul eretic, după întâia şi a doua mustrare, depărtează-te, ştiind că unul ca acesta s-a abătut şi a căzut în păcat, fiind singur de sine osândit" (Tit. 3, 10-11).*

Biserica Ortodoxă Sobornicească nu o dată, ci de mai multe ori a încercat să lumineze Biserica Catolică, dar ultima,

---

[27] Preotul Alexii Moroz, din prefața la ediția rusă
[28] **Ep. reg.**7

necăutând la toate dovezile adevărate aduse de prima, se încăpăţâna în felul ei greşit de gândire şi acţionare.

Încă în secolul şapte a apărut în Bisericile apusene părerea greşită, precum că Duhul Sfânt purcede şi de la Fiul.

La început împotriva acestei noi gândiri se ridicau unii papi, numind-o pe aceasta eretică. Papa Damas aşa vorbeşte despre ea în decizia sobornicească: *„Cine cugetă corect despre Tatăl şi Fiul, iar despre Duhul Sfânt nu cugetă corect, acela este eretic"*[29]. Acelaşi lucru îl susţineau şi alţi papi, Leon al III-lea şi Ioan al VIII-lea. Dar o mare parte a succesorilor lor, ademeniţi de drepturile de întâietate şi găsind în aceasta multe profituri lumeşti pentru sine, au îndrăznit să schimbe dogma ortodoxă despre purcederea Duhului Sfânt, contrar hotărârilor celor şapte Soboare Ecumenice, la fel şi împotriva evidentelor cuvinte ale Mântuitorului din Evanghelie: *„Care de la Tatăl purcede" (In. 15, 26).*

Dar precum o greşeală, care nu e considerată eroare, întotdeauna atrage după sine pe o alta, şi orice rău naşte alt rău, tot aşa s-a întâmplat şi cu Biserica Romană. Abia a reuşit să apară în Apus această părere greşită, că Duhul Sfânt purcede şi de la Fiul, că singură a şi dat naştere la alte răutăţi asemănătoare şi a adus cu sine puţin câte puţin alte inovaţii, care în mare măsură contrazic Poruncile Mântuitorului ce se arată limpede în Evanghelie, cum ar fi: stropirea în locul cufundării în taina Botezului, privarea mirenilor de Dumnezeiescul Potir şi împărtăşirea numai cu pâine, întrebuinţarea azimelor în locul pâinii dospite, excluderea din Liturghie a Dumnezeieştii chemări a Atot-Sfântului şi De-Viaţă-Făcătorului şi Atot-Săvârşitorului Duh.

De asemenea a introdus inovaţii, care încalcă ritualurile vechi Apostoleşti ale Bisericii Soborniceşti, cum ar fi înlăturarea pruncilor ce se botează de la Mirungere şi

---

[29] **Ep. reg.** 5

împărtăşirea cu Sfintele Taine, înlăturarea celor căsătoriţi de la preoţie, recunoaşterea papei ca persoană fără de păcat şi ca înlocuitor al lui Hristos ş.a. În acest fel a răzvrătit tot vechiul cin Apostolesc cu privire la săvârşirea aproape a tuturor tainelor şi ierurgiilor Bisericeşti - cinul, pe care îl conţinea Sfânta Biserică Ortodoxă Romană veche, fiind pe atunci una din cele mai cinstite membre ale Sfintei Soborniceşti şi Apostoleşti Biserici.[30] Însă eresul principal al Bisericii Romane, nu după esenţă, ci după acţiune, este născocita dogmă despre supremaţia, sau mai bine spus căutarea arogantă a întâietăţii episcopilor Romei asupra celelalte patru Patriarhate Răsăritene. Doar pentru această întâietate adepţii Bisericii Romane au pus pe papa lor mai presus de canoanele şi hotărârile Soboarelor Ecumenice, crezând în infailibilitatea lui. Dar în ce fel este această infailibilitate a papei, ne mărturiseşte istoria nefalsificată. Despre papa Ioan al XXIII-lea se vorbeşte în hotărârea Soborului de la Constanţa, prin care a fost răsturnat acest papă: *„S-a descoperit că papa Ioan este un nelegiuit înrădăcinat şi incorigibil, a fost şi este un criminal, pe drept învinuit de omor, de otrăviri şi alte crime grele, care frecvent şi cu insistenţă, în faţa a diferiţi demnitari duhovniceşti, susţinea şi dovedea că sufletul omului se stinge şi moare odată cu trupul omului, asemenea cu sufletele animalelor şi dobitoacelor şi că răposatul nicidecum nu va învia în ultima zi".*[31] Fărădelegile papei Alexandru al VI-lea şi ale fiilor săi au fost într-atât de îngrozitoare, încât după părerea contemporanilor, acest papă se îngrijea de instaurarea pe pământ a împărăţiei lui veliar, iar nu a lui Dumnezeu. Papa Iuliu al II-lea se hrănea cu sângele creştinilor, aţâţând în permanenţă, pentru atingerea scopurilor sale, vrajba între popoarele creştine.[32] Sunt şi alte multe exemple, care mărturisesc despre marile păcate ale papilor; dar a vorbi

---

[30] **Ep. reg.** 5 punct. 12.
[31] **Ibidem.**
[32] **Convorbiri Duhovniceşti** 1858 nr. 41.

despre ele nu este timpul potrivit. Având în vedere astfel de mărturii istorice asupra stricării prin erezii şi despre păcatele papilor, ne întrebăm: oare pe drept se laudă papiştii cu pretinsa demnitate a Bisericii Romane? Oare pe drept înjosesc Biserica Ortodoxă Răsăriteană, care-şi întemeiază infailibilitatea sa nu pe o persoană oarecare, ci pe învăţătura Evanghelică şi Apostolică, şi pe canoanele şi hotărârile celor şapte Soboare Ecumenice şi a celor nouă Soboare locale? La aceste Soboare au luat parte bărbaţi sfinţi şi de Dumnezeu insuflaţi din toată lumea, şi au stabilit toate cele referitoare la necesităţile şi trebuinţele duhovniceşti ale Bisericii, în conformitate cu Sfânta Scriptură. De aceea, oare procedează corect papistaşii, care pentru scopuri lumeşti pun persoana papei mai presus de canoanele Soboarelor Ecumenice, cinstind pe papa lor ca fiind mai fără de păcat decât acestea?

Pentru toate pricinile expuse mai sus, Biserica Sobornicească de Răsărit a pus capăt relaţiilor cu Biserica Romană, ea fiind căzută de la adevăr şi de la canoanele Bisericii Ortodoxe Soborniceşti. Iar episcopii romani, aşa cum au început cu mândria, tot cu mândria termină. Încearcă să demonstreze, precum că Biserica Sobornicească Ortodoxă a decăzut de la Biserica lor. Însă aceasta nu numai că nu e adevărat, ci este chiar şi absurd. Adevărul mărturiseşte că Biserica Romană a decăzut de la cea Ortodoxă. Cu toate că papistaşii, de dragul pretinsei dreptăţi, expun la vedere faptul că patriarhatul lor, în rândul celor cinci, a fost primul şi mai mare peste celelalte; dar asta numai pentru reputaţia Romei imperiale, iar nu din oarecare autoritate duhovnicească sau putere peste celelalte patriarhii. Tot pe nedrept au numit şi Biserica lor „catolică”, adică sobornicească. Partea niciodată nu poate fi numită întreg, iar Biserica Romană până la decăderea ei de la Ortodoxie alcătuia numai a cincia parte din Una Sobornicească Biserică. Mai ales din această cauză Biserica

Romană nu trebuie să fie numită „catolică”, pentru că ea a respins Soboarele Ecumenice, urmând greşitelor sale păreri.

Unora li se aruncă în ochi numărul mare al adepților de pretutindeni ai Bisericii Latine, de aceea cei care nu înțeleg corect adevărul gândesc că poate ar fi mai bine pentru această pricină Biserica Latină să se numească Universală şi Sobornicească? Însă această părere este foarte greşită, fiindcă nicăieri în Sfânta Scriptură nu se atribuie un drept duhovnicesc deosebit numărului şi mulțimii. Domnul a arătat destul de clar că demnitatea adevăratei Biserici Soborniceşti nu se conține în număr şi mulțime, când spune în Evanghelie: *„Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl nostru a binevoit să vă dea vouă Împărăția” (Lc. 12, 32)*. Este şi un exemplu în Sfânta Scriptură, care nu e în folosul mulțimii. După moartea lui Solomon pe timpul împărăției fiului său s-a împărțit împărăția Israelului şi Sfânta Scriptură prezintă zece seminții decăzute şi două seminții credincioase făgăduințelor lor, necăzute. De aceea zadarnic Biserica Latină încearcă să demonstreze dreptatea sa prin multa răspândire şi numărul mare al adepților.

Distincția Bisericii Universale la Soboarele Ecumenice sfinții părinți o arată ca fiind cu totul alta, adică, prin Sobor stabilit: a crede întru Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească Biserică, iar nu pur şi simplu în Biserica Universală sau de pretutindeni. Cu toate că Biserica Romană are adepți peste tot în lume, dar aşa cum nu păstrează cu sfințenie hotărârile Soborniceşti şi Apostoleşti, ci s-a abătut spre inovații şi cugetări greşite, deloc nu mai aparține de Una, Sfântă şi Apostolească Biserică.

La fel de greşit cugetă şi susținătorii Bisericii Latine, care consideră în primul rând că după decăderea Apusului de la Ortodoxie în Biserica Sobornicească s-a creat un gol. Paguba aceasta demult a fost compensată prin pronia lui Dumnezeu - prin întemeierea la nord a Bisericii Ortodoxe Ruse. În al doilea

rând, ca şi cum pentru prioritatea de mai înainte şi din pricina numărului adepților Bisericii Romane, Biserica Ortodoxă are nevoie de unirea cu aceasta. Dar una e judecata oamenilor şi alta e judecata lui Dumnezeu. Apostolul Pavel vorbeşte clar: *„Ce părtăşie are lumina cu întunericul?" (II Cor. 6, 14),* cu alte cuvinte, lumina adevărului lui Hristos cu întunericul ereziilor niciodată nu poate să aibă nimic comun. Latinii însă nu voiesc să lase erezia lor şi stăruie în rătăcirea lor, după cum mărturisesc despre ei cuvintele lui Vasile cel Mare, care se împlinesc în faptă de atâtea veacuri: *„Adevărul ei nu-l cunosc şi nici nu vor să-l cunoască; cu cei care le vestesc adevărul se ceartă, ei înşişi însă susțin erezii",*[33] cum s-a zis mai sus.

Cei înclinați spre latini mai bine ar cugeta la cele spuse în Psalmi: *„Urât-am adunarea celor ce viclenesc" (Ps. 25, 5),* şi să compătimească pe cei care pentru dominare şi iubire de arginți, şi alte scopuri lumeşti şi profituri, tulburau aproape întreaga lume prin intermediul inchizițiilor şi uneltirile viclene ale iezuiților, până în prezent tulburând şi jignind pe ortodocşii din Turcia prin misionarii săi. Misionarii latini nu se îngrijesc să convertească la credința creştină pe turcii băştinaşi, ci se străduiesc să abată de la calea cea dreaptă pe ortodocşii greci şi bulgari, folosind pentru aceasta diferite mijloace şi şiretlicuri neplăcute lui Dumnezeu. Oare nu-i viclenie aceasta şi încă viclenie de cea răutăcioasă? Cu bună înțelepciune ar fi căutarea unirii cu astfel de oameni? Din aceeaşi pricină, face oare să ne mirăm de pseudo-stăruința şi pseudo-sacrificiul acestor activități ale misionarilor latini şi surorilor de caritate? Cu adevărat aceştia sunt nevoitori jalnici. Ei se străduiesc să aducă lumea nu la Hristos, ci la papa lor.

Ce să mai răspund la întrebările: Biserica Latină şi alte confesiuni se pot oare numi Ierusalimul cel Nou şi Corabia

[33] **Idem**, op.cit.

mântuirii? Şi cum să înțelegem Euharistia actualei Biserici Romane?

Israelul cel Nou poate fi numită numai Biserica dreptcredincioasă, iar cea alterată de cugete eretice, nu poate. Sfântul Ioan Teologul spune: *„Dintre ai noştri au ieşit, dar nu erau de-ai noştri, câți de-ar fi fost de-ai noştri, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate că nu sunt toți de-ai noştri, de aceea au ieşit" (In. 2, 19).* Şi Sfântul Apostol Pavel spune: *„Este un Domn, o credință, un botez" (Ef. 4, 5),* una e credința adevărată şi nu orice credință e bună, aşa cum gândesc fără judecată cei ce s-au despărțit de adevărata Biserică, despre care scrie şi Apostolul Iuda*: „În vremea de pe urmă vor fi batjocoritori, umblând potrivit cu poftele lor nelegiuite. Aceştia sunt cei ce fac dezbinări, (oameni) fireşti, care nu au Duhul" (Iuda 1, 18-19).* De aceea cei străini de Duhul Adevărului, cum se vor numi Israelul cel Nou? Sau cum vor fi cuiva adăpost de mântuire, când nici una nici alta nu pot fi săvârşite fără harul Sfântului Duh?

În Biserica Ortodoxă se crede că pâinea şi vinul în taina Euharistiei se transformă prin chemarea şi pogorârea Sfântului Duh. Iar latinii, cum e spus mai sus, au considerat de prisos chemarea aceasta şi au scos-o din liturghia lor. Astfel cel înțelegător, singur să înțeleagă despre euharistia latină.

Şi încă o întrebare: dacă, precum e spus, în afară de Sfânta, Soborniceasca şi Apostoleasca Biserică, aşa cum e numită Biserica Ortodoxă, mântuirea altor confesiuni este până într-atât de îndoielnică, atunci de ce în Rusia nu se propovăduieşte pe față acest adevăr?

Răspunsul la aceasta e foarte simplu şi clar. În Rusia e admisă toleranța față de alte credințe, iar cei de alte credințe, ca şi ortodocşii, ocupă la noi funcții importante: şefii instituțiilor de învățămînt în marea lor măsură sunt de altă credință, şefii guberniilor şi a comunelor adesea sunt de altă credință, comandanții de regimente şi batalioane nu arareori sunt de altă credință. Oriunde n-ar începe fața duhovnicească

să propovăduiască deschis că în afara Bisericii Ortodoxe nu este mântuire, marii demnitari de altă credință s-ar simți jigniți. Din cauza acestei situații, clerul pravoslavnic rus a şi căpătat într-un fel deprinderea şi trăsătura înrădăcinată de a vorbi despre acest subiect pe ocolite. Sau poate că unii din aceeaşi pricină şi din cauza îndelungatei comunicări cu eterodocşii, dar şi mai mult de la citirea cărților lor, au şi început să gândească cu mai multă îngăduință în legătură cu nădejdea de mântuire şi la celelalte confesiuni.

Necăutând la duhul blândeții şi iubirii de pace şi a răbdării Bisericii Ortodoxe şi a păstorilor şi adepților ei, în Apus s-au editat în veacurile de mai înainte de către adepții diferitelor confesiuni creştine, mai ales se editează în timpurile noastre, o atât de mare mulțime de cărți îndreptate împotriva învățăturii Bisericii Răsăritene, că ar fi greu chiar şi să le enumeri, cu atât mai mult să le apreciezi după merit. Şi cu toate că astfel de cărți îndeobşte sunt pline de clevetiri, basme, mustrări, evidente născociri şi minciuni, îndeosebi de deşteptăciuni şi uneltiri veninoase, cu scopul evident de a crea în Europa un duh de duşmănie împotriva Bisericii Ortodoxe, şi mai ales împotriva patriei noastre, ca zdruncinând învățătura Bisericii noastre Ortodoxe, să abată pe adepții ei de la calea adevărului: dar aşa cum ele se editează cu titluri ademenitoare, în condiții plăcute, de o atât de mare dichiseală tipografică, încât parcă fără să vrei atrag curiozitatea cititorilor, desigur că şi în patria noastră, în care aceste scrieri pătrund pe căi negre, se vor găsi destui din acei care, având o înțelegere de suprafață despre învățătura creştină, nu vor putea să nu ajungă captivați de gânduri potrivnice adevărului. Îndeosebi s-au înarmat acum contra ortodocşilor scriitorii Bisericii Latine, proclamând domnia papei şi a Bisericii Romane peste toate guvernele, bisericile particulare şi popoarele lumii. Mai cu seamă în prezent de aceasta se ocupă iezuiții în Franța, care folosindu-se de răspândirea limbii franceze, se avântă cu un fel

de activitate frenetică, prin intermediul scrierilor în această limbă, să extindă ideile lor peste tot, care sunt potrivnice învăţăturii şi structurii ierarhice a Bisericii Răsăritene, necruţând în acest sens cele mai monstruoase născociri, evidentele minciuni şi denaturarea neruşinată a adevărurilor istorice. Mulţi dintre intelectualii ortodocşi, citind aceste lucrări în limba franceză şi necitindu-le pe ale lor, în rusă, despre credinţa ortodoxă, uşor pot crede minciunilor iscusite în schimbul adevărului, pe care nu-l cunosc.[34]

[34] În continuare avva Ambrozie, pe câteva rânduri, prezintă şi recomandă o carte apărută la vremea aceea despre atitudinea Bisericii Romane către alte Biserici, atrăgând atenţia mai ales asupra făgăduinţei pe care o dau episcopii latini papei lor. Pentru că cititorii noştri nu au acces la această carte, noi am omis pasajul respectiv.

PAPA IOAN PAUL II ACCEPTĂ ... EVOLUȚIA[*]

Preot Gheorghe Calciu Dumitreasa

Conform unui articol publicat de Washington Post, Vineri, 25 octombrie 1996, pagina A1 - A14, adunarea anuală a Academiei Pontificale de Ştiințe s-a întrunit miercuri, 23 octombrie 1996, la Vatican, spre a pune la curent curia papală cu ultimele descoperiri ale ştiinței. Această adunare anuală a Academiei întruneşte cei mai mari savanți ai lumii, catolici şi necatolici, mulți dintre ei laureați ai Premiului Nobel. Tema principală a acestei întruniri a fost originea şi evoluția vieții. Cu această ocazie, Papa a transmis un mesaj către membrii întruniți ai Academiei în care afirmă că ultimele cercetări ştiințifice dovedesc că problema evoluției este *„mai mult decât o simplă teorie”*.

Mesajul prin care papa infimă Biblia reprezintă un pas enorm față de o altă enciclică papală de acum 50 de ani, care afirma că teoria evoluției este demnă de a fi discutată, dar ea rămâne încă o problemă deschisă. Această grabă a Papei Ioan - Paul al II-lea de a infirma Biblia şi învățătura Sfinților Părinți ridică o serie de întrebări şi zguduie profund lumea creştină, catolică şi necatolică, punând sub semnul întrebării

---

[*] Pr.Gh.Calciu Dumitreasa, **Rugăciune şi lumină mistică**, Ed.Dacia, 1998.

creştinismului real al lui Ioan Paul al II-lea. Este adevărat că spre a salva ideea de creaţie şi pentru a adormi conştiinţa membrilor Bisericii romano-catolice, profund subminată de materialism şi modernism, de scepticism şi liberă cugetare, Papa afirmă, în declaraţia sa către oamenii de ştiinţă, că *„sufletul uman este creat în chip divin, anume pentru fiecare persoană, şi nu este supus unui proces evoluţionist. Orice altă învăţătură este incompatibilă cu adevărul despre om"*. Ştim că o scrisoare papală nu este integral opera lui; ştim că are tot felul de consilieri şi că el dă numai autoritatea pontificală unui asemenea mesaj. Afirmaţia Papei dovedeşte, cel puţin, o nepăsare totală privind consecinţele acestei afirmaţii. Lepădând orice legătură cu Biblia şi cu învăţătura cristică, el restrânge rolul lui Dumnezeu în creaţie numai la crearea sufletului. Oare ce a făcut Dumnezeu, vreme de milioane de ani, până ce materia moartă a evoluat spre prima celulă vie şi de aici la om? Şi când S-a hotărât Dumnezeu să iasă din amorţire şi să fabrice „în chip divin şi pentru fiecare persoană în parte" un suflet? Când a apărut omul de Neanderthal sau Pitecantropus erectus? Când a apărut primul filosof sau primul politician? Ori poate primul teolog iudeu sau catolic? Acest „somn divin" în timp ce materia se autocrea şi evolua, ni se pare una dintre cele mai eretice teorii, chiar dacă neexprimate ca atare, pe care un papă a avut-o vreodată. Ea ne dovedeşte, pe de o parte, că Papa are sfătuitori incompetenţi, care nu sunt în stare să gândească la consecinţele neclarităţilor pe care le lasă în mesajele papale, sau, pe de altă parte, reaua lor credinţă, ca şi, eventual, o anumită incapacitate a Papei de a gândi corect, logic şi teologic.

Probabil că, din punct de vedere organizatoric, de mult nu a mai existat un papă atât de destoinic şi artizan al unui imperiu eclesiastic ca papa Ioan-Paul al II-lea. Papă intinerant, în ciuda slăbiciunii, el călătoreşte mult, încearcă să stimuleze ataşamentul catolicilor faţă de Biserică şi conceptul de sfinţenie

papală în inima credincioşilor. Simţind necesitatea unităţii catolice, Papa Ioan Paul al II-lea a încercat să înghită toate bisericile greco-catolice, fără menajamente, trimiţând la greco-catolici cât mai mulţi preoţi de rit romanic. Numai când s-a izbit de opoziţia dârză a unităţilor, care nu înţelegeau ca, după ce umpluseră închisorile comuniste cu martiri, în scopul supravieţuirii unei Biserici martire, să se vadă acum înghiţiţi fără să poată protesta, de către Vatican, pierzându-şi fiinţa proprie. În faţa acestei opoziţii, Papa a rechemat pe toţi aceşti preoţi şi i-a „reciclat”, dându-le dreptul de a sluji în ambele rituri: romanic şi oriental. Dar a căutat să introducă în bisericile catolice de rit oriental, cu multă perseverenţă, preoţia de celibat.

Până aici nimic de condamnat, decât un anumit imperialism teologic, dintotdeauna trăsătură esenţială pentru catolicism. Suspiciunile noastre încep, pe dovezi foarte precise, din momentul în care Papa acţionează dur şi apoi cedează, sau se arată de la început subordonat grupurilor necreştine.

Să le luăm la rând pe cele mai importante: prima este dorinţa Papei. exprimată şi realizată concret în înfiinţarea unei mănăstiri de maici la Auschwitz, de a se ruga pentru *toţi* cei morţi acolo. Se ştie opoziţia dârză făcută de evrei care, la ora aceea, afirmau că în acest lagăr muriseră patru milioane de conaţionali ai lor, cifră pe care, fără vreo intervenţie externă - cine ar fi avut curajul să numească această cifră „mincinoasă”, în afară de ei înşişi? - a fost schimbată la un milion şi patru sute de mii. A fost o polemică în care Papa afirma că acolo au murit polonezi şi ţigani şi alte naţiuni care au dreptul la o rugăciune. De la început polemica a fost falsă pentru că o biserică reală nu se roagă numai pentru alte neamuri, ci şi pentru evrei. Cert este că Papa a cedat în faţa presiunii evreieşti şi mănăstirea, atât de necesară pe un pământ blestemat precum cel de la Auschwitz, a fost desfiinţată. Prima slăbiciune a Papei. Biruinţa evreilor împotriva poruncilor

divine ale creştinismului a crescut şi mai mult puterea internațională a evreimii, dând autoritate poporului evreu de a confisca doliul internațional, negând valoarea suferinței creştinilor, sporind şi mai mult teama lumii creştine de a-şi mai afirma valoarea principiilor sale.

Acum un an, am urmărit la televizor un serviciu religios închinat familiei. Era pe linia întăririi acestei unități mistice care este familia, pentru că Dumnezeu a creat „dintru început" pe bărbat şi pe femeie, pentru a umple pământul şi a-l stăpâni, ceea ce Papa neagă direct în mesajul său din octombrie. După părerea Papei, trupul omului este consecința evoluției oarbe a materiei, iar sufletul a început a fi creat de Dumnezeu, cândva, la un timp nedefinit.

Toată atmosfera acestei adunări de rugăciune pentru familie era cu adevărat sacră. Apariția Papei a sporit atmosfera mistică. Dacă atunci Papa ar fi spus: „Iubiților. să îngenunchem în umilință şi să cerem lui Dumnezeu pace în Bosnia, pace în Orient, biruința adevărului creştin în această lume atacată de diavol din toate părțile", sunt convins că s-ar fi petrecut o minune. Acolo erau oameni care ardeau pentru Hristos, chiar dacă Papa părea o flacără stinsă. În loc de un astfel de îndemn, în momentele cele mai tainice ale rugăciunii, se auzea câte un strigăt: *„Viva Papa!"* şi mulțimea uitând de Dumnezeu, ovaționa locțiitorul Sfântului Petru, în timp ce Papa, cu gesturile oamenilor politici din Est şi Vest, flutura din mâini drept mulțumire. Mi-au revenit atunci în minte, cu amărăciune, „vizitele de lucru" ale conducătorilor comunişti sau vizitele lor la locul dezastrelor naturale, unde cel mai important lucru nu era nenorocirea oamenilor, ci preaslăvirea tiranilor.

Înconjurat din ce în ce mai mult de rabini şi de oameni de ştiință atei, de masoni şi alte personaje nefaste, Papa alunecă spre agnosticism şi materialism, negând Biblia fără nici un menajament, reducând rolul lui Dumnezeu aproape la nimic,

în timp ce rolul Papei creşte infinit, spre distrugerea credinţei.

Cu câteva luni în urmă la Vatican, a avut loc un serviciu special pentru cei morţi în holocaust. Rugăciunea papală s-a limitat aproape exclusiv la holocaustul german. Erau acolo prezenţi reprezentanţii evreimii, rabini, victime ale holocaustului. Aceştia se vedeau. Nevăzute şi ignorate de Papa şi de cardinali, ca şi de preoţii care slujeau, erau milioanele, zecile de milioane de victime ale comunismului internaţional, cei mai mulţi creştini ortodocşi, dar şi necreştini, budişti şi chiar musulmani, cărora Papa le nega dreptul la rugăciune şi la pomenire. Era un Papă care provenea din lumea comunistă, din Polonia, şi care la alegerea lui, trezise speranţe şi entuziasm în toţi creştinii...

La alegerea Papei Ioan Paul al II-lea eram în închisoarea Aiud. Printre deţinuţii de drept comun care treceau pe sub fereastra celulei mele de izolare, am aflat că a fost ales un papă polonez. Citisem despre Cardinalul Wişinski care în jurnalul său, deşi suferise atât, nu reuşea să se dezbare defel de ideile socialiste. Alegerea Papei mi-a dat o nădejde şi un curaj nou, pentru care îi sunt recunoscător şi acum, cu toate decepţiile ulterioare pentru lumea creştină, care nu este numai cea catolică. Atunci am cerut administraţiei închisorii dreptul de a scrie o scrisoare Papei. O concepusem în gând, cât mai scurtă şi mai concentrată, ca să încapă într-o carte poştală. O dată la şase luni aveam dreptul să scriu o scrisoare acasă. M-am hotărât să renunţ la scrisoarea pentru familie, spre a-i scrie Papei. Bineînţeles, administraţia închisorii m-a privit ca pe un nebun. Eu am insistat şi am declarat greva foamei până la primirea dreptului de a scrie. După zece zile, colonelul Vasile Gheorghe, comandantul Securităţii, în a cărui grijă supremă eram, a venit şi mi-a dat cartea poştală. ameninţându-mă că nu voi primi scrisoarea pentru familie. I-am răspuns că ştiam acest lucru de la început şi că am acţionat în cunoştinţă de cauză. Eram sigur că scrisoarea nu va părăsi birourile

Securităţii, dar vroiam să se ştie că cineva din închisoare, un preot ortodox, a încercat cu orice risc, să trimită o scrisoare unui papă din ţările comuniste, ca o confirmare a speranţelor noastre. Scrisoarea nu a plecat. După eliberarea mea, în timpul domiciliului obligatoriu, printr-o persoană de încredere, am expediat scrisoarea la „Europa Liberă”, cu rugămintea de a o transmite Papei. „Europa Liberă” spre cinstea celor de acolo, a transmis scrisoarea papei şi a dat-o şi pe post. Scrisoarea a apărut în multe publicaţii creştine şi ziare din Vest. O redau mai jos, spre a dovedi câte speranţe mi-am pus în Papa Ioan Paul al II-lea, şi nu numai eu, ci mai toată creştinătatea.

„Sanctitate, inimile noastre au fost inundate de un val de bucurie divină. Harul Duhului Sfânt s-a pogorât peste conclavul cardinalilor. Alegerea Sanctităţii voastre ca Papă, în această epocă crucială pe care o trăim, este o dovadă că Dumnezeu iubeşte lumea: o dovadă în plus că Dumnezeu v-a ales pentru noi toţi.

«Atunci am auzit glasul Domnului întrebând: Pe cine să trimit? Cine va merge pentru mine? (Isaia 6,8)»

Este o cinste pentru poporul polon faptul că a dăruit lumii mugurul nădejdii noastre de astăzi. Sanctitate, nu uitaţi Biserica Orientală în suferinţă! Fiind chemat de Dumnezeu la cea mai eminentă dintre sarcini, purtând în inimă durerea poporului căruia îi aparţineţi, aduceţi-vă aminte şi de Bisericile surori din celelalte ţări, căci noi toţi căutăm pe Hristos şi mântuirea prin El.

Noi suntem proscrişi, asupriţi şi aruncaţi la marginea societăţii, dar predicăm pe Hristos cu vreme şi fără vreme, după cuvântul Apostolului. Noi nu suntem «biserica oficială», nici nu primim vizitele «frăţeşti» ale delegaţiilor ecumenice. Aceşti «fraţi» nu se apleacă asupra rănilor noastre. Ei nu ascultă decât ponegririle puse în circulaţie împotriva noastră. Dar noi stăruim în gândul cel bun, păstrând credinţa în biruinţa dragostei lui Hristos şi a dreptăţii divine şi vedem în alegerea Sanctităţii Voastre zorii binecuvântaţi ai acestei biruinţe.

Vă scriu, Sanctitate, în româneşte, limba poporului meu, ale

cărui suferințe se aseamănă celor îndurate de poporul polonez de-a lungul istoriei. E limba în care s-a plămădit cultura noastră națională şi creştină, astăzi amenințată şi stricată, limba în care am păcătuit şi ne-am pocăit, limba în care, de veacuri, ne rugăm şi slujim Liturghia creştină. Să răsune ea astăzi pe pământul Romei, pentru a aduce cu ea amărăciunea şi lacrimile noastre.

Binecuvântați, Sanctitate, pacea lumii, Bisericile surori şi neamul românesc.

Preot al Bisericii Române Ortodoxe aflate în suferință.

Gheorghe Calciu – Aiud"

De aceea simt o mare durere că acest Papă, în care ne-am pus atâtea nădejdi şi care ne confirma nădejdile, acum se dovedeşte contradictoriu în gândirea lui teologică şi chiar apostat față de Sfânta Scriptură.

Mesajul Papei este scris în limba franceză şi, referindu-se la enciclica Papei Pius al XII-lea din anul 1950 - *Humani Generis* - care afirma cu un oarecare dubiu că ipoteza evoluționistă este o foarte serioasă ipoteză, Papa Ioan-Paul al II-lea scrie:

„Astăzi, mi mult decât acum jumătate de secol, noile cunoştințe ne determină să cunoaştem în teoria evoluției mai mult decât o ipoteză… Consecințele, nu raționale sau induse, ale rezultatelor muncii ştiințifice, făcute separat de unii şi de alții, constituie în ele însele un însemnat argument în favoarea acestei teorii."

Desigur, mesajul Papei a stârnit comentarii contradictorii în presa internațională şi în grupurile de credință catolice şi necatolice. David Beyers, Directorul executiv, al Comitetului de Ştiință şi Valori Umane pentru Conferința națională a Episcopilor Catolici, scrie la rândul lui:

„Aici este un mare pas: Biserica a trecut de a zice că eşti liber să accepți evoluția sau orice formă de creaționism, la a zice că acum noi vom accepta evoluția care, oricum, este ***de facto****. Cine mai pune la îndoială evoluționismul în Biserica romano-catolică? Eu cred că*

nimeni."

Iată dar cât de subminată este credința catolicilor în Sfânta Scriptură, prin acceptarea infailibilității papale. Discutând cu un catolic problema mesajului antibiblic al Papei, spre surprinderea mea, mi-a spus că el este de acord cu Papa şi crede că este foarte posibil ca Dumnezeu să fi luat o pereche de maimuțe cărora să le fi suflat în față, dându-le sufletul viu despre care papa afirma că ar fi singurul lucru pe care Dumnezeu l-a făcut şi îl mai face încă, până când papalitatea îşi va schimba poziția şi în această problemă. Aşadar, mergând pe raționamentul papal, pentru cineva care trage toate implicațiile din el, ca prietenul meu catolic, primii oameni - Adam şi Eva - nu ar fi decât nişte maimuțe pe care Dumnezeu le-a ales, din milioanele de maimuțe existente, pentru a le da suflet uman. De altfel, presa conservatoare italiană a scris cu litere de-o şchioapă: *„Papa spune că ne-am putea trage din maimuță" (Il Giornale)* sau, în *La Republica: „Papa a făcut pace cu Darwin".*

Cercurile fundamentaliste creştine, ca şi ortodocşii care păstrează neştirbită învățătura Sfintei Scripturi şi tradiția Sfinților Părinți protestează împotriva ereziei papale. Jim Stainbough. de la Institutul pentru Cercetarea Creației din Santee, California, scrie: *„În termenii ştiinței şi ai Bibliei, eu nu ştiu dacă Papa este pe deplin conştient de ceea ce afirmă aici".* Apoi adaugă că afirmația papei face lucrul Institutului, pe care Jim îl conduce, mult mai dificil, pentru că Papa este o persoană respectată şi un om integru, ceea ce ar putea determina pe mulți catolici să ia spusele Papei drept adevăr evanghelic. Aşa s-a întâmplat în Tenessee, unde un paragraf legal, care stabilea că adevărul care trebuie predat în şcoli privind crearea lumii este cel din *Geneză*, a fost abrogat anul acesta, după 70 ani de funcționare. Iată cum *afirmația Papei distruge învățătura Biblică despre creație.* Profitând de dogma infailibilității papale, care pune un om pe aceeaşi treaptă cu Dumnezeu, Papa Ioan Paul

al II-lea a făcut modificări ale Sfintei Scripturi care, în perioada Sfinților Părinți şi a luptelor pentru păstrarea credinței adevărate, stabilită de sinoadele ecumenice, ar fi dus la anatemizarea ereticului fără nici un fel de cruțare. Autoritatea papală, pentru catolici, trece înaintea autorității Bibliei şi a Sfintei Tradiții. Aceasta este cea mai mare *„rătăcire a vremurilor noastre"*. Ea poate fi rătăcirea cea din urmă despre care ne vorbeşte Scriptura.

Prima modificare a Scripturii făcută de Papa Ioan Paul al II-lea a fost cea prin care a scos din textul sfânt, sau a modificat, toate versetele care acuzau poporul evreu de uciderea lui Hristos. Poate că cititorii noştri îşi mai amintesc de conflictul dintre profesorul de teologie Marcel Junin din Franța, dat în judecată de către un fel de ligă antidefamatorie evreiască, asociată cu cardinalul catolic Etchegaray, pentru incitare la ură rasială, deoarece a protestat împotriva falsificării textului biblic prin scoaterea sau modificarea versetelor acuzatoare față de iudei. Spre cinstea ei, Justiția laică l-a achitat pe profesor, în timp ce Biserica catolică i-a dorit condamnarea!

Infailibilitatea papală se manifestă în mai multe feluri. De data aceasta, Papa este mai ştiutor al adevărului divin decât însuşi Duhul Sfânt. El ştie ce a făcut Dumnezeu, la începutul creației - când, de fapt, nu acea nimic - şi când a început să lucreze practic, făcând sufletele pe care le-a pus, fie în maimuțe, fie în nişte oameni care au apărut fără nici un amestec al Tatălui ceresc, ci pe care *„evoluția"* darwinistă i-a pus la dispoziția Sa. Adevărul adevărat nu este conținut în Biblie, ci în teoria lui Darwin şi, mai ales, a darwiniştilor.

Ultima acțiune a Papei, care i-a surprins neplăcut pe exilații cubanezi din America şi, probabil. din alte țări, o constituie cordiala întâlnire dintre el şi ultimul dictator comunist din lumea neasiatică, Fidel Castro (întâi la Vatican, apoi chiar în Cuba).

Unii catolici, obişnuiţi cu compromisurile politice ale Bisericii lor, în alţi termeni decât cei făcuţi de Bisericile Ortodoxe sub presiune şi teroare, socotesc atitudinea de dragoste a Papei faţă de Castro drept un mare act politic, pentru că numai aşa putea obţine pontiful dreptul de a vizita Cuba şi de a extinde imperiul catolic şi în această ţară. Se ştie că Papa a contribuit mult la prăbuşirea comunismului răsăritean, iar cu ocazia vizitei sale în Nicaragua, în 1983, a luat atitudine făţişă împotriva sandiniştilor susţinuţi de Castro.

Pe de altă parte, cubanezii simt o deznădejde justificată în faţa acestui compromis papal. În realitate, credinţa nu cunoaşte compromisuri şi numai acomodarea slujitorilor ei la viaţa lumii justifică teoretic acţiunile de compromis. Unii cubanezi au fost foarte duri; ei îl consideră pe Papă un trădător pentru că *„absolvă un criminal"*. Alţii sunt mai puţini duri, dar îşi exprimă îndoiala în privinţa acţiunilor papale.

Din toate acestea reiese tot mai mult caracterul de Papă politic al lui Ioan Paul al II-lea şi diminuarea evidentă a caracterului lui de vicar al Sfântului Petru. Privind cu ochii credinţei spre ereziile veacului nostru, care iau putere de dogmă în catolicism datorită autorităţii papale, care apare mai mare decât a Sfintei Scripturi, dau slavă lui Dumnezeu că, fără să am vreun merit, m-a făcut să mă nasc ortodox. În felul acesta, m-a scutit de suferinţele renegării acceptate a adevărului credinţei şi de rătăcirile puterii autoritative a organizaţiei unui imperiu ecleziastic în care persoana umană trece înaintea lui Dumnezeu şi-a Cărţii Sfinte. Să ne rugăm lui Dumnezeu şi Mântuitorului Iisus Hristos să păstreze în ortodoxie lucrarea necurmată a Sfântului Duh, care ne fereşte de greşelile dogmatice. În ciuda atâtor păcate pe care unii ierarhi ortodocşi le-au săvârşit, doctrina Mântuitorului a rămas neştirbită în Biserica noastră drept măritoare, neatinsă de modernisme, de aggiornamente, de ajustări politice ale Sfintei Scripturi şi de

primatul unui om față de Dumnezeu.

Credem şi mărturisim, cu Sfânta Scriptură şi cu Sfânta Tradiție, cu hotărârile celor şapte sinoade ecumenice şi cu învățătura Sfinților Părinți, că *Dumnezeu a creat lumea din nimic,* pe regnuri, la timpuri diferite, şi a încununat creația Sa cu omul, pe care l-a făcut cu o grijă specială, punând în el toate elementele universului şi, prin suflarea gurii Sale, sufletul omenesc, a pus în el chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, care ne-a dat posibilitatea îndumnezeirii prin harul adus de Iisus Hristos, prin patima, moartea şi învierea Lui. Amin!

„PECETLUIREA”
SFÂNTULUI SINOD DE LA ANUL 1583
- un îndreptar de mărturisire ortodoxă -

Ieromonahul Visarion Moldoveanu

La anul 1583, Papa Grigorie XIII al Romei a schimbat calendarul iulian, făcând mai apoi numeroase presiuni asupra Patriarhului Constantinopolului din acea vreme - Ieremia al II-lea (1572-1579, 1580-1584, 1587-1595), pentru a-l convinge să urmeze înnoirea calendaristică apuseană. Însă pentru a le arăta latinilor că fundamentele despărțirii nu țin numai de măsurarea timpului şi pentru a pune capăt presiunilor politice, Patriarhul Ieremia al II-lea a convocat în acelaşi an Soborul Bisericii în cetatea Constantinopolului, la care au mai luat parte Patriarhul Silvestru al Alexandriei, Patriarhul Sofronie al Ierusalimului şi mulți alții. Această hotărâre sinodală numită „Pecetluire”, trimisă către toate bisericile ortodoxe locale, arată principalele erezii papale şi le declară ca fiind în afara Bisericii Ortodoxe prin anatemizarea celor care le cred şi le practică. Iată întregul text al „Pecetluirii”[35]:

[35] Pentru traducerea exactă s-au folosit manuscrisele greceşti din Codexul 772 din biblioteca M-rii Sfântul Pantelimon şi mss. Codex 285 al Chiliei „Imnul Acatist” - Schitul Kapsocalivia din Sfântul Munte Athos.

„Către toți creştinii adevărați, mădulare ale Sfintei, Sobornicești și Apostolești Biserici de Răsărit a lui Hristos din Constantinopol şi din tot locul, har, pace şi milă vouă de la Atotputernicul Dumnezeu.

Nici un pic de tulburare nu a făcut în corabia din vechime furtuna care s-a ridicat din adâncuri. Şi dacă Domnul Dumnezeu, amintit de Noe, nu ar fi binevoit a potoli apele, nu ar fi fost nici o şansă de salvare a ei. În acelaşi chip şi împotriva Corabiei Bisericii Ortodoxe ereticii au ridicat un război neîndurător, noi socotind a fi voia lui Dumnezeu de a lăsa urmaşilor prezentul tom împotriva lor, aşa încât hotărârile cele scrise aici să fie fără doar şi poate în apărarea Ortodoxiei noastre. Dar pentru ca documentul să nu fie prea împovărător (greoi) pentru oamenii simpli, am hotărât a-l pune în opt capete lesnicioase, după cum se va arăta.

Din Vechea Romă au venit anumiți oameni care au învățat acolo să gândească latineşte. Dar cel mai rău lucru e că înainte au fost bizantini, născuți şi crescuți prin părțile noastre; dar nu numai că şi-au schimbat credința, dar au şi ridicat război Ortodoxiei şi adevăratelor învățături ale Bisericii de Răsărit şi s-au răzvrătit împotriva lui Hristos Însuşi, împotriva dumnezeieştilor Apostoli şi Sfintelor Soboare ale Sfinților Părinți care ni le-au lăsat. Drept pentru care i-am tăiat ca nişte mădulare putrede şi

HOTĂRÂM

I. De nu ar mărturisi careva cu inima şi cu gura ca mădular al Bisericii de Răsărit botezat ortodox că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl ființial şi ipostatic, aşa cum Hristos spune în Evanghelie, ci Duhul purcede de la Tatăl şi de la Fiul în acelaşi timp, unul ca acesta să fie lepădat afară de Biserică şi să fie anatema.

II. De nu ar mărturisi careva că în taina Sfintei Liturghii, laicii trebuie să se împărtăşească odată cu cele două sfinte părți, a Preasfântului Trup şi a Preasfântului Sânge, ci să spună că este de ajuns a primi numai trupul pentru că sângele este inclus, chiar dacă Hristos le-a sfințit separat şi le-a dăruit fiecăruia din Apostoli, unul ca acesta să fie anatema.

III. De ar spune vreunul că Domnul nostru Iisus Hristos la Cina cea de Taină a folosit azime ca şi evreii şi nu pâine dospită, unul ca acesta să fie departe de noi şi sub anatemă ca unul ce gândeşte ca un evreu şi vrea să introducă doctrina lui Apolinarie şi a armenilor în Biserica lui Hristos, cu a Cărui încuviințare îl dăm de două ori anatemei.

IV. De ar spune careva că atunci când Hristos Dumnezeu va veni să judece lumea, El nu va veni să judece sufletele împreună cu trupurile, ci numai să hotărască asupra trupurilor, să fie anatema.

V. Orişicine ar spune că atunci când mor, sufletele creştinilor care s-au pocăit în această viață dar nu şi-au câştigat mântuirea merg în Purgatoriu – care este un basm grecesc – unde focul şi chinurile îi purifică, şi mai cred că iadul nu este veşnic – aşa cum credea blestematul Origen – şi dau din această pricină slobozire păcatelor, pe unii ca aceştia îi dăm anatemei.

VI. De ar spune careva că Papa e capul Bisericii şi nu Hristos Dumnezeu, şi că Papa are autoritatea de a trimite în Rai prin scrisorile sale, şi că poate ierta păcatele prin plata indulgențelor, unul ca acesta să fie anatema.

VII. Orişicine nu ar urma hotărârile Bisericii hotărnicite în cele Şapte Soboare Ecumenice şi Sfintele Paşti socotite pentru a le urma, ci vrea să urmeze noua invenție a pascaliei şi a

noului calendar al astronomilor atei papişti, şi vor să răstălmăcească şi să distrugă învățătura şi Predania Bisericii care noi le-am moştenit de la Sfinții Părinți, anatema unora ca aceştia şi să fie îndepărtați de Biserică şi de împărtăşirea credinței.

VIII. Rugăm pe toți binecredincioşii ortodocşi: rămâneți în credința strămoşească ce-ați învățat-o până acum, în care v-ați născut şi crescut, şi când vremurile o vor cere, vărsați-vă sângele pentru a păstra credința moştenită de Sfinții Părinți. Luați aminte la cele scrise mai înainte şi credeți că Hristos vă va ajuta să le împliniți. Fie ca umila noastră binecuvântare să fie cu voi cu toți. Amin.

+ Ieremia al Constantinopolului
+ Silvestru al Alexandriei
+ Sofronie al Ierusalimului

(cu tot soborul episcopilor prezenți la acest Sfânt Sinod)

Anul 1583 de la Naşterea Domnului,
indictionul XII, 20 noiembrie

*

Dintotdeauna Biserica Ortodoxă şi-a făcut mărturisirea de credință întemeiată pe hotărârile celor Şapte Sfinte Soboare A-Toată-Lumea, pe scrierile canonice ale Sfintei Scripturi şi învățăturile Sfinților Părinți. Astfel a fost păstrată neatinsă şi transmisă nevătămată apostoleasca moştenire dogmatică şi liturgică, iar când lupii îmbrăcați în blană de oaie au căutat să dezbine păstorii şi să sfâşie turma, ortodocşii au mărturisit adevărul deschis până la moarte, sângele mucenicilor ducând mai departe în istorie crezul Bisericii.

Parcă vrând să răscumpere o îndelungată istorie a românilor, însângerată de asupririle unui Apus „creştin”, astăzi mai mult ca oricând suntem asaltați de strădaniile de apropiere şi unire a Catolicismului cu Biserica Ortodoxă, prin punerea de noi baze teologice şi dogmatice ce privesc o mai largă deschidere a orizonturilor către un „filon comun” al valorilor spirituale. Superficialitatea cu care teologii ortodocşi tratează în genere fundamentele ortodoxe la dezbaterile ecumeniste i-au adus inevitabil la adoptarea unor formule „teologice” confuze şi de compromis prin care au ajuns să justifice înaintea mirenilor simpli şi neştiutori „necesitatea” unirii Ortodoxiei cu Catolicismul pe bazele „descoperirilor” rădăcinilor şi a „valorilor” noastre „latine”.[36] Însă adevăratele rădăcini istorice sunt legate de anul de grație 1054.

Marea Schismă

De fapt, ce s-a întâmplat la anul 1054? Romano-catolicismul, fără nici o bază în Sfânta Scriptură şi în Sfânta Tradiție apostolică, a susținut următoarele inovații doctrinare: *primatul papal*, erezia *Filioque*, *Imaculata concepție* - adică învățătura greşită că Maica Domnului s-a născut fără păcatul originar sau strămoşesc[37], învățătura despre *purgatoriu* ca loc intermediar dintre rai şi iad, folosirea *azimei* la Messă în loc de pâine dospită cum s-a folosit la Cina cea de Taină şi mai apoi în practica Bisericii din primele veacuri,

---

[36] Dureros este faptul că impactul catolicismului prin Uniație în țara noastră şi trădarea mai marilor greco-catolici ce a dezbinat şi dezbină Transilvania de România au fost uitate prea repede de unii ierarhi ortodocşi care acum îşi întind râzând mâinile să se îmbrățişeze cu fii şi urmaşii celor care ne-au dărâmat Bisericile, mănăstirile şi şcolile cu tunul, ne-au vândut străinilor pe treizeci de arginți şi acum ne târăsc în mii de procese şi ne defaimă credința ortodoxă, râvnind la cele câteva mănăstiri, biserici şi păduri nerevendicate încă...

[37] Sfântul Ioan Maximovici în cartea sa **„Cinstirea Maicii Domnului în tradiția ortodoxă”** spune că *„învățătura Imaculatei Concepții neagă biruința Fecioarei asupra ispitelor, preschimbând-o dintr-o biruitoare, căreia i se cuvine să primească cununa slavei, într-o unealtă oarbă a voii Dumnezeieşti”.*

celibatul preoților - ce contravine rânduielii din Biserica primară şi combătut de Sfântul Pafnutie la Soborul I A-Toată-Lumea şi altele asemenea, păstrate de Catolicism cu multă îndărătnicie până în zilele noastre.

Ne întrebăm, cum oare acum cinci sute sau o mie de ani, inovațiile şi teoriile latine erau socotite de Biserica Ortodoxiei nu numai eretice ci şi profanatoare, iar astăzi aceleaşi eresuri sunt propovăduite cu seninătate de la altarele ortodoxe pe motivul că sunt păreri „nevinovate" ce nu afectează *minimul dogmatic* ce ar sta la baza celor două „biserici surori", în timp ce învățătura Părinților este ținută sub tăcere pentru că lezează *binele ecumenic şi bunele intenții de apropiere eclesială*. Înseamnă că şi cei ce propovăduiesc „binele" ecumenic şi cei care ascultă orbeşte de acesta şi-au pierdut total cârma sufletească odată cu adevărul întru Hristos.

Este adevărat că Ortodoxia nu a anatemizat Catolicismul numai după ce papalitatea arogantă a excomunicat Ortodoxia. Ce vor mai mult catolicii? Ce act oficial poate fi mai temeinic decât acesta? Ce altceva poate deschide o prăpastie mai mare între Biserică şi Papism? Latinii au lovit Biserica, arătându-şi adevărata față. Scena delegaților apuseni în altarul Bisericii Sfintei Sofia din Constantinopol a fost oficializarea şi confirmarea despărțirii apusenilor de Biserică. Mai este nevoie de vreun alt act oficial? Nimeni nu l-a dat afară pe Iuda din cei doisprezece Apostoli. A plecat singur, în noapte. Nimeni nu l-a excomunicat. S-a excomunicat singur.

Există doar o singură înțelegere pentru actul latin de desprindere de Biserica Ortodoxă: ori Catolicismul este cu adevărat Biserica lui Hristos, ceea ce înseamnă că Ortodoxia este anti-ortodoxă, eretică şi schismatică; ori Biserica Ortodoxă este adevărata Biserică, ceea ce-i pune pe apuseni în rândul ereticilor rupți de Hristos – căci pentru gândirea dreptcredincioasă nu există cale de mijloc. Biserica este Una,

însemnând că doar una dintre cele două biserici încetează a mai fi Biserică după anul 1054. Fiecare nu are decât să-şi cerceteze conştiinţa şi să aleagă. Cei ce aleg Ortodoxia arată lepădarea papismului.

Privit îndeaproape, papismul îl pune pe credincios într-o falsă dilemă: dacă şi papa şi Biserica sunt la fel de infailibili, cine atunci se face vinovat de înnoirile dogmatice şi căderile pe care Catolicismul le-a recunoscut că le-a încasat de-a lungul timpului? A accepta vinovată Biserica înseamnă a o reduce la o societate umană sau la un partid politic. A alege vinovăţia papismului, înseamnă a-i nega autoritatea şi a-l da jos de pe piedestalul de unde stă ca uzurpator al tronului lui Hristos.

În întreaga istorie a Bisericii Ortodoxie de după Marea Schismă, Sfinţii Părinţi nu au văzut despărţirea Bisericii de papalitate ca o greşeală. „Liturghiile" latine erau considerate ca lipsite de harul Duhului Sfânt şi nici un latin convertit nu era primit fără a se reboteza ortodox.

Cine din Biserica Ortodoxă şi în ce timp s-a ridicat împotriva acestor rânduieli ale Sfinţilor Părinţi? De ce să se ridice cineva atâta timp cât încă şapte Soboare ale Ortodoxiei de după Marea Schismă[38] au întărit anatemele Bisericii împotriva catolicismului şi protestantismului. Era o convingere sobornicească că toată papalitatea nu este Biserică. Latinii erau socotiţi ca reformatori răzvrătiţi, catolicismul fiind primul gen de protestantism ce s-a despărţit de Biserică, de metanoia Sfinţilor Părinţi, de dogmele, teologia şi viaţa ortodoxă. Cum puteau Părinţii cei din vechime, când mărturiseau în crez o biserică şi nu două, a gândi măcar despre catolici ca la o „biserică soră"? Curios cum s-au sucit astăzi minţile teologilor, ca cei care vorbesc despre Predania Ortodoxiei şi arată gândirea curată a Bisericii să fie acuzaţi de înnoire şi răzvrătire...

---

[38] Vezi mai jos articolul *„O epistolă athonită"*.

Amintim că *încălcarea hotărârilor primelor două sinoade de la Niceea şi Constantinopol, în care s-au alcătuit cele 12 capete ale Crezului, aruncă asupra celor ce nu mărturisesc drept Crezul ortodox anateme de nedezlegat.* Chiar dacă Patriarhul Athenagoras împreună cu Papa Paul al VI-lea la 7 decembrie 1965 au „ridicat”[39] reciproc anatemele din 1054, lucrurile nu au revenit la starea dinaintea schismei şi nicidecum se poate reveni la *Potirul comun*, atâta timp cât papismul ține la aceleaşi deosebiri dogmatice, canonice şi cultice ce au provocat Schisma, şi mai mult cu cât în acest răstimp au apărut „dogme” catolice noi, mai grave şi mai depărtate de învățătura apostolică.

Hotărârea Sfântului Sinod de la Constantinopol întrunit de Patriarhul Ieremia al II-lea la anul 1583 nu lasă loc vreunui cuvânt de prisos. Dacă până în acel an toate cele ale apusenilor erau socotite erezii şi tratate cu anatemele de rigoare, cu atât mai mult astăzi, când catolicismul, „înnoit” mereu cu vreo erezie, naşte o aşa vâltoare în care mulți au fost lesne prinşi.

Ortodoxia şi ecumenismul în secolul XVI

În duhul ecumenismului de astăzi, Protestantismul secolului XVI a încercat o unire cu ortodocşii în dorința de a fi recunoscuți drept „biserică”, ca mai apoi să-şi poată atribui o descendență istorică şi rădăcină apostolică. Astfel, cu şapte ani înaintea pomenitului Sinod, la anul 1576, luteranii din Tübingen au scris patriarhului Ieremia al II-lea afirmând că luteranismul este adevărata credință şi că vor să se unească cu ortodocşii. Pentru a-şi susține cele afirmate ei alăturau scrisorii

[39] Protestul la acea vreme al stareților din mănăstirile athonite (începând cu Simonopetra) a fost prompt: au oprit pomenirea patriarhului Athenagoras la slujbele Sfintei Liturghii. Numeroasele caterisiri, expulzări şi amenințările susținute de mai-marele Bisericii din Constantinopol a făcut ca până astăzi lucrurile să fie ținute sub tăcere.

„Mărturisirea de la Augsburg” din 1530 şi articole ale credinței lor, cerându-i Patriarhului să-şi spună părerea.

Patriarhul le-a trimis o primă scrisoare în care spune: *„Răspunzând, nu vă vom spune nimic de la noi, ci din cele Şapte Sinoade ale Bisericii, cu care scrieți că sunteți de acord. Vom vorbi urmând învățătorilor şi teologilor noştri, pentru că Duhul Sfânt a vorbit prin ei. Învățăturile lor vor rămâne pururea neschimbate, căci ele se întemeiază pe cuvântul Domnului.”*

Arătându-le care este dreapta credință, Patriarhul Ieremia i-a sfătuit să revină asupra ideilor lor greşite: *„Nu există decât un singur mod de a corecta greşeala: urmând Sfintelor Sinoade şi Canoanelor Apostolice, într-un cuvânt, urmându-L pe Hristos în toate.”*

Nemulțumiți de răspunsul Patriarhului, care le cerea smerit dar hotărât renunțarea la erezii, luteranii îi scriu din nou, aducându-i numeroase acuze. Bătrânul Patriarh le răspunde: *„Noi nu ne apărăm cu înțelepciunea omenească, ci folosim ca dovadă Scriptura, căci adevărata filozofie nu contrazice niciodată teologia (Col. 2. 8). Deci, fraților, să stăm neclintiți pe stânca credinței şi pe Tradiția Bisericii şi să nu înlăturăm hotarele puse de Sfinții Părinți.”*

Primind o a treia scrisoare, Patriarhul Ieremia al II-lea îşi dă seama că dialogul nu are cum să rodească şi le scrie următoarele: *„Vă cerem ca de acum înainte să nu ne aduceți o durere şi mai mare, nici să ne mai scrieți pe acelaşi subiect pe care vreți să îl privim diferit de cum au făcut-o Părinții Bisericii. Voi îi cinstiți pe ei în cuvinte, dar îi respingeți prin faptele voastre, pentru că încercați să dovediți nepotrivite cuvintele lor dumnezeieşti. În ceea ce ne priveşte, eliberați-ne de povara dialogului. Mergând pe căile voastre, nu ne mai scrieți despre dogmă”.*

Dar cine mai mărturiseşte astăzi, asemenea celor din vechime, Ortodoxia? De aceea ecumenismul nu a apărut în veacul XVIIII ci o sută de ani mai târziu, atunci când mai-marii ortodocşi au spus „da” ereziilor Apusului...

Dacă cineva acceptă ca o erezie să fie oficial numită „biserică”, indirect îi recunoaşte „validitatea” dogmatică, „sfinţenia” tainelor, puterea şi harul ca celei Una, Sfinte, Soborniceşti şi Apostoleşti Biserici. Ar trebui aşadar să accepte ca fiind Biserică şi sectele adventiste, baptiste, reformate, luterane, calvine, după cum ecumenismul de la început s-a străduit să le numească. Ar trebui să nu mai fie oprelişti în împărtăşirea în comun, în slujirea „tainelor”, în diferenţa dogmelor şi mărturisirea credinţei.

Dar dacă toate sunt „biserici” ale lui Hristos, de ce Catolicismul s-a desprins de Ortodoxie iar Protestantismul de Catolicism? Atunci toţi Sfinţii Părinţi, Mucenici şi Mărturisitori care au murit pentru Ortodoxie au fost cei mai nenorociţi oameni! Toţi mărturisitorii care au înfundat temniţele austro-ungare şi comuniste, care au luptat, au făcut minuni şi şi-au vărsat sângele pentru ca Ortodoxia să nu se unească cu Catolicismul, oare nu au mers la moarte pentru Hristos? De ce Mucenicii şi Mărturisitorii credinţei sunt văzuţi astăzi, în ochii „teologilor” ortodocşi moderni, ca nişte oameni obscuri, primitivi, ca nişte fanatici răzvrătiţi şi ieşiţi din minţi care nu au deloc dragoste pentru „fraţii” eretici?!

Tâlhăreasca unire

Ce atitudine va trebui să aibă simplul ortodox când se va trezi „peste noapte” că lumea se bucură de „unirea bisericilor” şi că unii ierarhi ai bisericii ortodoxe slujesc, se roagă şi se împărtăşesc în cel mai ecumenist chip dimpreună cu papa şi paterii catolici?

Răspunsu-l găsim privind istoric lucrarea lui Hristos prin Sfinţii Ortodoxiei. La anul 1439 în cadrul Conciliului de la Ferrara – Florenţa, ortodocşii au adus prin gura Sfântului Marcu al Efesului toate argumentele scripturistice, sinodale şi patristice care arată purcederea Duhului Sfânt numai de la

Tatăl[40], iar grecii citind din Epistola Sfântului Maxim Mărturisitorul către preotul Marin din Cipru, au spus latinilor: *„Dacă o primiți, unirea e făcută"*; însă învârtoşarea a fost prea mare ca latinii să accepte dreapta credință[41].

Cu toată această îngenunchere a „teologiei" catolice de către mărturiile ortodoxe, la 5 iulie 1439 toți ierarhii şi teologii ortodocşi, de frica presiunilor politice sau pentru arginți, au semnat actul trădător al unirii „bisericilor" prin care se accepta doar de către ortodocşi doctrina catolică, inclusiv primatul papal. Singurul care nu a semnat a fost Sfântul Marcu al Efesului, despre care papa Eugeniu al IV-lea a spus: *„Dacă Răsăriteanul nu a semnat, nu am rezolvat nimic"*. Întorşi la Constantinopol la 1 februarie 1440, ierarhii trădători vestesc poporului unirea cu Catolicismul, însă bine-credincioşii au reacționat prompt: *deşi era Postul Mare, bisericile au rămas goale, oamenii fugind de ierarhii şi clericii unionişti*. Ba mai mult, credincioşii, clerul de mir şi monahii din Sfântul Munte se adunară sub păstorirea Sfântului Marcu al Efesului, care (datorită pizmei ierarhilor ortodocşi unionişti este înlăturat din scaunul episcopal) propovăduia Ortodoxia pretutindeni în Imperiul Bizantin, hirotonind diaconi şi preoți, construind biserici şi învățând credincioşii să-şi păstreze dreapta credință.

La Constantinopol, trădătoarea unire a fost proclamată oficial al 12 decembrie 1452, când patriarhul unionist Grigorie III Mammas a slujit cele sfinte împreună cu legatul pontifical - cardinalul Isidor, având un sobor peste 300 de preoți. La mai puțin de un an, Bizanțul cădea în mâinile musulmanilor…

[40] *Vă voi trimite pe Duhul Sfânt Care de la Tatăl purcede* (Ioan 15, 26)

[41] Sfântul Marcu al Efesului, în a 5-a Praxă a Sinodului din Florența zice, că, peste treizeci de Simboale ar fi alcătuit ereticii împotriva cuvântului „deoființă".

Biserici surori?

O altă inovație cu care ecumenismul a amăgit mințile multor teologi ortodocşi este *teoria bisericilor surori* care provine din mai vechea erezie a *teoriei ramurilor* sau a *ramificațiilor*. Aceasta din urmă spune că teritoriul real al unei *„biserici ecumeniste"* ce se pretinde universală nu poate fi limitat la arealul de „acoperire" al ortodoxiei, al catolicismului sau al protestantismului; cu toate acestea însă, această „biserică" *trebuie* să existe undeva în realitatea istorică, după făgăduința Mântuitorului. Mergând pe calea deducțiilor „logice", aceşti savanți „teologi" au ajuns la o grozavă concluzie: adevărata *„biserică ecumenistă"* nu a existat decât „virtual" timp de două mii de ani deoarece nu poate fi reprezentată de nici una din cele trei *„biserici"* existente luate aparte, ci de toate trei la un loc!! Iar această „lucrare divină", de unire a celor trei credințe într-una singură, revine automat în responsabilitatea Consiliului Mondial al Bisericilor.

Această ciudată „biserică ecumenistă" ar fi aidoma arborelui care, având o singură rădăcină şi un singur trunchi, odată cu creşterea şi dezvoltarea sa se ramifică, aşa încât fiecare ramură are aceeaşi tulpină (tradiție), se hrăneşte din aceeaşi sevă (Duhul Sfânt) şi are aceeaşi rădăcină vitală (Hristos). De fapt primind această blasfemie, ortodocşii ajung să se lepede de învățătura apostolică şi să tăgăduiască sfințenia şi unicitatea Bisericii Ortodoxe acordând într-un mod liberalist dreptul ca oricine, fie eretic sau schismatic, să se considere membru al „bisericii" şi să poată primi Sfintele Taine ale Ortodoxiei chiar dacă neagă fățiş învățătura ortodoxă.

Iată în ce prăpastie a raționalismului, a umanismului şi a necredinței ne-a atras infuzia de „teologie" apuseană în gândirea ortodoxă. Sfântul Ciprian spune că *„cel care nu*

păstrează unitatea bisericească nu împlineşte legea lui Dumnezeu, nu păstrează credinţa Tatălui şi a Fiului, nu păstrează viaţa şi mântuirea"[42], unitatea Bisericii Apostolice ţinând în primul rând de mărturisirea aceluiaşi crez. *Teoria ramurilor* şi implicit „teologia" *bisericilor surori* nu acceptă Biserica lui Hristos ca o alcătuire divino-umană pentru că introduce separaţia şi nedeplinătatea în natura Bisericii, încât aceasta nu mai poate fi „cea Una" decât dacă se uneşte cu alte credinţe total contrare. *„Această viziune sociologică despre Biserică s-a împropriat în concepţia catolică mai ales după Conciliul II Vatican (1958-1966), motivând teologic unitatea cu Papa. Este o teorie secularizantă, care se aliniază cu mondializarea."*[43]

Vederea ereziilor şi sectelor ca *„biserici surori"* este foarte înşelătoare deoarece subminează unitatea de credinţă a creştinilor ortodocşi. Din punct de vedere eclesiologic însă, Biserici surori, după schismă, sunt între ele numai Bisericile ortodoxe locale, care păstrează şi propovăduiesc neschimbat adevărul de credinţă apostolic.

Iar roadele acestor teologii eretice s-a văzut mai întâi prin primirea papei ca „patriarh al Romei" în România anilor 1999, iar mai apoi prin venerarea „sfinţilor" apuseni când în luna iunie a anului 2004 mulţimi de creştini ortodocşi români în frunte cu ierarhi şi clerici s-au bulucit să se închine bustului din bronz al lui Anton din Padova înăuntrul căruia se găsea o limbă neputrezită[44] îmbrăcată în argint, idolul fiind plimbat în procesiuni prin biserici ortodoxe.[45]

---

[42] Sfântul Ciprian al Cartaginei, **De catolicae Ecclesiae unitate,** 6, P.L. col.504A.

[43] Georgios Mantzaridis, **Globalizare şi universalitate,** Ed. Bizantină, 2002, p.47

[44] Limba lui Anton de Padova adevereşte puterea afurisaniei de către Sfintele Soboare ale Ortodoxiei, mădularul rămas neputrezit fiind chiar limba cu care a hulit pe Hristos.

[45] Este bine să ştim că după Marea Schismă, semnele văzute ale harului au încetat în Apus: catolicii nu mai au sfinţi, mărturie rămânând lipsa sfintelor moaşte, „aghiasma" catolicilor se strică şi lumina de la Ierusalim nu vine la „paştile" catolic.

Martirii români mărturisesc

În fața încercărilor habsburgilor care stăpâneau Transilvania din 1688, pe la mijlocul veacului al XVIII-lea s-au ridicat împotriva unirii forțate cu Roma nenumărați apărători ai dreptei credințe. Pomenim aici pe mucenicul Oprea Miclăuş din Sălıştea Sibiului, preotul Moise Măcinic din Sibiel, preotul Ioan din Galeş, precum şi ieromonahul Visarion Sarai, care prin puterea cuvântului au întărit turma cea binecredincioasă a nu primi uniația latină, spre disperarea trădătorului episcop unit Inochentie Micu, care scria: *„La îndemnul lui [al Sfântului Visarion, n.n.], în multe locuri poporul nu mai merge la biserică, nu se serveşte de preoții uniți, morții şi-i îngroapă fără prohod şi fără mângâieri duhovniceşti,* ***copii şi-i botează prin femei bătrâne*** *şi se întâmplă şi alte pagube duhovniceşti de felul acesta."*[46]

La rebotezarea latinilor[47] îndemna şi sfântul părinte Nicodim Aghioritul în răspunsul către Patriarhul Grigorie al V-lea al Constantinopolului, sfătuind asupra unui călugăr transilvănean *„molipsit de întinăciunea latinilor"* ce a fost botezat prin stropire, ca *„să fie botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit"*[48] urmând apoi să primească din nou, după o duhovnicească sfătuire, şi Taina Călugăriei.

Pentru întărirea celor de mai sus să citim şi mărturia despre rebotezarea catolicilor de către Cuviosului Paisie de la Mănăstirea Neamțu: *„Iară prea cuviosul asupra tuturor celor ce venea de supt stăpânirea papii, săvârşea această mare taină a Botezului, fără de nici o împiedicare sau îndoire, ca pre o prea de*

---

[46] **Proloagele**, vol.I, ziua 21 octombrie, citat prezent **numai în cărțile tipărite până în 1998, an după care pasajul a fost scos…**
[47] La Sinodul din Constantinopol (1756) patriarhii ortodocşi de Alexandria, Ierusalim, dimpreună cu Chiril al V-lea al Constantinopolului au confirmat oficial practica de până atunci a Bisericii: rebotezarea latinilor şi a protestanților; în Rusia şi Grecia acelaşi lucru era adoptat încă din anul 1667.
[48] Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, **Hrană duhovnicească**, Ed. Lumină din Lumină, Bucureşti, 2000, p.527.

nevoie, la mântuirea omului"[49] şi încă *„Sunt eretici râmlenii [romano-catolici, n.n.] cu al lor papă? Bine ştiu că vei zice că sunt eretici, şi de vreme ce sunt eretici, precum şi adevărat sunt, atunci Sfânta noastră Biserică îi afuriseşte pe dânşii. Şi pe care Sfânta Biserică îi afuriseşte, şi eu împreună cu Biserica, fiul ei fiind, îi afurisesc"*[50] iar despre uniaţi: *„Că pentru alte rătăciri şi erezii râmleneşti ce nu se cuvine de acum să şi mai vorbim, cu toate ereziile cele râmleneşti s-au amestecat şi cu ele se unesc şi uniaţii, precum sufletul de trup. Şi cum le va fi lor nădejde de mântuire? Nicidecum. Numai pentru Botez îţi voi vorbi ţie din Scripturi, fără de care nu poate avea nimeni nădejde de mântuire."*[51]

Mai pomenim aici şi mărturisirea ieromonahului Sofronie de la Cioara, care prin diferite scrisori, memorii[52] şi proclamaţii a reuşit ca la 18 februarie 1761 la Alba Iulia să adune un Sinod ale cărui hotărâri a dat peste cap cei şaizeci de ani de robie păgână, zeci de sate lepădând uniaţia. Drept urmare, Maria Tereza a împuternicit pe generalul Bukow a distruge cu tunurile cele aproximativ 200 de schituri şi mănăstiri care existau pe atunci în Transilvania. În urma acestei barbarii, practic, n-a mai rămas nici urmă de viaţă monahală ortodoxă, Biserica lui Hristos ducându-şi crucea prin codrii şi munţi.

Lupta împotriva uniaţilor catolici a dăruit Ortodoxiei mărturisitori şi mucenici şi a arătat istoriei că dreapta credinţă

---

[49] **Viaţa Cuviosului Paisie de la Neamţ** (Mss 154 din Biblioteca M-rii Neamţu), Ed.Trinitas, 1997, p.61.

[50] Sfântul Paisie de la Neamţ, **Cuvinte şi scrisori duhovniceşti II**, Ed. Tipografia Centrală, 1998, p.49.

[51] Sfântul Paisie de la Neamţ, **Cuvinte şi scrisori duhovniceşti I**, Ed. Tipografia Centrală, 1998

[52] În impresionantul *Memoriu* din anul 1757, credincioşii ortodocşi declarau: *„A venit vremea că ne-am dus la mormintele morţilor şi am zis: Ieşiţi morţi din gropi, să intrăm noi de vii, că nu mai putem răbda pedepsele ce ne vin de la popii uniţi şi de la domnii ţării. Pe nime nu-i doare de noi, nici pe domnii cei săseşti, nici pe domnii cei nemţeşti, nici pe cei ungureşti. Că toate temniţele le-au umplut de noi pentru legea noast' cea ortodoxă şi atâta ne-au prădat, venind cu cătane pe capul nostru, cât nu ştim cu ce o să plătim porţia împăratului".*

iese biruitoare chiar şi atunci când toate altarele sale de piatră sunt pângărite şi distruse, şi că Biserica lui Hristos va rămâne veşnică, vie şi lucrătoare în altarele inimilor celor ce iubesc adevărul lui Dumnezeu.

Porțile Antihristului

Sfânta Scriptură învață *„Că toți dumnezeii neamurilor sunt draci.” (Psalmul 95.5)* Nu întâmplător firele istorice ale eresurilor creştine şi păgânismelor întemeietoare de crezuri, zei şi religii au ajuns astăzi mai mult ca oricând să-şi înnoade vârfurile prin re-descoperirea asemănărilor religioase. Şi nu întâmplător există deja în vremurile noastre o organizație care se străduieşte să netezească şi să călăuzească drumurile tuturor religiilor acestei lumi într-un singur punct. Este simplu de înțeles pricina, căci acelaşi duh rău care a aruncat şi la umbra căruia au crescut semințele *necredințelor* în lume, netezeşte acum terenul venirii triumfale a Antihristului. Neputând nimici Biserica lui Hristos, Satan a ales ca în fiecare dintre crezurile păgâneşti şi eretice ale lumii, pe lângă crearea unei „umbre” ale unei false dumnezeiri, a unui „hristos” deformat, să lase şi câteva „portițe teologice” prin care Antihrist să-şi facă la momentul potrivit în chip „legal” şi „corect” simțită chemarea şi prezența.

În acest sens, „slăbiciunea” Catolicismului stă tocmai în centrul său, adică în omul papă şi filozofia raționalist-umanistă care susține că Dumnezeirea se manifestă prin intermediari. Dar pentru a înțelege cum lucrează mecanismul „ispitirii” antihristice să vedem mai întâi cum se angrenează în acest sistem „rotițele” raționalismului.

Păcatul raționalismului e că nu poate crede în supra-rațional, nu concepe minunea, neagă Taina, nu poate explica Învierea sufletului şi nici nu crede Întruparea liturgică. Este teologia mormântului gol, viața credinciosului necredincios,

râvna creştinului necreştin într-o lume „mâhnită” de un Hristos ce nu-şi poate „demonstra” învierea, o lume în care însăşi ideea de păcat a fost abolită. Mai precis, raționalismul religios este translarea în teologic a „sinelui”, numit aici infailibilitate, prima treaptă către zeificarea omului. Raționalismul a născocit ştiința, iar aceasta a pavat omenirii calea nelegiuirii prin falsul sens al cunoaşterii, o cunoaştere ce mai apoi a îmbibat o cultură apostată în care Apusul a învățat să re-gândească şi să „raționeze”. Prin limbajul raționalismului Apusul a rescris scripturile şi întreg creştinismul, prin ochelarii raționalismului Apusul vede credința şi pe Dumnezeu. Paradoxal, în raționalism nu există continuitate, nimic nu e logic, „noul” neagă „vechiul” prin perpetua schimbare a dogmelor, a teoriilor şi viziunilor, dar o face la un mod „ştiințific” şi „demonstrabil”, încât hipnotizează mințile oamenilor ca o magie.

Din păcate toți progresiştii, reformatorii, făcătorii sau înnoitorii de credințe, toți aceşti *„alchimişti spirituali”* au absolvit la şcoala catolicismului, toți vorbesc limba raționalismului, de aceea în comunele dialoguri „teologice” se înțeleg de minune unii pe alții: *„Căci va veni o vreme când nu vor mai suferi învățătura sănătoasă ci – dornici să-şi desfăteze auzul – îşi vor grămădi învățători după poftele lor şi îşi vor întoarce auzul de la adevăr şi se vor abate către basme.”* (II Timotei 4.3-4)

Fără nici măcar a bănui că pregătesc terenul venirii Antihristului, aceşti *teologi ai raționalismului creştin,* cu mentalități tipizate şi plini de sine sunt uşor de remarcat prin „fauna” religioasă: grăirea le e moale, presărată cu exagerată căldură şi vizibilă prefăcătorie, uneori dimpotrivă - limbaj de cancelarie funcționăresc, rece şi expeditiv; în predici – pacifici şi lacrimogeni, imploratori şi înduioşători, chiar slugarnici. Totdeauna pozează neutri, dar îi trădează ori o supunere superstițioasă fața de putere, legislație, ordin, ori o venerare a tot ce înseamnă oficialități religioase şi politice, chiar dacă prin

aceste organizații se aduc prejudicii Bisericii lui Hristos. În Ortodoxie aceştia evită cu îndârjire orice adunare unde ar trebui să dea lămuriri publice despre erezia ecumenistă, despre valabilitatea dogmelor ortodoxe astăzi, despre actualitatea şi aplicarea Canoanelor Bisericii, despre înnoirile şi schimbările în Ortodoxie, despre inovațiile eretice din învățământul teologic, precum şi despre noua legislație internă a Bisericii.

Iată calea de a rămâne ortodox în duh şi adevăr, unicul mod de a rămâne trup din Trupul Bisericii, după cuvintele Cuviosului Arhiereu Tit Smedrea: *„Refuzăm a primi ideea că măcar una din învățăturile Bisericii ar fi perimate, ori cel puțin căzute în desuetitudine, şi ca atare supuse revizuirii. Aceasta înseamnă a te aşeza pe tine deasupra Bisericii şi opune experiența ta personală - limitată de contingențele fizice - experienței infailibile, veşnice şi călăuzită de Duhul Sfânt, a Bisericii. Niciodată Sfintele Sinoade ale Ortodoxiei n-au afirmat perimarea vreunuia din canoanele formulate mai înainte […] Unii caută să reducă Biserica la măsura lor personală, nu pe sine la măsura Bisericii; şi prin aceasta substituindu-se Bisericii, se situează în afara ei, încetând de a mai participa la viața Bisericii”*, iar cuvântul Sinodului al VII-lea Ecumenic de la Niceea, (787) întăreşte: *„Să nu faceți nici inovație, nici omitere în Predania pe care am păzit-o cu evlavie până acum. Deoarece toți câți s-au păstrat înlăuntrul Sfintei Biserici Universale, nu au primit nici adaosuri, nici omiteri. Şi cu mare pedeapsă va fi condamnat cel ce va face fie adăugiri, fie omiteri.”*

Însă contrar învățăturilor Bisericii, aceşti „teologi de import” inițiază programe de înfrățiri cu diferite culte eretice, organizează vizite şi tabere ecumeniste cu aşezăminte sociale din Apus; leagă relații de prietenie şi ajutorare cu societăți si fundații ce poartă nume obscure, în care nu se pomeneşte nimic de Hristos şi dreapta credință, ci doar de pace, reconciliere, conviețuire, egalitate, fraternitate, idealuri omeneşti în care nu se caută mântuirea. Se feresc de

răspunsuri clare şi curajoase pentru apărarea Ortodoxiei, ce ar supăra pe eretici şi ar îmbărbăta pe ortodocşi. Nu cred în negreşelnicia Bisericii, nici în sfinţenia Sfinţilor, numindu-i extremişti, habotnici, fanatici cuprinşi de delir mistic; învaţă că blestemele, anatemele şi afuriseniile sunt: „regretabile erori”, „greşeli ale istoriei”, „mărturii ale extremismului fanatic”, „fapte nechibzuite”, „atitudini pripite”. Aceste consideraţii fac pe aceşti „ortodocşi” să reconsidere, să înnoiască şi să schimbe Hotărârile celor Şapte Sinoade, Dogmele Bisericii şi Canoanele Sfinţilor Părinţi prin semnarea unor acorduri cu ereticii şi păgânii închinători la idoli, consimţiri ce presupun *recunoaşteri reciproce de credinţă*.

Promovează înnoiri păguboase în Biserică, modificând, scurtând şi laicizând: slujbele, predicile, scrierile, pictura, portul şi graiul monahilor; secularizează mănăstirile prin modernizare tehnică aducătoare de trândăvie, confort, negrijă şi împrăştiere, ucigând cu totul vieţuirea călugărească. Cam acestea sunt câteva din roadele raţionalismului în Biserica noastră Ortodoxă.

Catolicismul roman demult robit acestui „duh” de secularizare, luptă pentru întemeierea unei împărăţii universale aici pe pământ, tinzând la întemeierea acelei *Civitas Dei* care să unească toată omenirea într-o societate religioasă cu un singur conducător. Dar întrucât papismul pricepe creştinismul numai unilateral şi orizontal, ca o nouă teocraţie politică, asemenea celei din Vechiul Testament, catolicismul roman în activitatea sa unionistă n-a păşit în calitate de Biserică ci în calitate de stat, de imperiu puternic şi influent care are „dreptul sfânt” (asemenea Jihadului) de a converti toate neamurile folosindu-se de orice metode. Tocmai am definit aici prima lucrare antihristică a catolicismului.

Vorbeam mai sus de metehnele raţionalismului, ei bine, odată puse în mişcare aceste „armade” ale imperialismului religios, ele nu vor mai propovădui creştinismul, nici măcar

catolicismul sau ortodoxia, ci bineînțeles, „teologia raționalismului”, *ecumenismul unionist universal* prin care lumea dezamăgită şi deznădăjduită de „neputința” lui Hristos în a o face „mai bună”, va descoperi un nou dumnezeu, un alt hristos creat de om după „chipul” firii omeneşti căzute, un nou mesia care să-i împlinească drăceştile pofte: Antihristul.

Deja putem vedea semnele raționalismului în apropierile şi deschiderea Catolicismului față de credințele păgâne. Rupt fiind de Biserica Răsăriteană, sistemul religios roman devine unul vulnerabil, omenesc, fiind de ajuns o lovitură de grație în coloana vertebrală ca întreg „imperiul” să se frângă. Vorbim aici de papă, un om cu trup de carne ca şi noi, cu patimi şi păcate, a cărui cădere în înşelare este de ajuns ca o întreagă „biserică” de supuşi să îl urmeze în rătăcire, după cum am văzut că s-a petrecut la anul 1054. Iar dacă această înşelare vine prin insuflarea Antihristului, este uşor de înțeles calea pe care o vor urma atunci latinii.

Unde le va fi atunci apusenilor lucrarea trezviei, discernământul Sfinților Părinți, asceza trebuincioasă în osebirea vedeniilor şi a duhurilor? Departe le vor fi atunci virtuțile, depărtate ca şi ortodoxia la care au renunțat de bună voie. Vor vedea atunci cum ortodocşii se împotrivesc valului şi nu vor înțelege de ce. Raționalismul va fi securea care le va tăia capul.

Ca trăsături generale ale „creştinismelor” antihristice, cunoaştem:

- teologie pământească, orientată spre agonisire şi îndestularea trupului, hristoşi neosânditori la iad, îngăduitori cu păcatele, cu confortul, cu progresul
- stăruință către ridicarea „împărăției” creştine aici pe pământ, continua expansiune „imperialistă” în numele lui Hristos mai ales în țările ortodoxe

- teologie şubredă şi controversată, neputincioasă în a-şi dovedi continuitatea apostolică, însă susținută prin putere politică şi fabuloase investiții financiare

- apare necesitatea justificării teologice a finanțării „sistemului" prin obligativitatea achitării *zeciuielii* (protestantism) sau a *indulgențelor* (catolicism)

- religii uşoare ce promit o mântuire facilă (e de ajuns „numai să crezi"), fără prea multă osteneală (protestantism) sau acordă o a doua şansă prin existența purgatoriului (catolicism)

- asceza ortodoxă, nevoința duhovnicească (post, priveghi, rugăciuni, canoane) sunt văzute ca extremism religios, se reneagă sau se ignoră scrierile sfinților, propria lor *simțire* fiind cea care le arată adevărul

- limbaj lumesc, îmbibat de raționalism, unde ştiința este cea care le certifică adevărul şi miracolele „credinței"

- implicare activă în unirea religiilor şi puternice surse finanțatoare în ecumenism

- vorbesc exagerat de mult despre venirea lui „hristos" ca împărat şi preot ce va aduce pacea şi bunăstarea pe pământ, lansează predicții pentru stabilirea apocalipsei, au „profeți" şi se încred în orice fel de viziuni „hristice".

*

* *

Nu există viclenie a vremii împotriva căreia Biserica Ortodoxă să nu aibă leac: se ridică împotriva celorlalte „biserici" prin unicitate, se înrădăcinează şi creşte în viața neamului prin sfințenie, se opune globalizării prin sobornicitate şi se ocârmuieşte spre adevăr prin ascultarea apostolică de Hristos.

Totdeauna unitatea Bisericii merge dimpreună cu unitatea de credință şi pururea învățătura Mântuitorului viază în învățătura Apostolilor şi a Sfinților Părinți. Niciodată învățămintele Bisericii nu vor fi perimate sau clasate drept ultra-rigoriste, niciodată Soboarele Ortodoxiei nu au contrazis sau exclus vreun canon formulat la Soboarele anterioare, niciodată Sfânta Tradiție nu va fi supusă revizuirii sau reînnoirii moderniste, niciodată nu ne vom aşeza deasupra Bisericii prin împărtăşirea unor experiențe personale ce contrazic experiența infailibilă a Bisericii, niciodată nu vom reduce Biserica la vreo măsura personală sau hotărâre statală, căci atunci când vom încuviința cea mai mică dintre acestea eresuri ne vom rupe de Trupul Bisericii şi ne vom face hulitori ai Capului Ei, Mântuitorul şi Domnul nostru Iisus Hristos.

Față de toate aceste abateri ale latinității de la învățătura Bisericii apostolice – adevărata şi singura Biserică Universală - Biserica Ortodoxă nu deznădăjduieşte şi nutreşte speranța că până la urmă adevărul va triumfa, iar romano-catolicismul va reuşi, recunoscând eresul şi înşelarea, să se elibereze de greutatea apăsătoare a inovațiilor ce continuă să împingă Apusul în bezna infailibilității minții sale.

ROMANO CATOLICII ÎN SPATELE PROPRIILOR DECLARAȚII. ASPECTE CARE DEMONSTREAZĂ CINE SUNT EI CU ADEVĂRAT

Colectivul revistei Ekklesia

Romano-catolicii. Fapte trecute şi actuale ale nesincerității lor

Orice analist avizat şi sincer dar mai ales aparținând Bisericii celei dreptmăritoare, poate observa un fapt pe cât de evident, pe atât de caracteristic pentru ideologia si politica pe care o desfăşoară Vaticanul şi biserica Romei. Anume că, mai ales după Conciliul Vatican II, teologia romano-catolică se prezintă din ce în ce mai activ în mediile ecumenice ca păstrătoarea, îmbogățitoarea Tradiției Ortodoxe Răsăritene, cu singura deosebire că romano-catolicii s-au manifestat în alt spațiu geografic şi cultural; în plus, cu câteva excepții care îşi vor găsi cât de curând o rezolvare facilă, esența teologiei lor şi scopul final al demersului lor teologic ar fi similar cu al Bisericii Ortodoxe. Această teorie a aşa numitelor „biserici-surori" este bazată pe recunoaşterea de către teologii ecumenişti a succesiunii apostolice, a tainelor şi a existenței harului mântuitor şi sfințitor în biserica Romei, dacă nu în plinătatea lui, măcar într-o măsură mai mică decât în Biserica Ortodoxă. Aceasta este opinia pe care curentul ecumenist încearcă s-o

impună, în ciuda nenumăratelor dovezi din întreaga tradiție a Bisericii dreptmăritoare dar şi a faptelor concrete promovate de politica de dominație universală a Vaticanului. Realitatea este cu totul alta decât încearcă să o acrediteze teologii ecumenişti; aceştia nu îşi găsesc nici o susținere în Tradiția Bisericii Ortodoxe şi nici în Sfânta Scriptură. Sfinții Părinți nu au vorbit niciodată nici de „teoria ramificațiilor" (anume că diversele confesiuni creştine ar fi ramuri ale unui trunchi comun care este Biserica lui Hristos) şi nici nu au pomenit de recunoaşterea succesiunii apostolice la romano-catolici. Succesiunea apostolică presupune înainte de toate succesiunea în adevăr şi nu doar o succesiune formală, istorică, a unei înlănțuiri de episcopi care au ocupat scaunul Romei. Recunoaşterea succesiunii apostolice este o eroare dogmatică şi canonică grosolană dacă ea se face fără ca o anume grupare eterodoxă să revină la ortodoxie. Iată opinia reputatului canonist român, părintele profesor Liviu Stan într-un articol al său consacrat tocmai succesiunii apostolice:

„Este greu să se găsească în scrierile Sfinților Părinți ceva care să infirme (…) paralelismul între succesiunea apostolică sacramentală şi aceea în credință a episcopatului sau mai bine zis a preoției în totalitatea ei. De altfel, atitudinea vechii Biserici în chestiunea întreruperii succesiunii apostolice sacramentale prin căderea din credință, adică prin ruperea succesiunii în credință, este exprimată şi în hotărârile canonice ale Bisericii şi anume în canoanele 46, 47, 68 apostolice;7.II Ec; 95 Trulan, etc. care prevăd ***rebotezarea*** *ereticilor şi* ***hirotonirea din nou*** *a clericilor acestora de orice grad - episcopi, prezbiteri sau diaconi.*

(…) De altfel, cum s-ar putea imagina o succesiune sacramentală fără una de credință? A admite aşa ceva, nu înseamnă oare a ne închipui sau a ne face iluzia că Mântuitorul ar îngădui ca prin puterea harului sfințitor, prin puterea preoției să se întărească şi să se răspândească rătăcirile, ereziile? Ar fi însă cu neputință să se conceapă că harul preoției ar avea şi destinația de a servi şi minciuna

sau rătăcirea, nu numai adevărul, şi că Mântuitorul ar îngădui să fie pus acest har în slujba celor care năruiesc, iar nu zidesc Biserica? Este evident că harul preoţiei nu poate fi folosit împotriva credinţei sau în slujba necredinţei. De aceea el nu poate să existe la eretici, căci prezenţa lui la aceştia, ar însemna binecuvântarea păcatului, sfinţirea sau consacrarea lui. Ca urmare, în nici un chip succesiunea sacramentală nu poate exista fără succesiunea în credinţă." Recomandăm cu căldură acest articol al pr. prof. Liviu Stan, în care acesta, cu puterea argumentaţiei bazate pe cuvântul Sfinţilor Părinţi şi pe deciziile Sinoadelor ecumenice şi sinoadelor locale, arată fără putinţă de tăgadă că: *„Trebuie să se conceapă că Biserica ortodoxă nu este îndreptăţită să admită validitatea tainelor unei alte Biserici sau grupări religioase creştine, şi deci nici existenţa succesiunii apostolice în vreuna din acestea, decât dacă, fie respectivele, fie unii membri ai lor, ar cere să stabilească intercomuniune „in sacris" cu ea, sau să fie primiţi în Ortodoxie."* [53]

Acestea fiind spuse, vom constata, examinând cu atenţie declaraţiile şi manifestările romano-catolicilor, că ei promovează nu numai inovaţii periculoase în aşa-zisa lor „liturghie" dar şi adoptă iniţiative demne de a stârni un râs general.

În spatele declaraţiilor lor prieteneşti se regăsesc aceleaşi ambiţii politice lumeşti ca şi în trecut. De aceea, în ciuda declaraţiilor lor de iubire faţă de Tradiţia Ortodoxă (ca în bulele papale „Tertio Milenio Adveniente" şi „Orientale Lumen"), trecerea la dreapta credinţă a acelora care se declară cu tărie prietenii Ortodoxiei în mai toate întâlnirile ecumenice, nu se produce.

Mulţi din studenţii noştri studiază la Universităţi apusene romano-catolice sau protestante. Strategia romano-catolicilor este veche şi binecunoscută din istorie. Spre exemplu, dacă ne aplecăm asupra istoriei uniatismului

---

[53] Pr.prof. Liviu Stan, *„Succesiunea apostolică"*, **Studii Teologice**, nr.5-6, 1955.

românesc dar şi asupra acestui fenomen al uniaţiei din alte ţări, teologii romano-catolici nu vor fi niciodată de acord dacă un student ortodox ce învaţă într-o universitate apuseană le-ar cere, spre exemplu, să treacă la romano-catolicism. Ei însă speră ca acel student, odată întors în ţara sa, mult mai lax şi mai tolerant în ceea ce priveşte acrivia dogmelor şi canoanelor ortodoxe, să accepte la momentul potrivit actul uniaţiei cu Roma ca pe ceva uşor de înfăptuit şi ca pe o normalitate.

Aşa s-a întâmplat şi în veacul XVII, cu primul episcop român unit, Atanasie Anghel (1698-1701); el a urmat seminarul teologic calvin din Ciugud-Alba şi a izbutit să câştige prin importante sume de bani bunăvoinţa guvernatorului Transilvaniei şi a altor dregători, iar în septembrie 1697 a plecat în ţara Românească, pentru ca să primească, potrivit vechiului obicei, darul arhieriei. Se pare că la Bucureşti se cunoşteau intenţiile catolicilor de a atrage pe români şi că noul candidat - tânăr şi fără multă învăţătură - nu prezenta prea multă încredere. De aceea a fost ţinut la Bucureşti vreo patru luni, pentru a i se completa învăţătura şi a fi întărit în Ortodoxie. Desigur că influenţa dogmatică eterodoxă primită anterior, relativismul său dogmatic şi slăbiciunea sa personală au avut ultimul cuvânt în deciziile sale.

După semnarea unirii cu Roma, toate promisiunile catolicilor de a uşura existenţa credincioşilor noii Biserici unite şi de a avea reprezentare politică, s-au prăbuşit. În plus, în documentul de unire semnat de preoţii ortodocşi la 7 octombrie 1698 se stipula că românii aparţinând Bisericii Unite cu Roma îşi vor păstra neatinse sărbătorile, calendarul şi Liturghia lor. Ei trebuiau doar să facă ascultare de papă. Noua Biserică Unită cu Roma a obţinut unele drepturi prin edictele date de împăratul Leopold în februarie 1699 şi martie 1701. Dar nici unul din aceste privilegii obţinute pe hârtie nu s-a transpus în practică. Drepturile promise s-au dovedit minciuni grosolane care au generat mai târziu tensiuni sociale şi multă

vărsare de sânge pe tot parcursul secolului al XVIII-lea. Astfel, interesul prea mare manifestat de către ierarhie şi cler pentru avantaje materiale şi drepturi sociale, primând față de păstrarea credinței, a condus la apostazie, cum de atâtea ori s-a întâmplat în istorie. Slujbele bisericeşti ale uniților au devenit pas cu pas din ce în ce mai asemănătoare cu cele ale romano-catolicilor. S-a arătat astfel încă o dată că puritatea credinței şi apărarea ei sunt mult mai importante decât obținerea unor avantaje lumeşti, fiind ele chiar şi drepturi sociale şi politice. În Transilvania, uniatismul a adus numai ură, sânge şi dezbinare între cei care au rămas fideli credinței strămoşeşti şi cei care au aderat la biserica unită. Mai mult, chiar ierarhii uniți n-au fost întotdeauna ascultați de către Roma; să ne amintim doar de cazul ierarhului unit Inochentie Micu Klein care a murit în mizerie şi dispreț în Italia, cerşind drepturile sociale mult-promise pentru noua biserică unită.

În 1761, generalul armatei austriece imperiale, Adolf von Bukow, a distrus cu tunurile în Ardeal - fiind trimis în misiune de împărăteasa Maria Tereza - peste 160 mănăstiri şi biserici ortodoxe care refuzau să renunțe la Ortodoxie.

Iată câteva doar din metodele „creştine" folosite de catolici pentru a-şi extinde dominația geografică pe orizontală. Ca să nu mai vorbim de nenumărate alte exemple asemănătoare găsite în istoria altor nații: cruciadele sângeroase care au culminat cu căderea Constantinopolului sub cruciați în 1204 şi slăbirea iremediabilă a puterii militare a Bizanțului confruntat cu amenințarea turcească - în această cruciadă, a IV-a, armatele apusene au profanat şi distrus biserici şi catedrale, au jefuit şi înstrăinat odoare şi multe sfinte moaşte din locaşurile sfinte ale Constantinopolului. Alt fapt s-a petrecut în istoria Georgiei Evului Mediu: în secolul XIII, regina Rusudan a Georgiei a cerut ajutor din Occident contra invaziei mongole. Ea a scris chiar şi papei din Roma cerând un minim ajutor

militar. Şi care a fost răspunsul papei? Papa a trimis reginei un ajutor imediat: cinci misionari romano-catolici.

Apare însă imediat şi întrebarea firească: cum se mai pot declara romano-catolicii prietenii şi fraţii Ortodoxiei, când ei şi acum încurajează şi-şi întăresc prozelitismul în ţările ortodoxe ale Europei răsăritene? Să ne amintim doar Colegiile din Roma deschise pentru greci sau pentru români, cu scopul declarat *„să constituie pepiniere pentru viitorii apostoli ai acestor popoare"*[54]. Se găsesc de asemenea în Roma şi alte institute făcute pentru a susţine o intensă propagandă catolică în rândul popoarelor din Orient: *„Institutum Pontificium Orientale" (din 1917), „Institutul Biblic Pontifical" (pentru promovarea uniatismului prin studii şi publicaţii). Din 1921 funcţionează la Roma un institut special pentru ruşi, numit „Russicum", şi în 1937 la Roma s-a desfăşurat primul „Congres Internaţional pentru Orientul Creştin"*[55].

Aggiornamento în teologia romano-catolică

În vremurile de azi, atitudinile ierarhilor şi teologilor romano-catolici devin din ce în ce mai scandaloase. Astfel, într-un articol apărut în „The Washington Post", vineri, 25 Octombrie 1996, pagina A1-A14, Academia Ştiinţifică Pontificală dădea publicităţii un document oficial privind tema principală a acelei întâlniri: originile şi evoluţia vieţii pe pământ! Menţionăm că raportul anual al acestei Academii reuneşte savanţi renumiţi din întreaga lume, catolici sau nu, mulţi dintre ei laureaţi ai Premiilor Nobel. Şi iată declaraţia aparţinând papei Ioan Paul al II-lea, declaraţie publicată în numărul mai sus amintit din „The Washington Post":

„Astăzi, mai mult decât acum 50 de ani, cunoştinţele ştiinţei moderne ne fac să concluzionăm că teoria evoluţionistă este mai mult decât o ipoteză… Rezultatele cercetărilor ştiinţifice, nu raţionate sau

---

[54] **Istoria Bisericească Universală**, vol.II, Edit. IBMBOR, Bucureşti,1993.
[55] Ibidem.

induse, ci întreprinse separat de savanți, constituie ele însele un argument major în favoarea acestei teorii." David Beyers, directorul executiv al Comitetului pentru Ştiință şi Valori Umane din cadrul Conferinței Episcopilor Catolici, a spus cu această ocazie: „Acesta este un pas important: Biserica şi-a schimbat opiniile. Ieri, Biserica spunea că eşti liber să accepți evoluția sau orice formă de creaționism. Astăzi Biserica declară că vom accepta evoluția care, în orice caz, există, de facto. Cine se mai îndoieşte astăzi în Biserica Romano-Catolică asupra evoluției? Eu cred că nimeni."

Iată aşadar cum declarațiile papei şi ale oficialilor catolici neagă întreg referatul scripturistic al Genezei. Ca şi pentru toate ereziile promovate de romano-catolici, aceasta ne face să ne întrebăm cum este posibil să considerăm biserica romano-catolică drept biserică „soră" şi să ne numim cu mândrie „frați în credință" cu partizanii lui Darwin? Şi ceea ce este cu mult mai scandalos, este că declarația papei reprezintă un răspuns la faimoasa „Humani Generis" - scrisoarea enciclică dată de papa Pius XII în 1950. În acea enciclică, papa Pius concluziona *că „teoria evoluționistă reprezintă o serioasă ipoteză"*[56]. Iată aşadar cum gradul de apostazie al romano-catolicilor creşte generație cu generație.

Dar prima falsificare a Sfintei Scripturi făcută de actualul papă Ioan Paul al II-lea, a fost atunci când a omis acele versete care îi acuzau pe iudei de răstignirea Mântuitorului Hristos. Mulți îşi amintesc poate de discuțiile stârnite în jurul cazului lui Marcel June; el este profesor de teologie în Franța şi a fost adus în fața justiției de către o organizație anti-defăimare evreiască asociată cu cardinalul catolic Etchegaray. Motivul invocat a fost instigarea la ură de rasă, întrucât profesorul a protestat contra falsificării Bibliei, prin scoaterea acelor pasaje acuzative în mod direct pentru evrei.[57] O personalitate de marcă a conciliului Vatican II a fost Jules Isaac. El a lucrat timp

---

[56] **Rugăciune şi lumină mistică**, Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa, Ed. Dacia, Cluj, 1998
[57] *Ibidem*.

de 20 de ani la purificarea bisericii romano-catolice de orice „antisemitism”. Pe 13 iunie 1960, el a fost primit în audienţă de papa Ioan VI; după această întrevedere cardinalul Augustin Bea a fost însărcinat să studieze mai bine cum s-ar putea stârpi orice urmă de antisemitism în biserica romano-catolică. Ca rezultat, pe 20 noiembrie 1964, s-a adoptat o schemă de reconciliere a religiei creştine cu iudaismul (Leon de Poncins, „Judaism and Vatican”). Pentru conceperea acestei scheme, cardinalul Augustin Bea (pe numele său adevărat, Beheim) s-a întâlnit la Roma cu rabinul Abraham J.Herschel, de la Seminarul Evreiesc din New York; în acelaşi timp, dr. Nahum Goldmann, şeful Conferinţei Internaţionale a Organizaţiilor Evreieşti, împreună cu alţi reprezentanţi ai lojei masonice iudaice B'nai B'rith s-au întâlnit la Roma cu papa. Jules Isaac i-a cerut papei să se renunţe la acel versete despre patimile Mântuitorului şi despre răstignire, el spunând*: „cei patru evanghelişti au fost nişte scornitori şi calomniatori ai poporului evreu, fără să aibă vreun motiv real. Nici părinţii bisericii nu sunt mai buni; ei sunt defăimători plini de otravă, vinovaţi de genocid.”*[58]

Papa Paul VI, scria la 2 aprilie 1969, după Conciliul Vatican II că de acum se va propovădui în lume un creştinism cosmetizat: *„Atractiv, plăcut, pozitiv, acceptabil şi amiabil; prieten al vieţii, al omului şi chiar al lucrurilor lumeşti… un creştinism indulgent, deschis, liber, descătuşat de rigiditatea Evului Mediu şi eliberat de interpretări pesimiste privind oamenii şi obiceiurile lor.”*[59] Contribuţia lui Augustin Bea la recunoaşterea - adoptată de Conciliul Vatican II - a faptului că evreii nu sunt vinovaţi de răstignirea lui Iisus Hristos, a fost înalt apreciată de revista evreiască „The Jewish Sentinel” (Chicago, 26 noiembrie 1964). Revista „Look”, în numărul său din ianuarie 1966, apărut după Conciliul II Vatican, dădea o înaltă apreciere cardinalului Augustin Bea şi de asemenea lui Jules Isaac, drept iniţiatori ai

[58] „Jesus et Israel, Genese de l'Antisemitisme”, **Francmasoneria**, pg.49-51, nr.1, 1999.
[59] „Catholic Family News”, **Francmasoneria**, pg.49-51, nr.1, 1999.

acelor decizii luate de Conciliul II Vatican asupra absolvirii evreilor de orice vină privind răstignirea Mântuitorului Iisus Hristos.[60] După numai 8 ani, Reuniunea Episcopatului Francez adopta la 16 aprilie 1973, în aşa numitele „Directive Spirituale", următoarele patru principii recomandate de biserica romano-catolică:

1. În ciuda refuzului lor de a-L accepta pe Mântuitorul Iisus Hristos ca pe Mesia, mozaismul este astăzi o binecuvântare pentru întreaga lume.

2. Iudeii au astăzi „o misiune universală în lumea întreagă"[61] şi Biserica creştină trebuie să urmeze „acelaşi plan universal al mântuirii".[62]

3. Atenția comună atât iudeilor cât şi creştinilor este îndreptată către aceeaşi eră mesianică.

4. Mai mult decât această aventură teologică a Episcopatului Catolic Francez, este următoarea declarație a cardinalului Etchegaray despre relațiile dintre Biserica creştină şi iudei: „aceste relații privesc Biserica nu numai în aspectele ei exterioare, ci şi în aspectele ei interne, cum ar fi însăşi definiția Bisericii".[63] Acelaşi cardinal vede relațiile dintre mozaism şi Biserica creştină ca „o asiduă competiție între cei care încă îl aşteaptă pe viitorul Mesia şi cei care aşteaptă a doua venire a Lui."[64]

După aceste scandaloase considerații ale ierarhiei romano-catolice, ne întrebăm dacă aceştia mai pot fi oare numiți creştini; întreaga imnografie ortodoxă şi în special cântările Postului Mare se referă la pierderea caracterului mântuitor al Legii celei Vechi, odată cu Întruparea, Răstignirea, Moartea şi Învierea lui Hristos Iisus, Dumnezeul

---

[60] *Ibidem*.

[61] Arhim.Serafim Alexiev, Arhim. Jazadjiev, **Ortodoxie şi Ecumenism**, Mănăstirea Slătioara, 1997.

[62] *Ibidem*.

[63] *Idem*.

[64] *Idem*.

cel adevărat. Numai respectarea Legii Vechiului Testament, fără acceptarea lui Iisus Hristos ca pe Fiul Tatălui Ceresc şi Dumnezeu adevărat, nu poate duce la mântuire. Vechiul Testament are desigur importanța lui covârşitoare, proorocind despre certitudinea venirii lui Mesia. Profeții Vechiului Testament vorbesc despre Mântuitorul şi despre Împărăția Lui, despre Maica Domnului, despre Noul Templu - Biserica lui Hristos - mai strălucitor şi mai plin de slavă decât templul iudeilor din Ierusalim. Mesia Hristos a venit deja pentru noi creştinii, pe când iudeii încă Îl mai aşteaptă; orbirea şi învârtoşarea inimilor lor rămân şi astăzi aceleaşi ca pe vremea Mântuitorului. Legalismul, formalismul, răstălmăcirea până la extrem a Legii, persistă şi azi ca atunci când Mântuitorul îi învinuia pe cărturari şi pe farisei că înțeleg semnele schimbării timpului privind la cer, când e soare sau e nor, dar nu înțeleg semnele plinirii vremii. Însuşi mântuitorul Hristos a spus că El nu a venit să strice Legea, ci să o plinească. Cu aceeaşi semnificație este şi următorul fragment dintr-un imn ortodox. Acesta confirmă credința Bisericii Ortodoxe că păstrând numai vechile porunci ale Vechiului Testament şi totodată negând dumnezeirea persoanei Mântuitorului, aşa cum fac iudeii, reprezintă o veşnică osândă: *„O, adunătură vicleană şi desfrânată (adică sinagoga)… de ce ții Legământul dacă nu eşti moştenitoarea lui? De ca te lauzi cu Tatăl, dacă nu ai primit pe Fiul?”*[65]

De când a început studiile sale teologice, papa Ioan Paul al II-lea a fost influențat de duhul filosofilor necreştini modernişti: Husserl, Kierkegaard, Scheler, Rudolf Steiner şi de asemenea de teoriilor eronate ale lui Hans Urs von Balthasar. Iată un exemplu din declarațiile caracteristice ale papei Ioan Paul al II-lea: *„Este nevoie să separăm creştinismul de forma lui europeană. Popoarele cu o cultură străveche au dificultăți în a accepta creştinismul, întrucât această religie le este prezentată în*

[65] *Stihira III* pentru Vecernia Marii Luni.

formulele ei europene… Înţelegem că se impune o africanizare, o indianizare, o niponizare a slujbelor noastre creştine."[66] Teologul ortodox, va vedea, fără îndoială, în această declaraţie a papei, greşeala tipică a catolicilor privind concepţia despre mântuire, despre Tradiţie şi despre adevărul mântuitor, anume: că toate acestea sunt numai o chestiune de moştenire culturală.

Actuala conversie păgână a romano-catolicismului nu a început însă cu Conciliul Vatican II. A fost un proces îndelungat, început în acel moment când s-au introdus primele erori dogmatice în teologia apuseană. Nu papa Ioan Paul al II-lea sau predecesorii săi au distrus romano-catolicismul; romano-catolicii înşişi au încetat de a mai fi Biserică în momentul în care s-au separat de Trupul cel Unul al Sfintei, Sobornicească şi Apostolească Biserică - Biserica Ortodoxă.

Şi ce înţeleg romano-catolicii practic prin această „adaptare culturală" a vieţii Bisericii? În mai 1985, vizitând Belgia, papa Ioan Paul al II a declarat că atât musulmanii cât şi creştinii sunt supuşii aceluiaşi Dumnezeu, utilizând fiecare „cărţile noastre sfinte corespunzătoare". Astfel, papa pare să fi uitat că în una din aceste „cărţi sfinte" - în Coran, sunt scrise următoarele blasfemii: *„Sunt 11 lucruri spurcate - urina, excrementele, sperma, oasele, sângele, câinele, porcul, bărbatul şi femeia ne-musulmani şi treimea."*[67] Şi încă: *„Cine crede în treime este spurcat precum urina şi fecalele."*[68]. În august 1985 vizitând Marocul, acelaşi papă a afirmat despre credinţa noastră că este comună atât creştinilor cât şi musulmanilor. Aceste eforturi de a „adapta" religia creştină la obiceiurile şi tradiţiile culturale este foarte fructuoasă în Europa mai mult decât în Asia. Pe 20 iunie 1980, o moschee s-a deschis la Lille, într-o fostă capelă dominicană. În 1981 o moschee s-a deschis în vechea biserică din Mureaux. Pe 7 decembrie 1982, o altă moschee s-a deschis

---

[66] Arhim.Serafim Alexiev, op.cit.
[67] **Coranul**, Articolul 1.
[68] *Idem***,** Articolul 2.

la Sarcelles. În decembrie 1984, o altă moschee s-a deschis la Roma…

Religiile păgâne asiatice par să beneficieze de aceeaşi bunăvoinţă papală. Putem menţiona următoarele fapte: complimentele adresate reprezentanţilor budişti şi şintoişti care au fost primiţi de papă la Tokio în 1981. Laudele aduse libertăţii religioase şi acelor religii care adoră natura (vizita papei la Bankok, când papa s-a plecat în faţa şefului spiritual budist) În India, papa şi-a scos pantofii pentru a aşeza o ghirlandă de flori la mormântul lui Mahatma Gandhi. Cu această ocazie, papa a declarat: *„omul este acea rădăcină pe care Biserica trebuie să o cultive, pentru a-şi rămâne fidelă ei înşişi…"* Şi mai mult: *„Hinduşii, budiştii şi creştinii se reunesc pentru a proclama adevărul despre om şi în special privind apărarea drepturilor omului; pentru a elimina sărăcia, foametea, ignoranţa, persecuţiile."*[69] Putem cu uşurinţă să ne întrebăm ce adevăruri comune despre om pot proclama împreună creştinii şi păgânii, în momentul în care ei nu cinstesc aceeaşi divinitate.

În Europa acţiunile papei au un efect magistral. În 1985 la Vincennes, s-a inaugurat un templu tibetan, unde au fost „consacraţi" 10 francezi drept „lama" şi într-un timp scurt au fost consacraţi alţi 14 francezi drept „lama" tibetani. În Franţa s-au estimat 30 centre religioase tibetane, la acel moment. În iulie 1987, un ziar local descrie modul de viaţă a unui lama tibetan şi menţionează că mulţi lama au sosit în Franţa de la Darjeeling, India. Unul dintre ei şi-a deschis în Franţa în 1987, în localitatea Plaigne, „Templul celor 1000 de Buda". Acesta este cel mai mare templu tibetan din Franţa şi unele dintre statui au peste 7 metri în înălţime. Aceşti călugări tibetani trăiesc aparent din donaţii, însă cum au reuşit ei atunci să ridice un asemenea templu? Pe banii cui?[70]

[69] „Cine atacă Biserica Romano-catolică?" artic. Internet, *Romanian Historical Studies.*
[70] Ibidem.

Este bine ştiut că din trupul stricat al unei credinţe eretice, viermuiesc şi odrăslesc noi erezii. Prin urmare vor fi uşor de înţeles următoarele fapte uimitoare şi scandaloase, nu mai puţin condamnabile decât faptele istorice despre opulenţa, erorile şi atitudinea departe de smerenia creştină a ierarhiei romano-catolice.

La numai câteva ore după închiderea lucrărilor Conciliul Vatican II, Karol Wojtyla a declarat despre slujbele bisericeşti în Biserica Romano-catolică: *„totul se va schimba: cuvintele, gesturile, culorile, veşmintele, imnografia, arhitectura. Problema reformării Liturghiei este enormă şi e dificil de prevăzut cum se va sfârşi."*[71] Anii următori au adus confirmarea acestei decizii. În mai 1980 în Zair, papa a consacrat 8 episcopi la o ceremonie de un milion de participanţi. Preoţii se legănau în timp ce mulţimea cânta „gloria"; după aceea au cântat în Swahili, Lingala şi Kikongo, acompaniaţi de chitare, acordeoane şi tam-tamuri. Apoi, la un serviciu divin oficiat de papă la Nairobi, ofertorium-ul a fost de fapt, un ritual african: triburi de negri din Kenya au adus coşuleţe cu fructe, o oaie care behăia, obiecte de artizanat local. Papa însuşi şi-a aşezat pe cap faimoasa podoabă „Masai", de 40 centimetri înălţime, ornată cu pene, iar pe umeri o mantie „Masai" roşie. În februarie 1982, ultima liturghie a papei în Africa a constat din cântece şi dansuri tradiţionale africane, similare cu cele pe care le executau triburile africane atunci când îşi ucideau sclavii în ritualurile lor păgâne. Două luni mai târziu, Reuniunea Naţională Liturgică a Episcopilor din Volta Superioară a prescris ritualul liturgic, constând dintr-un amalgam de aşa-numite elemente creştine din dansuri tradiţionale, bătăi ritmice din palme, strigăte de femei, bătaia ritmică a tam-tamului, pentru a marca fiecare moment mai important. În

[71] Idem.

Postul Mare, în Vinerea Mare, un grup de dansatori, bărbaţi şi femei, trebuie să salute Crucea.[72]

În mai 1984, papa a celebrat liturghia în Papua - Noua Guinee. Cu această ocazie, 250 de dansatori, pe jumătate dezbrăcaţi şi purtând ornamente multicolore, au executat dansurile lor rituale acompaniate de bătăi de tobe.

În septembrie 1984, papa a hirotonit opt diaconi în Canada. În timpul acestei ceremonii, indigenii au aprins focul sacru, arzând plante pentru a chema Marele Spirit Ke-Jem-Manito, apoi i-au dăruit papei o pană înmuiată în sânge proaspăt. În 1985, în timpul călătoriei sale în Togo, papa a declarat: *„Pentru prima dată m-am rugat împreună cu cei care cred în animism.”*[73] De fapt, în 1985 în Togo, papa a participat la un ritual păgân propriu-zis, nemaiascunzâdu-se sub masca unei liturghii creştine. Astfel, papa însoţit de vrăjitori s-a deplasat într-o pădure. Jurnalul „L'Osservatore Romano” descrie cum papa a acceptat să invoce puterea magică a apei şi a morţilor: *„Papa a executat toate mişcările şi gesturile rituale, folosind făină şi apă şi împrăştiindu-le pe pământ în mai multe direcţii. După aceea, el însuşi s-a plecat la pământ.”*[74]

E important să amintim că ideea unificării tuturor religiilor s-a conturat mai cu putere încă de la Chicago (1893) şi Paris (1900). Masoneria a propus să se facă un *Congres al tuturor religiilor*, pentru a promova *„o religie universală, acceptată de popoare de toate culturile şi tradiţiile”*, aşa cum Loja Marelui Orient a declarat încă de la mijlocul sec. al XIX-lea. La 27 octombrie 1986, papa Ioan Paul al II-lea a adus la realitate acest proiect al masoneriei. El a primit în bazilica Sfântului Francisc din Assisi, pe reprezentanţii marilor religii ale lumii pentru a se ruga împreună. Locul rezervat lui Dalai Lama era chiar altarul central, unde acesta a instalat o statuie a lui

[72] Idem.
[73] Idem.
[74] Idem.

Budha. Episcopii catolici au văzut statuia şi nu au spus nimic… Un an mai târziu evenimentul s-a repetat la Biserica Santa Maria din Trastavere din Roma, spre satisfacţia masonilor, care şi-au publicat victoria în ziarul „Hiram" scos de Loja Marelui Orient. Masonul F.M. Marsaudon scria: *„Catolici, ortodocşi, protestanţi, evrei, musulmani, hinduşi, budişti, liber-cugetători, pentru noi nu sunt decât porecle; francmasoneria este numele întregii familii."*[75]

Relaţiile catolicilor cu francmasoneria au făcut multe valuri şi sunt binecunoscute în occident. Astfel, Mary Ball Martinez a descris în cartea ei cum în acest secol mulţi papi au ajuns masoni.[76] Jurnalista Mary Ball Martinez a fost 15 ani reporter al Vaticanului pentru o seamă de reviste faimoase (*The Wonderer*) sau la alte reviste ca „The National Review". Mary Ball afirmă că papa Ioan al XXIII-lea era iniţiat în francmasonerie şi că a participat la întrunirile Lojei Marelui Orient de la Paris din 1940. Carlos Vasquez, mare Comandor al Francmasoneriei Mexicane, a declarat că papa Ioan XXIII şi de asemenea Paul al VI-lea erau masoni; episcopul Sergio Mendez din Cuernabaca (care a introdus la Conciliul Vatican II iniţiativa de a anula interdicţia credincioşilor catolici de a putea fi şi masoni), a fost în aceeaşi lojă cu Carlos Vasquez, după cum declară chiar acesta din urmă. În „CDL Report" din mai 1995, găsim următoarea menţiune: *„Pe nouă străzi ale Vaticanului sunt patru loje masonice. Unii din cei mai înalţi reprezentanţi ai staff-ului Vaticanului sunt membri ai masoneriei şi aparţin Ritului Scoţian."*

Concluzii

Toate faptele prezentate mai sus pot fi explicate cu uşurinţă dacă luăm în considerare mai înainte de toate că

[75] Idem.
[76] Mary Ball Martinez, **Subminarea Bisericii Catolice**

romano-catolicii nu au refuzat niciodată să facă compromisuri cu puterea politică lumească pentru a-şi menţine şi extinde supremaţia. Confesiunea romano-catolică, bazată pe un sistem doctrinar complet străin de învăţătura apostolică, a luptat să supravieţuiască prin filozofia sa umanistă şi antropocentrică. Astfel, nici harul şi nici ajutorul dumnezeiesc nu pot fi împărtăşite credincioşilor prin tainele acestei confesiuni. O teologie deconectată de orice legătură cu Dumnezeu Cel slăvit în Sfânta Treime (prin refuzul lor de a accepta energiile necreate), explică rolul major acordat omului (papei) pentru a susţine şi justifica credinţa lor falimentară şi nemântuitoare. Refuzul sistematic de a accepta dogmele Ortodoxiei, prozelitismul, uniatismul şi celelalte metode folosite pentru a-şi câştiga cât mai mulţi credincioşi, ne fac astăzi să privim cu multă circumspecţie la declaraţiile de iubire şi respect pe care aceştia le fac cu insistenţă faţă de creştinismul Ortodox răsăritean.

VATICAN I ŞI CARDINALUL STROSSMAYER*

Călugărul Vasile

Tradiţia canonică este aşezată, referindu-ne la organizarea generală a Bisericii, pe principiul bunei înţelegeri şi al armoniei, pe unitatea de credinţă şi de comuniune a tuturor Bisericilor locale. Timp de mai multe secole, Apusul şi Răsăritul ştiau că ideea unui episcop universal era în mod radical străină Tradiţiei Bisericii.

Dar atunci, cum a ajuns Biserica romano-catolică în 1870, după Conciliul I Vatican, să definească în mod solemn dogma infailibilităţii pontificale? Aceasta ar cere un alt studiu despre evoluţia teologiei Bisericii romano-catolice care a dus la promulgarea infailibilităţii papale, a Imaculatei concepţii, a Purgatoriului...

La fiecare inovaţie a Bisericii romano-catolice s-au ridicat oameni pentru a i se opune, însă Roma fie i-a izgonit, fie i-a supus. În legătură cu dogma infailibilităţii, Cardinalul Strossmayer a fost un opozant puternic înainte de a i se supune, în ciuda luptei grele la care s-a angajat. Aşadar, vom da intervenţia sa în Conciliul I Vatican, care exprimă admirabil adevărul istoric şi dogma Bisericii Ortodoxe. Cine era Cardinalul Joseph-Georg Strossmayer? A decedat în oraşul Osseka la 26 martie 1905. A fost arhiepiscop romano-catolic de Bosnia, Diakovo şi Strensky. Viaţa acestui om deosebit a fost

---

* Text preluat din **„Primatul papal şi mitul suveranităţii infailibile",** Călugărul Vasile, Sfânta M-re Bârsana, 1999.

marcată de o mare activitate în folosul lumii slave şi mai ales al patriei sale, Regatul Unit al Croaţiei, Sloveniei şi Dalmaţiei, unde a ocupat scaunul arhiepiscopal timp de 55 de ani şi unde s-a bucurat de o popularitate fără egal.

Cardinalul Strossmayer era foarte apreciat de către papi care admirau darurile sale excepţionale, inteligenţa sa luminoasă, bogata şi binevoitoarea sa activitate: Pius al IX-lea l-a numit „apostolul slavilor". Însă monseniorul Strossmayer întreţinea cu Vaticanul relaţii libere şi independente, neezitând, în anumite cazuri, a-i denunţa abuzurile.

În 1870, Cardinalul Strossmayer a luat parte la Conciliul I Vatican, care reunea mai mult de 700 de prelaţi veniţi din toate ţările lumii. La acest Conciliu, Papa Pius al IX-lea va decide proclamarea în mod solemn a dogmei infailibilităţii. Monseniorul Strossmayer a refuzat recunoaşterea noii dogme. Ce definea noua dogmă?

„Când vorbeşte ex cathedra, adică atunci când împlinindu-şi oficiul de păstor şi învăţător al tuturor creştinilor în virtutea autorităţii sale apostolice supreme, când defineşte o doctrină, în materie de credinţă sau moravuri, ca obligatorie pentru Biserica universală, Pontiful Roman se bucură, în virtutea asistenţei divine ce i-a fost făgăduită fericitului Petru, de însăşi infailibilitatea pe care Mântuitorul a vrut să o dea Bisericii Lui în definirea doctrinelor privitoare la credinţă şi moravuri; urmează de aici că definiţiile de acest gen făcute de Pontiful Roman sunt ireformabile prin ele însele şi nu prin consimţământul Bisericii" (Conciliul I Vatican, sesiunea a patra).

După îndelungi dezbateri, Constituţia *Pastor Aeternus* proclama principiul infailibilităţii Suveranului Pontif, recunoscându-i papei *„o deplină şi supremă putere de jurisdicţie asupra întregii Biserici, nu numai în problemele ce privesc credinţa şi obiceiurile, dar şi în cele ce aparţin de disciplina şi guvernarea Bisericii universale"* (Conciliul I Vatican, secţiunea a patra, *Pastor Aeternus*, cap. 3).

Înțelegem, parcurgând aceste texte, reacția Cardinalului Strossmayer. El a pronunțat în acest scop un discurs în care denunța fără înconjur, cu o logică de necombătut, netemeinicia acestor teze. Iată ce spunea Cardinalul, adresându-se papei şi tuturor episcopilor, înaintea votului referitor la infailibilitatea papală.

Intervenția Cardinalului Strossmayer la Conciliul I Vatican

De la începutul acestui conciliu, primind imediat dreptul de a asista la sesiunile lui solemne, am urmărit cu mare atenție toate discursurile pronunțate în această adunare, în speranța ca o rază cerească să vină să pătrundă în înțelegerea mea şi să-mi lumineze rațiunea, pentru a putea adera cu o convingere sinceră la deciziile acestui sfânt conciliu. Conştient de responsabilitatea mea față de Dumnezeu într-o problemă atât de gravă, m-am pus să studiez cu asiduitate Sfintele Scripturi: Vechiul şi Noul Testament. Am căutat în această neprețuită culegere de adevăruri sfinte răspunsul la următoarea problemă: este adevărat că sfântul primat, preşedintele acestei adunări este realmente succesorul Sfântului Petru şi vicarul (locțiitorul - n.n.) lui Christos?

De la începutul căutării unui răspuns de netăgăduit la această problemă, a trebuit să mă transpun în spiritul epocii în care nu exista nici galicanism, nici ultramontanism, ci în care adevărurile Bisericii erau propovăduite de Discipolii lui Christos: Sfântul Pavel, Sfântul Petru, Sfântul Ioan şi Sfântul Iacob, a căror autoritate nu poate fi contestată de nimeni.

Am deschis sfintele pagini ale scrierilor apostolice şi ce-am găsit? Să îndrăznesc să spun? Aş putea să mă exprim? Nu am putut descoperi nici un indiciu, nici o aluzie ca papa să fie succesorul Sfântului Petru şi vicarul (locțiitorul - n.n.) lui Christos. Nici un capitol, nici un verset nu face mențiunea faptului că Christos a conferit Sfântului Petru primatul asupra

celorlalți Apostoli.

Dacă Sfântul Petru ar fi fost învestit cu înalta misiune de a-l reprezenta pe Christos, cum după credința noastră îl reprezintă în zilele noastre Sanctitatea Sa Pius al IX-lea, ar fi fost posibil ca Christos să fi pronunțat cuvintele consacrării în această demnitate: *„Când Mă voi întoarce la Tatăl Meu, de tine vor trebui apostolii să asculte, cum ei ascultă de Mine, şi tu vei fi vicarul meu pe pământ!”*. El nu a spus ceva asemănător.

Christos a promis însă tuturor Apostolilor dreptul de a judeca toate triburile lui Israel, fără a da prioritate Sfântului Petru.

Ce concluzie putem trage din tăcerea lui Christos despre drepturile exclusive ale Sfântului Petru? Nu există decât o singură soluție valabilă: aceea că Christos nu a vrut să facă din Sfântul Petru conducătorul Apostolilor.

Când Christos şi-a trimis Apostolii să propovăduiască Evanghelia, le-a dat tuturor puterea de a lega şi dezlega. Tuturor Apostolilor le-a dat făgăduința Sfântului Duh. Or, dacă ar fi dorit să facă din Sfântul Petru Vicarul Său, lui i-ar fi putut încredința comandamentele puterilor sale spirituale. Evangheliile ne învață că Christos a interzis lui Petru, ca şi celorlalți Apostoli, de a dori puterea şi autoritatea asupra credincioşilor, în felul regilor păgâni (Luca 12). Christos ar fi putut pronunța aceste cuvinte, dacă l-ar fi destinat pe Petru a fi papă? Or, după tradițiile noastre, papa ține în mâinile sale două spade, simboluri ale puterii spirituale şi temporale.

Încă un fapt care m-a obligat să reflectez: dacă Petru poseda puterea unui papă, ar fi putut fi trimis cu Sfântul Ioan, cu ceilalți Apostoli, să propovăduiască Evanghelia în Samaria? Ce gândiți, venerabilii mei confrați, dacă ne-ar fi îngăduit să trimitem în acest moment pe Sanctitatea Sa Pius al IX-lea cu Monseniorul Plantier la Constantinopol, cu misiunea de a-l convinge pe patriarh de a pune capăt schismei?

Dar există un fapt încă mai important.

Iată că la Ierusalim se reuneşte un conciliu pentru a rezolva o problemă care dezbină credincioşii. Dacă Petru ar fi fost papă, nu lui i-ar fi revenit convocarea sinodului şi proclamarea deciziilor sale? Sfântul Petru a participat la sinod, printre ceilalți apostoli, însă Sfântul Iacob este cel care a convocat sinodul, ale cărui hotărâri au fost proclamate în numele tuturor apostolilor, după dreptul priorității de vârstă.

Astfel procedăm noi în Biserica noastră?

Pe cât studiez Sfintele Scripturi, pe atât devin convins că în timpurile apostolice, Sfântul Petru nu a fost considerat niciodată ca întâiul între apostoli.

Noi învățăm că Biserica a fost întemeiată pe Sfântul Petru, în timp ce Sfântul Pavel, a cărui autoritate este incontestabilă, afirmă că ea a fost întemeiată pe credința apostolilor şi a profeților şi că piatra unghiulară este Christos Însuşi.

Acelaşi Apostol Pavel credea atât de puțin în supremația lui Petru, încât îi dezaproba în mod deschis pe toți cei care aveau obiceiul de a spune: „noi suntem ai lui Apollo, iar noi ai lui Pavel", după cum alții spuneau: „noi suntem ai lui Petru".

Ar fi putut el adresa asemenea reproşuri adepților Vicarului lui Christos?

Acelaşi Apostol Pavel, enumerând marile vocații ale Bisericii, vorbeşte de apostoli, de profeți, de evanghelişti, de părinți ai Bisericii; putem noi presupune, onorații mei frați, ca Sfântul Pavel, marele apostol al neamurilor, să uite cu totul să menționeze cea mai importantă dintre vocații papalitatea - dacă ar fi fost convins de originea ei divină?

Dimpotrivă, după toată probabilitatea, ar fi consacrat o lungă epistolă unei probleme de o asemenea importanță. Nu am găsit nici o aluzie, nici o urmă de autoritate papală în epistolele Sfântului Pavel, ale Sfântului Ioan, sau a Sfântului Iacob.

Tăcerea acestor sfinți, a căror competență este

neîndoielnică, mi s-a părut întotdeauna uimitoare şi chiar inexplicabilă dacă Sfântul Petru era în mod papă înzestrat cu prerogative supreme. Însă ce m-a surprins mai mult, este tăcerea Sfântului Petru însuşi. Dacă era cu adevărat vicarul lui Christos, pentru ce motiv nu se manifesta ca atare? Nu a avut-o după Pogorârea Sfântului Duh, când a pronunțat primele sale cuvântări. Nu s-a manifestat ca papă nici în primele sale epistole, amândouă adresate Bisericii.

Afirm deci că ideea papalității nu a existat în timpurile apostolilor. Dacă ne încăpățânăm a dovedi contrariul, trebuie să aruncăm la foc toate Sfintele Scripturi ori să le ignorăm în întregime.

Însă aud din toate părțile strigătele: *„Sfântul Petru nu a fost la Roma? Nu a fost el răstignit cu capul în jos? Nu în acest oraş etern se află străvechiul scaun de pe care învăța adevărurile evanghelice, şi altarele pe care, celebra Sfânta Liturghie?"*

Onorabilii mei frați, prezența Sfântului Petru la Roma nu se sprijină decât pe tradiție şi nu pe un fapt istoric. Dar chiar dacă admitem că el a fost episcop la Roma, putem trage concluzia ca episcopatul roman să-i confere întâietate asupra tuturor celorlalte Biserici?

Negăsind nici o urmă a papalității în timpurile apostolilor, mi-am spus: voi găsi ceea ce caut în cronicile Bisericii. L-am căutat pe papă în primele secole ale erei creştine, dar în zadar. Nu l-am găsit.

Sper că nimeni dintre voi nu se îndoieşte de autoritatea marelui episcop al Hipponei, fericitul Augustin. Acest Părinte al Bisericii a fost secretar la conciliul din Mileve. Printre deciziile acelei venerabile adunări găsim aceste cuvinte remarcabile: „Acela care doreşte să facă apel la cei care se găsesc peste mare nu va putea fi primit în nici o comunitate din Africa".

Episcopii din Africa aveau atât de puțină considerație pentru episcopul Romei, că excomunicau pe toți cei care îi

adresau plângeri.

Aceiaşi episcopi, la sinodul din Cartagina, l-au avertizat pe Celestin, episcopul Romei, că nu trebuie să primească nici apeluri, nici reclamații de la nici un episcop, preot ori cleric african, şi că nu trebuie să introducă în Biserică orgoliul uman.

Or, este un fapt bine stabilit că din primele veacuri ale Creştinătății, pontiful Romei a încercat a reuni toate puterile, însă tot atât de sigur este că nu poseda atunci nici o supremație, care îi este atribuită în prezent de ultramontanişti.

În caz contrar, episcopii Africii, inclusiv Sfântul Augustin, şi-ar fi apărat ei dreptul de a face apel la tribunalul lor suprem?

Sunt întru totul de acord în a recunoaşte că Patriarhul Romei ocupa primul loc printre demnitarii Bisericii. *„Decernăm primul loc printre episcopi Papei de la Roma şi al doilea - Prea Sfântului Arhiepiscop de Constantinopol-Noua Romă".*

„Înclină-te, aşadar, înaintea supremației papei" - îmi spuneți. Nu fiți prea grăbiți în concluziile voastre. Legea lui Justinian nu a fost făcută pentru a vă justifica doctrina. Prioritatea este un lucru şi puterea jurisdicțională altul.

Importanța episcopilor romani depindea de importanța oraşului unde se afla scaunul lor.

Vin să spun că din primele secole ale erei noastre, patriarhii Romei au emis pretenția de a fi conducători supremi în Biserică. A lipsit puțin ca ei să nu-şi atingă scopul, însă, din fericire, împăratul Teodosie trebuia să aibă aceeaşi putere ca cel de la Roma.

Părinții sinodului de la Calcedon au recunoscut, de asemenea, aceleaşi drepturi şi aceeaşi putere episcopilor celor două Rome, Vechea şi Noua (can. 28).

Cât despre titlul de episcop ecumenic care s-a dat ulterior papilor, sfântul Papă Grigore I, în speranța că succesorii săi nu vor îndrăzni niciodată să se împodobească cu el, a scris: *„Nici unul dintre succesorii mei să nu comită această impietate; căci*

creştinii nu cedau tentației de a-şi atribui un titlu care inspira neîncredere confraților lor".

Aceste mărturii incontestabile (şi vă pot prezenta sute) nu dovedesc cu o claritate orbitoare că primii episcopi ai Romei nu au fost niciodată considerați ca ecumenici, nici ca fiind şefi ai Bisericii?

Pe de altă parte, este cunoscut de către toți că între anul 325, când s-a reunit primul sinod de la Niceea, şi 380, anul când s-a ținut al doilea sinod ecumenic de la Constantinopol, printre cei 1.109 episcopi care au participat la şase sinoade ecumenice nu putem număra decât 19 episcopi din Apus. Este, de asemenea, cunoscut că sinoadele ecumenice au fost convocate fără avizul şi adesea contra dorinței papilor.

Ajung acum la argumentul major pe care vă bazați doctrina. Afirmați că Sfânta Biserică a fost fondată pe piatră - *super petram* - şi că această piatră a fost Petru-Petrum. Dacă acesta ar fi adevărul, toate discuțiile ar fi inutile. Însă strămoşii noştri, şi acestora cu siguranță nu le lipsea competența, gândeau cu totul altfel.

Sfântul Chiril (în a patra sa carte despre Sfânta Treime) scria: *„Cred că sub cuvântul PETRAM trebuie să înțelegem credința de neclintit a apostolilor".*

Sfântul Ilarie, episcop de Poitiers, în a doua sa carte despre Sfânta Treime, spune: *„Petra este numai piatra binecuvântată a credinței mărturisite prin gura Sfântului Petru. Pe această piatră a credinței, voi înălța Biserica Mea! „.*

După Sfântul Ieronim, Dumnezeu a întemeiat Biserica Sa pe piatra credinței şi de atunci Simon a primit numele de Petru (a şasea carte despre Evanghelia după Sfântul Matei).

Sfântul Ioan Gură de Aur explică în a cincizeci şi patra omilie la Evanghelia după Matei*: „Pe această piatră voi zidi Biserica Mea, adică pe mărturisirea credinței!".*

Sfântul Ambrozie al Milanului şi Sfântul Vasile al Seleuciei dau aceeaşi interpretare cuvintelor lui Hristos.

Printre Părinții Bisericii din antichitatea creştină, se distingea prin sfințenia şi erudiția sa Sfântul Augustin. Ascultați cu atenție ceea ce spune în al doilea său tratat despre întâia epistolă a Sfântului Ioan: *„Ce semnifică cuvintele: «Voi zidi Biserica Mea pe această piatră»? Ele înseamnă: pe această credință, pe aceste cuvinte «Tu eşti Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu»"*. În al douăzeci şi patrulea său colocviu despre Sfântul Ioan, citim această explicație semnificativă: *„Pe această piatră a mărturisirii tale de credință voi zidi Biserica Mea"*.

Aşadar, piatra este Christos Însuşi. Marele episcop era atât de departe de ideea că Biserica poate fi întemeiată pe persoana lui Petru încât, încă o dată, pronunță în al treisprezecelea său colocviu adresat enoriaşilor săi următoarele cuvinte: *„Tu eşti Petru şi pe această piatră - super petram - a mărturisirii tale de credință, pe această piatră - super petram - a cuvintelor tale: Tu eşti Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, voi zidi Biserica Mea*!". Convingerea Sfântului Augustin în legătură cu celebrul verset era aceea a întregii creştinătăți din timpul său.

Redau în mod concis următoarele concluzii:

1) Iisus Christos a acordat tuturor apostolilor aceeaşi putere ca lui Petru.

2) Apostolii niciodată nu l-au considerat pe Petru ca vicar (locțiitor - n.n.) al lui Christos, nici ca învățător infailibil al Bisericii.

3) Sfântul Petru niciodată nu a pretins a fi papă şi niciodată nu a acționat ca atare.

4) Sinoadele primelor patru secole, toate recunoscând înalta demnitate a episcopilor Romei, nu le atribuiau decât întâietatea de onoare şi nu aceea de putere, nici de jurisdicție.

5) Sfinții Părinți ai Bisericii interpretau versetul evanghelic citat anterior în sensul următor: „Voi zidi Biserica Mea «super petram» (pe piatra) mărturisirii tale de credință şi «non super Petrum», care era apostolul supranumit Petru".

Bazându-mă pe toate datele raţiunii, logicii, bunului simţ şi conştiinţei creştine, declar în mod solemn: „Iisus Christos nu a dat lui Petru nici o supremaţie peste apostoli, şi dacă episcopii romani au devenit Capi ai Bisericii, este pentru că au reuşit să minimalizeze şi să înăbuşe în mod treptat drepturile episcopatului".

Dacă recunoaştem infailibilitatea lui Pius al IX-lea, suntem obligaţi a o recunoaşte în mod egal şi pe aceea a tuturor predecesorilor săi. Însă atunci, onoraţii mei fraţi, istoria-şi ridică vocea sa adevărată şi mărturiseşte că unii papi păcătuiau şi se înşelau.

Papa Victor (192) a început prin a încuviinţa erezia celui de-al doilea secol, montanismul, pentru a-l condamna apoi.

Papa Marcelin (296-304) era păgân: intra în templul Vestei şi sacrifica zeiţei.

Îmi veţi spune că el nu a făcut dovada decât de slăbiciune omenească. Vă răspund: Vicarul lui Christos trebuie mai curând a muri decât a deveni apostat.

Papa Liberiu (352-366) a consimţit la condamnarea Sfântului Atanasie, şi pentru a reveni din exil s-a convertit la arianism.

Papa Honoriu 1 (625-638) era monofizit, ceea ce a fost în mod definitiv dovedit de către părintele Gratry.

Sfântul Papă Grigore numea antichrist pe cel care îndrăznea să se împodobească cu titlul de episcop ecumenic, şi cu toate acestea, Bonifaciu al III-lea (607) obţinu de la îngâmfatul împărat Foca atribuirea acestui titlu.

Pascal al II-lea (1099-1118) şi Eugen al II-lea (1145-1153) aprobau duelurile şi Pius al IV-lea (1559-1565) le-a apărat.

Eugen al IV-lea a recunoscut împărtăşirea sub cele două forme în Biserica Boemiei, Pius al II-lea a suprimat acest privilegiu.

Sixtus al V-lea (1585-1590) a editat Biblia aprobând lectura printr-o bulă binecunoscută. Pius al VII-lea condamna

pe toți cei care citeau Biblia.

Clement al XIV-lea (1769-1774) a suprimat ordinul iezuiților recunoscut de către Paul al II-lea (1534-1549); Pius al VII-lea (1816) l-a restituit.

Dar la ce bun a recurge la exemple îndepărtate? Sfântul nostru Părinte, aici prezent, într-o bulă privind regulile acestui conciliu, nu a ordonat el distrugerea, în cazul morții sale în timpul ședințelor, a tot ce ar fi fost contrar hotărârilor sale? Nu voi înceta niciodată a vorbi dacă ar trebui să prezint atenției voastre toate contradicțiile papilor și a doctrinelor lor.

Dacă proclamați infailibilitatea actualului papă, trebuie să declarați că după descoperirea Sfântului Duh, de la care sunteți inspirați, infailibilitatea papală nu intră în vigoare decât începând cu anul 1870. Îndrăzniți să o faceți? Este adevărat că poporul simplu se interesează puțin de lucrurile religiei și că este predispus a trata în mod ușuratic problemele teologice pe care nu le înțelege câtuși de puțin; însă același popor în fața faptelor concrete, poate să se comporte cu totul altfel. Nu vă faceți iluzii. Dacă admiteți dogma infailibilității papale, dușmanii noștri, protestanții, o vor combate cu îndrăzneală, cu atât mai mult cu cât sunt pentru ei mărturii ale istoriei. Ori, noi nu avem a le opune decât opiniile noastre personale. Ce le-am putea răspunde dacă pun în evidență lipsa de demnitate, mârșăvia anumitor episcopi romani predecesori ai lui Pius al IX-lea?

Papa Virgiliu (537-555) a cumpărat tiara de la Belizarie, general în armata lui Justinian, și încă trădându-și cuvântul, nefiind achitată plata. Este îngăduit, după hotărârile apostolice, de a cumpăra tiara? Al doilea sinod de la Calcedon a interzis categoric. Într-una din deciziile sale citim: *„Episcopul care și-a cumpărat demnitatea trebuie să fie destituit și excomunicat”*. Și cu toate acestea, Papa Eugen al III-lea (1145-1153) a urmat exemplul Papei Virgiliu.

Cine ar putea crede ca un papă care instalează comerțul

la porțile edificiului de cult să fie inspirat de Sfântul Duh? Îi putem recunoaşte dreptul de a învăța şi de a conduce Biserica în mod infailibil?

Nu am nimic a adăuga la istoria Papei Formosus (891-896). O cunoaşteți cu toții foarte bine. Succesorul său, Papa Ştefan al VI-lea, a ordonat dezgroparea cadavrului său, dezbrăcarea de somptuoasele veşminte sacerdotale, şi de a i se tăia degetele cu care binecuvânta poporul; după care le aruncă în Tibru proclamându-l trădător şi nelegiuit. Pentru aceste fapte, Papa Ştefan al VI-lea a fost mai târziu aruncat într-o închisoare unde fu otrăvit şi sugrumat.

Papa Roman, succesorul lui Ştefan al VI-lea, şi apoi Papa Ioan al IX-lea au reabilitat memoria lui Formosus. „Toate slăbiciuni", îmi veți spune. Ei bine, Monseniorilor, întâlniți-vă la biblioteca Vaticanului şi citiți-l pe Plotin, cronicarul papalității, precum şi cronicile lui Baronius (897). Veți găsi fapte pe care aş dori mai bine, pentru onoarea Sfântului Scaun să nu le divulg; însă aici fiind vorba de o dogmă capabilă să provoace printre noi o mare schismă şi având în vedere devotamentul nostru pentru Sfânta Biserică Catolică, Apostolică şi Romană, ne este permis a păstra tăcerea?

Aş vrea deci să continuu, şi vă rog să mă ascultați cu atenție: vorbind despre curtea papală, Cardinalul Baronius ne spune cum, în acele zile nefaste, Biserica romană era decăzută şi dezonorată, în mâinile curtenilor care vindeau, cumpărau şi schimbau demnitățile episcopale. Ei voiau chiar a instala pe tronul papal pe josnicii lor favoriți, falşi papi.

„Însă de vreme ce sunt falşi papi, nu este vorba deloc de papi", îmi veți obiecta. Dar în acest caz, cum putem afirma că succesiunea episcopilor a fost păstrată, Sfântul Scaun fiind ocupat timp de cincizeci de ani de falşi papi? Şi Biserica cum ar fi putut exista în mod normal dacă era privată timp de cincizeci de ani de puterea conducătoare? Notați bine, pe toți aceşti papi îi veți găsi în arborele genealogic al papalității.

Putem să ne imaginăm cum celebrul Baronius trebuia să roşească transmiţând posterităţii uneltirile episcopilor romani.

Vorbind de Ioan al XI-lea (931-935), fiul nelegitim al papei Sergiu al III-lea (904-91 1) şi al Maroziei, el scrie în cronicile sale: *„Biserica romană a fost călcată în picioare de acest monstru".*

Ioan al XI-lea, papă la 18 ani prin bunăvoinţa curtenilor, nu a fost mai rău decât predecesorul său.

Sunt jenat de murdărirea urechilor voastre, dragilor ei confraţi, prin toate aceste mârşăvii.

Trec sub tăcere pe Papa Alexandru al VI-lea, tatăl şi amantul Lucreţiei; îl ocolesc cu indignare pe Ioan al XII-lea (955-963) care nega nemurirea sufletului şi care a fost destituit de către Conciliul de la Constanţa. Nu insist asupra schismelor şi tulburărilor care, în acele zile nefaste, au aruncat atâta discreditare pe Biserică. Este suficient a spune că Sfântul Scaun era ocupat de doi şi uneori trei rivali. Care era adevăratul papă?

Repet încă o dată: dacă veţi recunoaşte infailibilitatea actualului papă va trebui inevitabil să o recunoaşteţi fără nici o excludere pe aceea a tuturor predecesorilor săi. Veţi putea afirma că îi consideraţi pe papii lacomi, incestuoşi, asasini, simoniaci ca locţiitori ai lui Christos? Monseniorilor, ochii tuturor credincioşilor sunt fixaţi asupra voastră. Ei aşteaptă de la noi remediile care ar vindeca bolile nenumărate care dezonorează Biserica. Cât de mare va fi responsabilitatea noastră înaintea lui Dumnezeu dacă vom lăsa să treacă ocazia solemnă pe care ne-a trimis-o Dumnezeu pentru a purifica Biserica. Să profităm de această ocazie, fraţii mei! Să ne înarmăm cu sfântul curaj, să facem acest mare, acest nobil efort. Să revenim la nealterata doctrină apostolică fără de care am fi fost în tenebre, obsedaţi de false legende. Să ne folosim raţiunea şi forţele noastre intelectuale şi să recunoaştem ca singuri îndrumători infailibili, în ceea ce priveşte mântuirea

noastră, apostolii şi profeții.

Inspirați de Sfintele Scripturi, tari şi de neclintit pe piatra credinței noastre, să ne prezentăm înaintea lumii, şi ca apostolul Pavel în fața necredincioşilor să recunoaştem ca unic conducător al nostru pe „IISUS-CHRISTOS, ŞI PE ACESTA RĂSTIGNIT" (I Cor. 2,2).

Vom învinge predicând «NEBUNIA CRUCII» după cum apostolul Pavel a învins savanții Greciei şi ai Romei. Şi acesta va fi anul Bisericii Romane!".

*

Acesta a fost discursul cardinalului Strossmayer rostit in cadrul lucrărilor Conciliului I Vatican. În încercarea de a-l convinge pe papă, cardinalul s-a aruncat chiar la picioarele papei, implorându-l să nu proclame dogma infailibilității, care desfigurează ființa adevărată a Bisericii.

Desigur nu a fost singura intervenție remarcabilă în apărarea Adevărului.

Curajosul patriarh greco-catolic al Antiohiei, Grigore al II-lea Youssef, a afirmat cu ocazia Conciliului I Vatican că *„Biserica nu este o monarhie absolută"*, spunând personal Papei Pius al IX-lea că definițiile pregătite nu sunt în conformitate cu Tradiția.

El a provocat celebra replică a papei: *„La traditione sono io"* (Eu sunt tradiția), iar la intervenția episcopului de Bologna, Guidi, replica *„Io sono la Chiesa"* (Eu sunt Biserica).

Şi pentru că patriarhul greco-catolic al Antiohiei, luându-şi rămas bun la încheierea Conciliului, se prosternase (după rânduiala ce exista) pentru a îmbrățişa papucul papei, acesta i-a pus cu asprime piciorul pe ceafă strigând cu insistență: *„Cap tare! Cap tare!"*.

Prin noua dogmă proclamată prin enciclica *Pastor Aeternus* din 18 iulie 1870, s-a acordat papei, nu numai puterea

supremă în Biserica romano-catolică, ci şi infailibilitatea *ex cathedra*, adică puterea spirituală supremă de a proclama în mod infailibil adevărul în materie de credinţă şi morală, iar aceasta *ex sese, non autem ex consensu Eclesiae*, adică de la sine, nu prin aprobarea Bisericii.

Declararea infailibilităţii papale (18 iulie 1870, în timp ce afară se dezlănţuise o furtună năprasnică - fulgere, tunete şi trăsnete) avea să producă noi sfâşieri în sânul Bisericii romano-catolice, mai ales în rândul intelectualilor şi al profesorilor universitari, care s-au constituit în biserica autointitulată veterocatolică.

Această infailibilitate cu care se mândreşte Vaticanul, constituie, în ecleziologie şi spiritualitate, o dezarticulare a structurii ei treimice, o nenorocire pentru Biserică.

Ortodoxia nu poate accepta dogma infailibilităţii Romei fără a se nega pe ea însăşi. Nu poate s-o accepte şi să n-o trăiască (toate dogmele au fost încorporate în cultul Bisericii, au modelat şi pecetluit viaţa ei).

Biserica occidentală a confecţionat această dogmă în modul ei propriu. A formulat-o în modul ei propriu. Şi o trăieşte în modul ei propriu.

Infailibilitatea este o calitate divino-umană naturală şi o funcţie divino-umană naturală a Bisericii, ca Trup divino--uman al lui Hristos, al cărui Cap veşnic este Adevărul, Domnul Iisus Hristos.

ASCETICA ŞI MISTICA ÎNTRE RĂSĂRIT ŞI APUS

Monahul Alexie Ksutasvili

Povăţuieşte-mă, Doamne, în calea Ta,
şi voi merge întru adevărul Tău
(Psalm 85, 11)

Una din cele mai periculoase ispite care ameninţă în zilele noastre Biserica ortodoxă este puternica propagandă romano-catolică, desfăşurată în ţările ortodoxe din estul Europei. Toată politica Vaticanului, în a doua jumătate a secolului XX, este reprezentată de încercarea de a plasa printre ortodocşi ideea de identitate între cele două confesiuni creştine, iar *micile* diferenţe care totuşi nu pot fi contestate ar fi doar produsul diferenţelor cultural-naţionale în care s-au dezvoltat popoare din diferite părţi geografice şi nu pun în pericol mântuirea credincioşilor de nici o confesiune.

Strategia catolicilor de cucerire a Orientului ortodox este foarte clar exprimată în cuvintele conducătorului greco-catolicilor din Rusia, Exarhul Leonid Feodorov: *Prozelitismul şi convertirea unor persoane nu trebuie să fie scopul misiunii noastre, pentru că aceasta cu puţin va ajuta uniaţia. Ci scopul principal al nostru este răspândirea şi popularizarea a însăşi ideii de uniatism, răspândirea ideilor pozitive despre catolicism şi apropierea cu ierarhii şi clericii ortodocşi. Cu prozelitismul putem dobândi mii de suflete,*

dar aceste mii vor fi un nou obstacol între noi şi acele zeci de milioane de oameni pe care trebuie să-i aducem într-o singură turmă. Şi de aceea, când suntem în fața situației de a alege între succesul efemer în dobândirea unor suflete şi scopul principal al misiunii noastre, noi, fără îndoială, renunțăm la primul, în folosul celui de al doilea scop.

O mare reuşită a catolicilor pentru atingerea acestui scop este cunoscutul document de la Balamand (Liban), elaborat şi semnat de către o comisie teologică mixtă, alcătuită din ortodocşi şi romano-catolici, în 1993, pe 23 iunie. Prin acest document, un grup de arhierei şi teologi ortodocşi au recunoscut romano-catolicismul, ca fiind *Biserica adevărată a lui Hristos*, *biserica-soră*, deținătoare a harului sfințitor şi mântuitor în mod egal cu Biserica Ortodoxă.

Fără să adâncim toate subtilitățile disputelor teologice, să ne aruncăm privirile la asceții şi misticii ortodocşi şi romano-catolici, pentru că ei sunt cei care în modul cel mai deplin şi acut aplică în viața personală învățătura fiecărei confesiuni. Este de subliniat că învățătura dogmatică nu este o ştiință abstractă care n-are nimic de-a face cu viața de zi cu zi a fiecărui credincios, ci ea reprezintă tocmai acea busolă care arată şi marchează drumul în Împărăția Cerurilor. Dar dacă această busolă de credință este defectă atunci orice călătorie de la început este predestinată eşecului.

Asceza în nici un caz nu trebuie să fie privită separat de învățătura de credință, pentru că toți Sfinții Părinți ai Bisericii Ortodoxe ne învață că fără conştiință dogmatică nici o nevoință nu poate avea succes. Mistica ortodoxă, călăuzindu-ne în lucrarea duhovnicească, învață că este foarte important ca omul să se priceapă să facă diferența între lucrarea Sfântului Duh asupra sufletului omenesc şi lucrarea diavolească, când emoțiile şi sentimentele trupeşti sunt considerate ca dobândirea harului divin. Unul dintre cele mai importante sfaturi este ca omul să nu-şi provoace sieşi stări de exaltare, să

nu caute vedenii sau chiar minuni, să fugă de orice imaginație sau închipuiri în timpul rugăciunii, cum ar fi viziuni, înfățișări mentale despre Dumnezeu, îngeri sau sfinți.

În contradicție cu aceste învățături, mistica apuseană ne sugerează că, închipuindu-ne diferite scene biblice, trebuie să medităm la ele. Ignațiu de Loyola, întemeietorul ordinului iezuit, socotit la romano-catolici ca sfânt, în celebra lui operă *Exerciții spirituale*, scrisă în anul 1522, ne oferă un sistem întreg de diferite meditații. Una din ele sună astfel: *Să ne închipuim uriaşe limbi de foc şi sufletele oamenilor care se chinuiesc acolo. Să auzim plânsete şi strigăte ale păcătoşilor, care în acelaşi timp hulesc pe Iisus Hristos şi pe sfinții Lui. Să simțim miros de fum, pucioasă şi putregai. Să ne închipuim că noi înşine simțim arderea focului. Să ne amintim de suflete care se chinuiesc în iad şi să mulțumim Domnului că nu ne-a lăsat să ne săvârşim viața aici.* Acest exercițiu este recomandat cu o oră înaintea mesei de seară.

Această metodă de „rugăciune" exagerat de emoțională de regulă face ca în viața religioasă a omului să pătrundă şi cugetele trupeşti, iar consecințele pot fi dintre cele mai nefaste. Să dăm câteva exemple: Angela (anul morții 1309), la romano-catolici considerată ca *fericită*, prin metodele ei de rugăciune a ajuns să vadă pe Hristos cam prea simțitor. De exemplu, interlocutorul mistic al ei îi spunea: *Am fost eu cu apostolii şi m-au văzut ei cu ochii lor trupeşti, dar nu m-au simțit aşa cum mă simți tu*. Angela considera că atât de tare pătimeşte şi chiar trăieşte personal patimile lui Hristos, încât credea ea că nici Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu Maria, care a stat lângă crucea Mântuitorului, n-ar fi putut să le descrie atât de clar ca ea.

Despre astfel de metode de meditație ne lămureşte un mare mistic ortodox, Sfântul Simeon Noul Teolog, care le descrie aşa: *El* (cel care meditează n.n.) *ridică spre cer mâinile, ochii şi gândurile şi-şi închipuie în mintea sa sfaturi dumnezeieşti, harul ceresc, cetele îngerilor şi ale sfinților, într-un cuvânt, adună în*

minte tot ce auzise din Sfânta Scriptură, priveşte la toate acestea în timpul rugăciunii şi astfel îşi agită sufletul spre dorința de cele divine, spre dragoste, uneori chiar varsă lacrimi şi plânge. Şi astfel, încetul cu încetul, inima lui începe să se mândrească, el crede că tot ceea ce face este rodul harului Sfântului Duh care se pogoară spre mângâierea lui şi se roagă lui Dumnezeu ca tot timpul vieții lui să-l învrednicească să lucreze astfel. Acesta este semnul înşelării diavoleşti.

Unele stări spirituale la *sfinți* romano-catolici sunt atât de sensibile, că ne fac să ne îndoim serios de curăția lor. Iată un exemplu foarte caracteristic pentru Tereza de Avilla: *adeseori Hristos îmi spune - „De acum Eu sunt al tău şi tu a Mea". Aceste mângâieri ale Dumnezeului meu mă fac să mă ruşinez nespus. În ele simt şi durere şi desfătare, împreună. Aceasta este o rană prea dulce(…). Eu am văzut un înger care ținea în mână o suliță lungă de aur cu vârf de fier pe care ardea o mică limbă de foc. Acest înger, din când în când, îmi înfigea sulița în inimă şi în alte organe ale trupului meu. Iar când o trăgea înapoi, atunci mi se părea că mi se scoate afară tot lăuntrul meu. Durerea din cauza acestor răni a fost atât de puternică încât eu gemeam, dar şi desfătarea a fost atât de mare încât nu puteam să-mi doresc să înceteze vreodată această stare. Cu cât de adânc îmi intra în mine sulița, cu atât mai mult creştea durerea, dar şi desfătarea devenea mai puternică, mai dulce.*

Un teolog rus, D.Merejkovski, comentează astfel aceste stări spirituale ale Terezei: *Dacă o femeie stricată cu o mare experiență în viață trupească în acel moment ar fi văzut-o pe Tereza, ea foarte bine ar fi înțeles-o ce simte, doar că s-ar fi mirat nevăzând pe lângă Tereza nici un bărbat.*

Nici nu este de mirat că Tereza tot timpul avea probleme cu duhovnicii ei - *Pentru duhovnici nu e cu putință să înțeleagă toate acestea* - spunea adeseori ea. Aici ar merita să menționăm că Papa Paul VI a ridicat pe Tereza la unul din cele mai înalte ranguri de sfințenie cu titlul *Doctorița Bisericii.*

În metodele de asceză şi rugăciune sus amintite se vede cel mai clar toată minciuna catolicismului. Rugăciunea ortodoxă totdeauna este aşezată în partea de sus a inimii, în nici un caz mai jos. Prin multa experienţă s-a dovedit că dacă rugăciunea se aşează undeva în alt loc, aceasta de fiecare data este rezultat al înşelării duhovniceşti. Erotomania catolică se pare că este rezultatul aşezării rugăciunii în partea de jos a inimii care din cauza apropierii de pântece provoacă stări de încălzire şi ardere trupească.

Să mai cităm câteva pasaje din mărturisirile Angelei ca să ne dăm seama mai bine de „misticismul" romano-catolic: *Când mă apropii de ostie ea îmi dă un sentiment de mare mângâiere. Dar tot corpul meu începe să se cutremure foarte tare aşa că cu mare greutate reuşesc să mă împărtăşesc.(…) Şi strigam eu fără nici-o ruşine: Dragostea mea, eu încă nu Te-am cunoscut! De ce aşa mă laşi pe mine? Şi nu puteam să mai zic altceva că ţipătul mă împiedica să rostesc altceva. S-a întâmplat pe când intram în biserica sfântului Francisc şi când am simţit că Dumnezeu s-a depărtat de mine; stând aşezată jos, strigam în prezenţa tuturor oamenilor încât cunoscuţii mei care veniseră cu mine, ruşinându-se, s-au depărtat de mine. Dar eu, din cauza dulceţii Lui, şi din faptul că m-a părăsit pe mine, ţipam aşa şi vroiam să mor. Toate legăturile trupului meu se desprindeau atunci.*

„Fericita" Angela şi-a dorit să-L vadă pe Mântuitorul trupeşte, şi - *Am văzut pe Hristos aplecându-şi capul în mâinile mele. Şi atunci El mi-a descoperit gâtul şi mâinile Sale, iar gâtul Lui avea o frumuseţe de nespus.*

Este de menţionat aici că Angela vedea în Sfânta Cruce patul de nuntă(!). Însuşi Hristos îi face mărturisiri: *Eu nu în glumă m-am îndrăgostit de tine*. Un teolog rus, Lev Karsavin, care toată viaţa sa a studiat teologia apuseană din Evul Mediu, în lucrările sale nu poate să ocolească manifestările trupeşti care se petrec în timpul aşa zisei *iubiri mistice* a catolicilor faţă de Dumnezeu; el arată că această *iubire mistică* de regulă este

însoțită de exacerbarea simțirilor trupeşti. El trage concluzia că: *catolicismul este o religie carnală, chiar foarte carnală* şi de aceea mistica apuseană introduce în relațiile cu Dumnezeu un simțământ cu totul trupesc, o înşelare spirituală profundă. Ni se atrage atenția şi asupra faptului că, după vedeniile sale, şi Mathilda şi Gertruda şi Angela sunt atât de convinse de mântuirea lor, că nici nu mai consideră necesară spovedania înainte de moarte.

Noi, ortodocşii, adeseori vorbim despre un teribil duh de mândrie care a contribuit la proclamarea dogmei infailibilității papale. Dar acest exemplu nu este de loc singular când mândria domneşte în teologia şi mistica apuseană. Noi putem vedea că tocmai asceții romano-catolici încep deodată să se simtă ca dumnezei întrupați.

Francisc de Assisi - un *sfânt* celebru al romano-catolicilor, în timpul captivității sale la Perugia, când prima dată a început să mediteze la viața de sărăcie pentru Dumnezeu, spunea tovarăşilor săi de arme: *Să ştiți însă că acela care ca şi voi este încătuşat în fiare, va fi într-o zi omul cel mai slăvit de lume*. Omul încă nici n-a început viața de asceză şi deja se vede pe sine ca *cel mai slăvit de lume,* fiind aşadar prea încredințat de sine. Şi atunci devine explicabilă vedenia lui Francisc când ajunge, cum crede el, la un nivel înalt de spiritualitate: *În timpul rugăciunii mele, în fața mea au apărut doi stâlpi de lumină - într-unul din ei am recunoscut pe Creatorul tuturor, dar în celălalt pe mine însumi* - ne relatează însuşi Francisc. A deveni omul cel mai slăvit de lume nu este atât de greu de realizat, dar să ajungi la adâncul smereniei, într-adevăr, cere multă nevoință duhovnicească. Este uşor de observat că învățătura romano-catolică despre meritele supra-prisositoare face cu neputință existența adevăratei smerenii şi iubirii de aproapele.

Toma de Aquino - un alt *sfânt* romano-catolic, explicând politica bisericii sale, spunea: *Erezia este păcat, pentru care vinovatul trebuie nu numai să fie excomunicat din biserică, dar şi să*

fie scos din rândul celor vii. Dacă ereticul stăruie în rătăcirea lui, atunci biserica, pierzând orice nădejde pentru mântuirea lui, trebuie să aibă grijă de mântuirea celorlalți oameni, izgonindu-l pe acest eretic prin excomunicare. Dar după aceea, biserica îl predă puterii laice ca prin moarte să-l scoată din lumea aceasta.

Învățătura romano-catolică despre mântuire - ca fiind exclusiv un fapt juridic - a pus adânci amprente şi asupra ascezei. *Asceții* catolici, spre deosebire de ortodocşi, nu caută ca prin pocăință şi rugăciune neîncetată să transfigureze firea omului, ca prin participarea la energiile necreate ale lui Dumnezeu să ajungă la despătimire şi îndumnezeire. Teologia dogmatică apuseană prezintă mântuirea subiectivă a omului ca fiind o culegere a unor merite exclusiv prin fapte bune. Astfel, monahismul romano-catolic a ajuns să asume exclusiv ori activitatea de asistența socială ori, în cazul aşa ziselor mănăstiri contemplative, se mărgineşte la împlinirea strictă a regulilor ordinului, ceea ce este văzut ca o garanție pentru mântuire.

Acest fel de activitate ascetică face ca un novice să înceapă să creadă că îşi dobândeşte nişte merite deosebite, că este vrednic pentru mântuire, că a ajuns deja sfânt, ceea ce îi stopează orice sporire duhovnicească în smerenie şi pocăință şi îl aruncă în prăpastia mândriei ascunse şi a părerii de sine.

Foarte grăitor în această privință este cazul *sfintei* romano-catolice din Polonia, monahia Faustina Kovalska. În cartea *Bolie miloserdie v moei duşe* monahia Faustina ne prezintă un grafic unde în coloana verticală sunt scrise păcate şi virtuți, iar în cea orizontală, săptămâni. Faustina, cu mare acuratețe înscrie cifre: în prima săptămână a lunii mai, patima lenii am biruit-o de atâtea ori, am cedat de atâtea ori. Păcatul invidiei a fost biruit de atâtea ori, am cedat atât. Şi aşa, săptămână cu săptămână, lună cu lună, *se ridică* monahia Faustina pe scara sporirii duhovniceşti şi a sfințeniei, cifrele devenind mai statornice, mai bune, înregistrând fiecare virtute sau faptă

bună. Mai ales impresionează graficul care arată *sporire* în smerenie şi biruinţele asupra păcatului mândriei.

Despre acest fel de *asceză* ne lămureşte Sfântul Ignatie Briancianinov în cartea *Despre Înşelare*: *Semnul de obşte al stărilor duhovniceşti este adânca smerenie şi smerita cugetare, unită cu gândul omului că este mai prejos decât toţi(…) iar* părerea *stă în socotinţa că însuşirile bune, dăruite de Dumnezeu, le are omul de la sine, şi în născocirea pentru sine a unor însuşiri bune care nu sunt de fapt.(…) Cei ţinuţi de* părere *sunt dedaţi în cea mai mare parte patimii dulceţii, chiar dacă se fălesc cu cele mai înalte stări duhovniceşti, nemaipomenite în adevărata nevoinţă ortodoxă; unii dintre ei se înfrânează de la înrobirea grosolană faţă de patima dulceţii, dar asta numai pentru că în ei precumpăneşte păcatul păcatelor - trufia*.

Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, în cartea sa *Tradiţie şi libertate în spiritualitatea ortodoxă,* ne dă informaţii preţioase despre monahismul apusean: *Călătorind prin Occident, în anii mei de studii, am avut prilejul să cunosc multe din aceste ordine* (monahale catolice n.n.). *Cel mai mult m-a impresionat întâlnirea cu aşa-zisele ordine contemplative, în care vieţuitorii sunt claustraţi pe viaţă, fie bărbaţi, fie femei. Am vorbit maicilor vizitandine din Chartres (Franţa), maicilor carmelite din Assisi (Italia), călugăriţelor din Valsainte (Elveţia) şi multor altora fie prin grile masive de fier, dublate şi de perdele, e adevărat uşor transparente, fie prin uşile închise, şi am luat parte la slujbe în biserici în care nu călcase niciodată picior de mirean. Izolare totală, potrivit Regulei respective. În Belgia am vizitat o mănăstire trapistă, Rochefort, în care, în afară de stareţ, am vorbit cu ceilalţi prin semne. Aşa îşi vorbeau şi ei, desigur cu mai multă îndemânare decât mine. Regula interzice cuvintele rostite. (…) Nu mă pot totuşi reţine să nu spun că întâlnirea cu aceste stiluri de viaţă m-a şocat puţin. Mi s-au părut oarecum artificiale, într-o anumită măsură chiar inumane, în sensul cel mai simplu al cuvântului.(…) Regula devenise scop în sine. Ajunsese la o gimnastică a formelor care, cu cât erau socotite*

mai bine executate, ca în atletism, cu atât erau mai mântuitoare, când în realitate erau forme goale. Mântuirea sufletelor ajunsese a fi condiționată doar de respectarea formală şi exterioară a rânduielilor cu privire la somn, la slujbe, la mâncare, la îmbrăcăminte, la numărul genuflexiunilor, la ascultare. Dincolo de acestea, se părea că fuseseră uitate procesele interioare, transformarea inimii, arderea ei în căutarea luminii şi a sensurilor. De acestea - s-a zis atunci - nu se mai ocupa nimeni. Conținutul nu mai interesa. Interesa doar Regula. Doar respectarea exactă a capitolelor şi articolelor Regulei asigura mântuire. Cei implicați într-o astfel de viață şi-au dat subit seama că, în fapt, Regula nu asigura nimic. Deforma personalitatea şi atâta tot. O golea de conținut şi de omenie şi de Dumnezeu.

Toate cele spuse până acum ne clarifică foarte bine că este cu neputință să existe vreo identitate bisericească acolo unde nu este identitate întru sfințenie şi adevăr. Fără dreaptă credință nimeni nu poate să pretindă că este părtaş harului Sfântului Duh coborât la Cincizecime.

Mitropolitul Antonie Blum al Surajului (Patriarhia rusă), în scrisoarea adresată Sanctității Sale, Patriarhul Alexie II, spune următoarele: *A sosit timpul când trebuie să conştientizăm că Roma doreşte exclusiv să nimicească Ortodoxia. Toate întâlnirile teologice interconfesionale şi „apropierile" reciproce semnate doar pe hârtii nu ne duc nicăieri. Pentru că dincolo de ele stă dorința fermă a Vaticanului să înghită Biserica Ortodoxă.*

În loc de încheiere a acestui articol să cităm cuvintele Sfintei Scripturi: ***Copii, este ceasul de pe urmă, şi precum ați auzit că vine antihrist, iar acum mulți antihrişti s-au arătat; de aici cunoaştem noi că este ceasul de pe urmă. Dintre noi au ieşit, dar nu erau de-ai noştri, căci de-ar fi fost de-ai noştri, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate că nu sunt toți de-ai noştri, de aceea au ieşit.*** (I Ioan 2, 18-19)

O EPISTOLĂ ATHONITĂ

Sinaxa Extinsă a Sfântului Munte Athos

În ochii părinților din Sfântul Munte Athos, respectul total pentru adevăr este una din primele îndatoriri pe care le impune iubirea pentru aproapele. Ei nu au nici o poziție doctrinară aparte, ci mărturisesc pur şi simplu credința Bisericii Ortodoxe: *„Biserica este una. Această Biserică una şi adevărată, care păstrează continuitatea vieții ecleziale, adică unitatea Tradiției este Ortodoxia. A admite că această Biserică una şi adevărată nu există pe pământ în stare pură ci că ar fi parțial conținută în diferite «ramuri», înseamnă... a nu avea credință în Biserică si în Capul acesteia".*

Fără ostentație, călugării athoniți țin ca această convingere să se înscrie în fapte. Nu pot aproba manifestări sau vorbe care ar implica o recunoaştere practică a „teoriei ramurilor". Unitatea creştinilor, care le e la fel de prețioasă ca oricărui alt creştin, nu poate fi împlinită decât prin alăturarea neortodocşilor la întregul şi plinătatea credinței apostolice. Ea n-ar putea fi rodul unor compromisuri şi eforturi născute dintr-o aspirație omenească şi firească la unitate a unor oameni care nu dau două parale pe învățătura încredințată Bisericii.

În materie de ecumenism, ca şi în viața duhovnicească, atitudinea Athosului este alcătuită din luciditate şi

discernământ.

Tradiția spirituală a Muntelui Athos este în esența ei identică cu cea în care trăiau Părinții şi, în particular, toți vechii călugări din Apus, într-o perioadă în care schismele şi divizările nu distruseseră încă unitatea spirituală a Europei. Drept pentru care, redăm în cele ce urmează textul scrisorii Părinților athoniți referitoare la Documentul de la Balamand, ca pe un răspuns patristic la o problemă contemporană de o mare importanță:

Sanctității Sale, Patriarhul ecumenic,
Părintele şi Stăpânul nostru, Bartolomeu

Prea Sfințite Părinte şi Stăpâne,

Unirea Bisericilor sau pentru a vorbi mai precis, revenirea heterodocşilor la Biserica noastră, sfântă, sobornicească, apostolească şi ortodoxă este o dorință firească a noastră, ca să se împlinească rugăciunea Domnului: *„Toți să fie una”* (Ioan 17,21), rugăciune pe care o primim şi o împărtăşim total în sensul ei ortodox. După cum scrie profesorul J. Romanides: *„Hristos se roagă aici pentru ca ucenicii Lui şi ucenicii ucenicilor Lui să fie una în perspectiva slavei Sale încă din această viață, ca mădulare ale Trupului Său, adică ale Bisericii...”*. Iată de ce, de fiecare dată când creştinii heterodocşi ne vizitează, deşi îi primim cu dragoste în Hristos şi le oferim ospitalitate, conştientizăm totuşi cu durere despărțirea noastră în credință şi imposibilitatea de a lega relații ecleziale cu ei.

Schisma dintre ortodocşi şi anticalcedonieni şi apoi cea dintre ortodocşi şi occidentali constituie o adevărată tragedie, cu care nu trebuie să ne obişnuim şi s-o acceptăm liniştiți şi resemnați.

Aşadar, înțelegem eforturile care vizează unirea numai atunci când sunt făcute cu frica lui Dumnezeu şi în acord cu tradiția ortodoxă, când ele nu rezultă în nici un caz din

micşorarea sau anularea dogmelor ortodoxe şi nici din indiferenţa tolerantă fată de mărturisirile strâmbe ale, heterodocşilor - pentru că o astfel de unire nu va fi o unire întru Adevăr, şi ca atare nu va fi niciodată acceptată cu adevărat de Biserică, nici binecuvântată de Dumnezeu. Aşa cum spun Sfinţii Părinţi: *„Binele nu e bine decât când e bine făcut”.*

Dimpotrivă, o astfel de falsă unire ar provoca noi schisme, noi dureri şi diviziuni în trupul astăzi unit al Ortodoxiei. În această privinţă am spune că, în faţa marilor schimbări care s-au produs în ţările de tradiţie ortodoxă şi în faţa violentului curent care se manifestă sub diferite forme la scară mondială, Biserica Ortodoxă, care este una, sfântă, sobornicească şi apostolească, ar trebui, pe de-o parte, să consolideze coeziunea Bisericilor locale, având grijă de membrii ei răniţi şi restabilindu-i spiritual, şi, pe de altă parte, conştientă de ea însăşi, să predice puternic şi limpede, umanităţii decăzute, puterea mântuitoare, harul unic care-i aparţine.

În acest duh urmărim, atât cât ne permite angajamentul monahal, manifestările şi dialogurile mişcării numită ecumenică şi constatăm când divizarea cuvântului adevărului, când compromisurile şi concesiile în chestiuni fundamentale de credinţă.

Aşadar, actele şi declaraţiile reprezentanţilor Bisericilor ortodoxe ne-au pricinuit o adâncă mâhnire, pentru că sunt lucruri nemaiauzite şi total contrare credinţei noastre.

Menţionăm mai întâi cazul Prea Fericitului Patriarh al Alexandriei, care a declarat cel puţin de două ori că noi, creştinii, ar trebui să-l recunoaştem pe Mahomed ca profet! - şi nimeni până astăzi nu l-a criticat pe acest Patriarh aşa de grav rătăcit, care a continuat să conducă destinele Bisericii sale ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Părăsim, deci, limitele sincretismului pancreştin şi intrăm în sincretismul tuturor

religiilor!

În al doilea rând, vă aducem la cunoştinţă cazul Patriarhului Antiohiei care, fără consimţământul unanim ortodox, a intrat în comuniune liturgică cu anticalcedonienii Antiohiei, fără să se fi găsit cea mai mică soluţie la foarte gravele probleme ale acceptării lor de către Sinoadele ecumenice posterioare Sinodului III şi, mai ales, Sinodului de la Calcedon, care constituie o temelie de nezdruncinat a Ortodoxiei.

Din nefericire, nici în acest caz n-am văzut proteste din partea vreunei Biserici ortodoxe.

Dar motivul cel mai serios de nelinişte este brusca şi inadmisibila schimbare de atitudine a ortodocşilor, aşa cum reiese din conţinutul declaraţiei comune de la Balamand din iunie 1993 a Comisiei mixte pentru dialog între ortodocşi şi romano-catolici, care adoptă teze antiortodoxe şi asupra căreia ţinem în mod special să atragem atenţia Sanctităţii Voastre.

Pentru a începe, se cuvine să recunoaştem că declaraţiile pe care Sanctitatea Voastră le-a dat din când în când în privinţa uniatismului, considerat un obstacol de neocolit în calea dialogului dintre ortodocşi şi romano-catolici - ne-au liniştit.

Textul în cauză dă, cu toate acestea, impresia că declaraţiile Voastre au fost ocolite, că uniatismul beneficiază de amnistie şi se vede chiar invitat la masa Dialogului Teologic, în ciuda respingerii categorice din partea Conferinţei panortodoxe din Rodos: *„Iată de ce am hotărât să pretindem, ca o condiţie prealabilă pentru reluarea dialogului, ca toţi agenţii şi propagandiştii uniatismului de la Vatican să fie îndepărtaţi definitiv din ţările ortodoxe, şi ca toate Bisericile numite unite să fie supuse şi încorporate Bisericii Romei, deoarece uniatismul şi dialogul sunt absolut incompatibile”*. Pentru a ne justifica neliniştea, vom aduce ca dovadă, între altele, articolul Înalt Prea Sfinţitului mitropolit Demetriados K. Hristodulos, apărut în „Biserica

Pireului", din care vom cita câteva fragmente.

Dar tezele ecleziastice ale acestui document provoacă încă un şi mai mare scandal, Sanctitate. Vom menţiona rătăcirile cele mai strigătoare la cer.

Citim în articolul 10: *„Ca reacţie la Biserica Catolică ce, pretinzându-se unica depozitară a mântuirii, îşi exersa eforturile misionare în detrimentul ortodocşilor - Biserica Ortodoxă, la rândul ei, a adoptat aceeaşi concepţie, potrivit căreia numai la ea se găseşte mântuirea. Pentru a asigura mântuirea «fraţilor rătăciţii», ajungea chiar să-i reboteze pe creştini, uitând exigenţele libertăţii religioase a persoanelor şi a actelor de credinţă, exigenţe la care epoca respectivă era puţin sensibilă".*

Noi, ortodocşii, nu vom putea admite niciodată un astfel de punct de vedere, dat fiind faptul că Sfânta noastră Biserică Ortodoxă nu a început să se creadă singura depozitară a mântuirii ca reacţie la uniatism, ci cu mult înainte de el, încă din epoca în care, din motive dogmatice, s-a produs schisma. Biserica Ortodoxă nu i-a aşteptat pe uniaţi pentru a înţelege că ea este continuatoarea autentică a Bisericii una, sfântă, sobornicească şi apostolească a lui Hristos, pentru că ea a avut întotdeauna conştiinţa că papismul e o erezie. Dacă n-a folosit prea des acest termen de „erezie", a făcut-o dintr-un motiv explicat de Sfântul Marcu al Efesului: *„Latinii nu sunt numai schismatici, ci eretici, iar dacă Biserica n-a proclamat acest lucru foarte clar a fost pentru că naţiunea lor era mult mai numeroasă şi mai puternică decât a noastră... înaintaşii noştri n-au vrut să-i zdrobească pe latini ridiculizându-i şi stigmatizându-i cu numele de eretici pentru că deşi îi aşteptau să se întoarcă, făceau toate eforturile să le menajeze prietenia".*

Atunci când uniaţii şi misionarii Romei au năvălit în Anatolia noastră pentru a-i converti, mai ales prin mijloace dubioase, pe ortodocşii slăbiţi de grele încercări - tactică mult folosită şi astăzi de ei, Ortodoxia a trebuit să predice adevărul nu pentru a face prozelitism de tip roman, ci pentru a-şi

proteja turma.

Astfel, Sfântul Fotie a denunțat de mai multe ori Filioque ca o erezie şi pe adepții ei ca rău-mărturisitori (kakodocşi).

Sfântul Grigorie Palama spune despre occidentalul Varlaam că, venit la Ortodoxie, n-a arătat *„ca să spunem aşa nici un semn de sfințire primit de la Biserica noastră, care ar fi putut şterge păcatele cu care a venit”.*

Este clar că Sfântul Grigorie îl consideră pe Varlaam un eretic care are nevoie de harul sfințitor pentru a intra în Biserica Ortodoxă.

Formula utilizată în articolul 10 aruncă pe nedrept vina asupra Bisericii Ortodoxe, pentru a o atenua pe cea a susținătorilor papismului. Când i-au rebotezat ortodocşii pe romano-catolici şi pe uniați independent de voința lor, călcându-le în picioare libertatea religioasă? Şi dacă există excepții, ortodocşii care au semnat acest text n-ar fi trebuit să uite că cei care au fost rebotezați „independent de voința lor” erau urmaşii ortodocşilor care fuseseră uniți cu forța, cum a fost cazul în Polonia, Ucraina şi Transilvania! (vezi articolul 11).

Citim în articolul 13: *„De fapt, mai ales după conferințele panortodoxe şi al doilea Conciliu al Vaticanului, redescoperirea şi punerea în valoare, atât de către ortodocşi cât şi de către catolici, a Bisericii drept comuniune au schimbat radical perspectivele şi deci şi atitudinile fundamentale. Ambele părți au recunoscut că ceea ce Hristos a încredințat Bisericii Sale - profesia de credință apostolică, împărtăşirea cu aceleaşi taine, mai ales preoția unică celebrând jertfa unică a lui Hristos, succesiunea apostolică a episcopilor - nu poate fi considerat proprietatea exclusivă a uneia singure dintre Bisericile noastre. În acest sens este evident că orice rebotezare este exclusă”.*

Redescoperirea Bisericii drept comuniune are desigur sens pentru romano-catolici care, în fața impasului în care se găseau din cauza eclesiologiei lor absolutiste, au fost constrânşi să se întoarcă, printr-un joc dialectic, spre caracterul

comunitar al Bisericii. Aşadar, alături de o extremă, aceea a puterii absolute, ei pun altă extremă, aceea a puterii colegiale, aşezându-se întotdeauna, în acest du-te vino, pe aceeaşi bază antropocentrică. Biserica Ortodoxă, dimpotrivă, a avut întotdeauna şi conservă conştiinţa de a fi nu o simplă comuniune, ci o comunitate teandrică sau, cum spune Sfântul Grigorie Palama în „Tratatul despre purcederea Sfântului Duh” (2,78), o „comuniune de îndumnezeire”. Or, comuniunea de îndumnezeire nu este numai necunoscută, dar ea este teologic incompatibilă cu teologia romano-catolică, care refuză să accepte energiile create ale lui Dumnezeu, singurele prin care această comuniune poate exista.

Acestea fiind zise, constatăm cu cea mai mare tristeţe că, în articolul cu pricina, sfânta noastră Biserică Ortodoxă este pusă la egalitate cu Biserica Romano-Catolică rău-mărturisitoare.

Sunt trecute cu vederea gravele diferenţe teologice - *Filioque*, primatul papal, infailibilitatea, harul creat etc. - şi este fabricată o unire artificială fără cel mai mic acord asupra dogmelor.

Aşadar se dovedesc adevărate previziunile care anunţau unirea planificată de Vatican şi în care, de voie, de nevoie, se vor găsi angajaţi ortodocşii - cum spunea Sfântul Marcu al Efesului. Aceştia din urmă se găsesc, de fapt, şi astăzi în situaţii politice şi naţionale extrem de dificile, fiind supuşi uneori unor state cu altă religie. Unirea va fi deci accelerată şi realizată fără acordul asupra diferenţelor dogmatice. Planul în cauză constă în a pecetlui unirea fără a se ţine cont de divergenţe, printr-o recunoaştere reciprocă a Tainelor şi a succesiunii apostolice a fiecărei Biserici, şi realizarea intercomuniunii, la început limitată, apoi lărgită. După care va rămâne să fie pusă problema diferenţelor dogmatice, considerate teologumene.

Or, dacă unirea s-a făcut, ce sens va mai avea discutarea

divergențelor teologice?

Roma ştie foarte bine că ortodocşii nu vor accepta niciodată învățătura ei heterodoxă. Experiența încercărilor de unire făcute până acum a demonstrat-o. În consecință, ea pune pe picioare o unire pe deasupra diferențelor, sperând că elementul dominant (omeneşte vorbind; şi aici, ca întotdeauna, punctul de vedere romano-catolic este pur uman şi antropocentric) va absorbi cu timpul pe cel mai slab, adică Ortodoxia.

Profesorul Jean Romanides a prevăzut această metodă într-un articol apărut în februarie 1966 în „The Orthodox Witness" sub titlul: „Mişcarea de unificare şi ecumenismul popular".

Am vrea să-i întrebăm pe semnatarii ortodocşi de la Balamand: *Filioque*, primatul, infailibilitatea, purgatoriul, imaculata concepțiune, harul creat, aparțin mărturisirii de credință a Apostolilor? E posibil ca noi, ortodocşii, să le recunoaştem romano-catolicilor o credință şi o mărturisire apostolică, în ciuda tuturor acestor lucruri?

Aceste grave devieri teologice ale Romei sunt sau nu erezii? Dacă da, după cum au judecat Sinoadele şi Sfinții Părinți, nu înseamnă că Tainele şi succesiunea apostolică a unor astfel de heterodocşi sunt absolut invalide?

Poate exista plinătatea harului acolo unde nu există plinătatea Adevărului? Îl putem separa pe Hristos de Adevărul Său din Taine şi din succesiunea apostolică?

Succesiunea apostolică a fost invocată la început de Biserică doar ca o confirmare suplimentară şi istorică a păstrării şi salvării Adevărului de-a lungul timpului. Cu toate acestea, atunci când chiar adevărul este alterat, ce sens mai poate avea păstrarea unei succesiuni apostolice pur formale şi exterioare? Marii ereziarhi n-aveau, cei mai mulți, o astfel de succesiune? Dar cum putem să credem măcar pentru o clipă că aveau har?

Şi cum putem să considerăm două Biserici ca „Biserici surori” nu datorită originii lor comune dinainte de schismă, ci datorită pretinsei lor mărturisiri comune, harului sfinţitor şi preoţiei neîntrerupte, trecând cu vederea prăpastia dogmatică dintre ele?

Ce ortodox ar putea accepta infailibilitatea, primatul, puterea jurisdicţională a Papei „care se întinde asupra întregii Biserici” şi pe şeful politico-religios al statului Vatican ca succesor autentic al Apostolilor?

Nu ar fi aceasta o negare a credinţei şi a tradiţiei Apostolilor?

Sau, poate, semnatarii acestui text ignoră că mulţi romano-catolici de astăzi gem sub talpa Papei şi a sistemului său eclezial scolastic şi antropocentric şi că doresc să se reapropie de Ortodoxie?

Şi cum s-ar putea ca aceste suflete frământate spiritual, care doresc sfântul botez, să nu fie primite în Ortodoxie, sub falsul pretext că acelaşi har s-ar găsi în ambele părţi? Nu se cuvine să le fie respectată libertatea religioasă, cum pretinde în alte locuri declaraţia în chestiune, şi să li se ofere botezul ortodox? Cum ne vom apăra în faţa Domnului pentru faptul de a fi refuzat plinătatea harului unor suflete care, după lungi ani de luptă şi de căutări personale, au ajuns să dorească sfântul botez al Bisericii noastre ortodoxe, una, sfântă, sobornicească şi apostolească?

Declaraţia citează la articolul 14 cuvintele Papei Ioan Paul al II-lea: *„Efortul ecumenic al Bisericilor surori din Orient şi Occident, fondat pe dialog şi rugăciune, caută o comuniune perfectă şi totală care să nu fie nici absorbţie, nici fuziune, ci întâlnire în adevăr şi dragoste” (cf. Slavorum Apostoli, n.27).*

Cum poate avea loc unirea întru adevăr câtă vreme diferenţele dogmatice sunt ocolite şi cele două Biserici sunt calificate Biserici surori în ciuda acestor diferenţe?

Adevărul Bisericii nu poate fi împărţit, pentru că el este

Însuşi Hristos. Acolo unde există divergențe de dogmă nu poate exista unitate în Hristos.

Istoria Bisericii ne învață că numai Bisericile ortodoxe au fost întotdeauna surori între ele, dar niciodată Biserica Ortodoxă n-a fost soră cu Bisericile heterodoxe, oricare ar fi fost gradul lor de rătăcire în credință (kakodoxie).

Suntem îndreptățiți să ne întrebăm dacă sincretismul religios şi minimalismul dogmatic, produse ale secularizării umanocentrice, n-au influențat gândirea celor care au semnat un astfel de text.

Este evident că acest document, poate pentru prima oară din partea ortodocşilor, adoptă teza că cele două Biserici, Ortodoxă şi Romano-Catolică, constituie Biserica una şi sfântă sau că sunt două expresii legitime ale ei.

Este din păcate tot prima oară când ortodocşii recunosc oficial o formă a tezei ramurilor.

Să ne fie permisă exprimarea profundei noastre mâhniri în fața acestui fapt, mai ales în măsura în care această teorie intră în conflict categoric cu tradiția Ortodoxiei şi conştiința de sine pe care întotdeauna a avut-o până în zilele noastre.

Ca mărturie a acestei conştiințe de sine ortodoxe, potrivit căreia Biserica noastră este Biserica una şi sfântă, avem multe autorități recunoscute de întreaga ortodoxie.

Astfel Sinoadele de la:

I. Constantinopol din 1341

II. Constantinopol din 1583

III. Constantinopol din 1722

IV. Constantinopol din 1727

V. Constantinopol din 1838

VI. Enciclica celor patru patriarhi ai Orientului şi respectiv, a Sinoadelor lor din 1848

VII. Constantinopol din 1895

au mărturisit că numai Sfânta noastră Biserică Ortodoxă constituie Biserica Una şi Sfântă.

Sinodul din 1895 de la Constantinopol rezumă toate sinoadele anterioare: *„Aşadar, Biserica Ortodoxă a Orientului se mândreşte pe drept în Hristos că este Biserica celor şapte Sinoade Ecumenice şi a primelor nouă veacuri ale creştinismului şi în consecință, Biserica una sfântă, sobornicească şi apostolească a lui Hristos, stâlpul şi temelia adevărului. Biserica Romană este biserica inovațiilor, a falsificării scrierilor Părinților Bisericii; este Biserica falsei interpretări a Sfintei Scripturi şi a hotărârilor Sfintelor Sinoade. Iată de ce este total îndreptățită respingerea ei, atâta timp cât va persista în rătăcire. Pentru că, aşa cum spune dumnezeiescul Grigorie de Nazians: «Mai bine un război demn de laudă decât o pace care ne separă de Dumnezeu»".*

Tot o astfel de doctrină predicau reprezentanții Bisericilor Ortodoxe la Consiliul Ecumenic al Bisericilor unde participau eminenți teologi ortodocşi, ca părintele G. Florovsky. Astfel, la Conferința de la Londra (1952), el a declarat: *„Am venit aici nu pentru a critica alta Biserici, ci pentru a le ajuta să vadă adevărul, pentru a le lumina cugetarea într-un mod frățesc, informându-le despre învățătura Bisericii una, sfântă, sobornicească şi apostolească, care este Biserica greco-ortodoxă, neschimbată din epoca apostolică".*

Şi la Evanston în 1954, delegații ortodocşi proclamară: *„În concluzie, trebuie să ne declarăm convingerea profundă că numai sfânta Biserică Ortodoxă a păstrat credința transmisă o dată pentru totdeauna sfinților în toată plinătatea şi puritatea ei; şi asta nu datorită meritului nostru omenesc, ci pentru că i-a plăcut lui Dumnezeu să păstreze «această comoară în vase pământeşti, pentru ca revărsarea darului să vină de la Dumnezeu".*

La New Delhi, în 1961, acelaşi ecou: *„Unitatea a fost ruptă şi trebuie recucerită. De fapt, Biserica Ortodoxă nu este o confesiune între altele, nici una dintr-o multitudine. Pentru ortodocşi, Biserica Ortodoxă este, în sine, Biserica. Biserica Ortodoxă este profund creştină că temelia ei lăuntrică şi învățătura ei coincid cu mesajul apostolic şi cu tradiția Bisericii primare, neîmpărțite. Biserica*

Ortodoxă se află în continuitatea neîntreruptă şi niciodată distrusă a preoției harice, a vieții şi credinței în Taine. Succesiunea apostolică a demnității episcopale şi a preoției sacramentale este, pentru ortodocşi, cu adevărat esențială şi de aceea reprezintă un criteriu indispensabil al existenței Bisericii în general. Potrivit convingerii sale intime şi având conştiința propriei sale întemeieri, Biserica Ortodoxă consideră că ocupă un loc aparte şi excepțional în sânul creştinătății dezbinate; ea este purtătoarea şi martora tradiției Bisericii primare neîmpărțite, din care provin prin reducere sau separare toate confesiunile creştine existente".

Am putea să mai prezentăm aici mărturii ale teologilor ortodocşi cei mai distinşi şi mai recunoscuți. Ne vom mulțumi cu unul dintre aceştia, Părintele Dumitru Stăniloae, teolog cunoscut nu numai pentru ştiința sa, ci şi pentru lărgimea sa de vederi şi perspectiva unui ecumenism înțeles în sens ortodox.

În mai multe locuri din remarcabila carte *Pentru un ecumenism ortodox* (Le Pireé, 1976), Părintele Dumitru face aluzii la temele abordate de Declarația Comună, pe care le tratează însă potrivit mărturisirii ortodoxe. Citatele vor evidenția discordanța dintre tezele Declarației şi credința noastră ortodoxă.

„Fără unitatea credinței şi fără comuniunea cu acelaşi Trup şi Sânge ale Cuvântului întrupat, nu va exista Biserică în adevăratul sens al termenului. (…) Cu alte cuvinte, iconomia permite validarea unei taine săvârşite în afara Bisericii pentru acela care intră în comuniune deplină de credință cu membrii Bisericii Ortodoxe şi devine un membru al ei. (…) În concepția romano-catolică, Biserica nu este atât un organism spiritual al cărui cap este Hristos, ci mai degrabă o organizație juridică care nu trăieşte în dimensiunea divină, ci în planul «supranaturalului» şi al grației create. (…)"

Unitatea de credință joacă un rol indispensabil în păstrarea acestei unități, pentru că ea leagă absolut toți membrii Bisericii cu Hristos şi între ei.(…)

„Toți cei care nu-l mărturisesc pe Hristos în întregime, ci doar parțial, nu pot realiza comuniunea totală nici cu Biserica, nici între ei. (…) Cum ar putea catolicii să se unească într-o euharistie comună cu ortodocşii din moment ce ei cred că sunt uniți mai mult prin Papa decât prin dumnezeiasca Împărtăşanie? Ar putea dragostea să se reverse dinspre Papă spre lume? Acea dragoste care se revarsă din Hristos aflat în Sfânta Împărtăşanie?(…) E suficient să recunoaştem faptul că Ortodoxia, ca trup deplin al lui Hristos, vrea să primească în sânul său părțile care s-au despărțit de ea..."

N-ar putea exista, se înțelege, două trupuri depline ale lui Hristos!

Suntem pe deplin stupefiați Sanctitate, să vedem că ortodocşii fac aceste concesii tocmai în momentul în care romano-catolicii nu numai că-şi mențin ecleziologia papocentrică, dar chiar o întăresc şi mai mult.

Conciliul II Vatican, se ştie, departe de a diminua primatul şi infailibilitatea, dimpotrivă le-a mărit. Profesorul Ioan Kamiris scria: *„Bine cunoscutele pretenții latine la monarhia absolută a Papei nu numai că nu şi-au pierdut nimic din forță atunci când au fost ascunse la Conciliul II de la Vatican, sub masca colegialității episcopilor; dimpotrivă, chiar prin asta ele s-au întărit, şi actualul papă nu ezită ca, din când în când, să le pună în evidență cu multă emfază".*

Or, textul enciclicei papale din 28 mai 1992 *„Către Episcopii Bisericii Catolice"* recunoaşte ca singură Biserică „catolică" (universală) pe cea de la Roma şi pe Papa ca singurul episcop catolic, universal. Biserica Romei şi episcopul său constituie „esența" întregii Biserici. Toate celelalte Biserici locale şi episcopii lor reprezintă doar expresii ale „prezenței" şi „puterii" imediate ale Episcopului Romei şi a Bisericii sale, care determină *„din interior caracterul de eclezialitate al tuturor Bisericilor locale".*

Bisericile ortodoxe, după acest text al Papei, datorită faptului că nu îi sunt supuse, nu au nici un fel de caracter

eclezial. Şi nu trebuie considerate decât *„biserici parțiale"* *(„Verdienen den Titel «Teikirchenu»" - „Merită numele de Biserici parțiale").*

„Directorul pentru aplicarea principiilor şi normelor ecumenismului" reia explicit aceeaşi ecleziologie. Acest *„Director"* al Bisericii Romano-Catolice a fost prezentat de Cardinalul Casssidy la reuniunea episcopilor romano-catolici (10-15 mai 1993) în prezența necatolicilor şi ortodocşilor. Se subliniază în acest document că romano-catolicii *„păstrează convingerea fermă că unica Biserică a lui Hristos este Biserica Catolică"*, guvernată de succesorul lui Petru şi de episcopii care sunt în comuniune cu el *(Lumen Gentium, 8; § 17)*, în măsura în care *„colegiul episcopilor are drept cap pe Episcopul Romei, ca succesor al lui Petru" (§ 14).*

Găsim în acelaşi text multe cuvinte frumoase despre necesitatea de a dezvolta dialogurile ecumenice, educația ecumenică - evident pentru a „tulbura apele" şi a-i prinde pe ortodocşii naivi în cursa metodei unioniste planificate de Vatican şi urmate cu succes - adică subordonarea față de Roma.

Această metodă este descrisă astfel de textul despre care vorbim: *„Au fost admise drept criterii ale lucrării ecumenice în comun: pe de o parte, recunoaşterea reciprocă a botezului şi introducerea de simboluri comune ale credinței în experiența liturgică; pe de altă parte, colaborarea pentru educația ecumenică, rugăciunea comună şi lucrarea pastorală comună, astfel încât să trecem de la conflict la coexistență, de la coexistență la cooperare, de la cooperare la participare şi de la participare la comuniune".*

Cel mai grav este că astfel de texte pline de ipocrizie sunt apreciate, în general, de ortodocşi ca pozitive.

Suntem îndurerați să constatăm că pe logica romano-catolică a acestui text se bazează şi declarația comună de la Balamand.

Ne întrebăm, deci, dacă aceste ultime evoluții nu-i

justifică de fapt pe cei care propovăduiau că, în astfel de condiții, dialogurile sub diferite forme se desfăşoară, în instanță, în detrimentul Ortodoxiei.

Înalt Prea Sfințite Părinte şi Stăpâne,

Din punct de vedere omenesc, romano-catolicii au obținut prin acest text, recunoaşterea, din partea anumitor ortodocşi, a Bisericii lor drept continuatoarea legitimă a Bisericii UNA SANCTA, având plinătatea Adevărului, a Harului, a Preoției, a Tainelor, a Succesiunii Apostolice.

Cu toate acestea succesul se întoarce împotriva lor, pentru că le ia orice posibilitate de a se pocăi, de a recunoaşte şi a depăşi grava lor slăbiciune ecleziologică şi dogmatică.

Iată de ce concesiile făcute de ortodocşi nu mai sunt, în esență şi în realitate, rodul dragostei. Ele nu fac bine nici catolicilor, nici ortodocşilor.

Ele fac să treacă „nădejdea Evangheliei" (Coloseni 1,23) de la Hristos Dumnezeul-Om, la idolul om-dumnezeu, adică Papa umanismului occidental.

Suntem obligați, spre binele romano-catolicilor, ca şi al întregii lumi, pentru care neprihănita ortodoxie este ultima nădejde, să nu acceptăm niciodată unirea, nici recunoaşterea Bisericii Romano-Catolice ca „biserică soră" sau a Papei ca episcop canonic al Romei, sau a Bisericii Romei ca posesoare a unei succesiuni apostolice canonice, a Preoției şi a Tainelor, fără ca ea să respingă explicit Filioque, infailibilitatea, primatul, harul creat şi celelalte mărturisiri strâmbe (kakodoxii) pe care nu le vom privi niciodată ca pe nişte diferențe nesemnificative sau teologumene, pentru că ele alterează iremediabil caracterul teandric al Bisericii şi sunt blasfemii.

Caracteristice sunt şi aceste afirmații de la Vatican II:

- „Pontiful roman, ca succesor al lui Petru, este principiul perpetuu şi vizibil, fundamentul unității atât al episcopilor, cât şi al masei credincioşilor.

- Această supunere religioasă a voinței şi inteligenței trebuie să se manifeste într-un fel special în ceea ce priveşte magisteriul, autoritatea autentică de învățător a Pontifului Roman, chiar şi atunci când nu predică ex cathedra.

- Pontiful roman, şeful colegiului episcopilor, posedă această infailibilitate în virtutea investirii sale, atunci când, în calitatea sa de păstor şi de învățător suprem al tuturor credincioşilor, care îi întăreşte în credință pe frații săi (cf. Luca 22,32), proclamă şi hotărăşte învățătura de credință sau de morală. Iată de ce hotărârile sale sunt numite pe drept cuvânt definitive prin ele însele şi nu prin consimțământul Bisericii; ele sunt de fapt rostite cu asistența Sfântului Duh, care i-a fost promis personal preafericitului Petru, nu au nevoie de nici o altă aprobare şi nu admit nici un apel la o altă instanță. Pontiful roman se pronunță deci nu în nume personal, ci el expune sau apără credința catolică în calitate de învățat suprem al Bisericii universale, în care aflǎ harisma infailibilității Bisericii înseşi.

- Pontiful roman, în virtutea funcției sale de Vicar al lui Hristos şi de Păstor al întregii Biserici, are asupra acesteia o putere deplină, supremă şi universală, pe care o poate exersa oricând în deplină libertate... Este nul Sinodul ecumenic care nu a fost confirmat sau cel puțin acceptat ca atare de succesorul lui Petru şi este o prerogativă a pontifului roman convocarea, prezidarea şi confirmarea acestor Sinoade".

Sanctitate, toate aceste cuvinte nu sună în urechile ortodocşilor ca nişte hule împotriva Sfântului Duh şi împotriva dumnezeiescului întemeietor al Bisericii, Domnul nostru Iisus Hristos, singurul Cap veşnic şi infailibil al Bisericii, singurul care asigură unitatea Bisericii? Nu răstoarnă în întregime ecleziologia evanghelică, divino-umană şi duhovnicească a Ortodoxiei? Nu-l supun omului pe Dumnezeul-om?

Cum să înţelegem şi să trăim împreună în acest duh fără a ne pierde credinţa şi mântuirea?

Iată de ce, rămânând credincioşi tradiţiilor primite de la Sfinţii Părinţi, nu vom recunoaşte niciodată Biserica romană, cel puţin în forma în care există ea astăzi, ca întruchipând împreună cu a noastră - Biserica una, sfântă, sobornicească şi apostolească a lui Hristos.

Pe de altă parte considerăm necesar ca, printre diferenţele teologice, să fie subliniată deopotrivă problema distincţiei dintre fiinţa şi energiile lui Dumnezeu şi caracterul necreat al energiilor dumnezeieşti, pentru că dacă harul e creat, aşa cum propovăduiesc romano-catolicii, mântuirea noastră e zădărnicită, şi tot astfel îndumnezeirea omului, iar Biserica încetează de a mai fi o comuniune de îndumnezeire, coborând la nivelul unei organizaţii legalo-canonice.

Pentru toate aceste lucruri, ne căutăm adăpost cu sufletul îndurerat la Voi, părintele nostru spiritual, şi vă rugăm insistent, cu profundă veneraţie să vă luaţi răspunderea acestei probleme, cu prudenţa şi sensibilitatea pastorală care vă caracterizează să nu acceptaţi textul de la Balamand şi, în general, să faceţi tot ce vă stă în putinţă pentru a preveni consecinţele neplăcute pe care le va avea pentru unitatea panortodoxă eventuala adoptare a acestui text, fie şi de numai câteva Biserici.

Cerem totodată sfintele voastre rugăciuni către Dumnezeu, pentru ca şi noi înşine, smeriţi călugări şi sihaştri ai Sfântului Munte - în această epocă de confuzie spirituală, de compromisuri cu lumea şi de slăbire a înţelesurilor ortodoxe şi dogmatice - să putem rămâne supuşi până la moarte „dreptarului învăţăturii” (Romani 6,17) pe care am primit-o de la Sfinţii Părinţi, oricât ne-ar costa acest lucru.

Vă sărutăm dreapta cu cea mai adâncă veneraţie.

Toţi reprezentanţii în Sfânta Sinaxă şi stareţii celor douăzeci de mănăstiri de la Sfântul Munte Athos Kareya, 8 decembrie 1993

SFÂNTUL IOAN DE KRONŞTADT ŞI PAPISMUL ROMANO-CATOLIC*

Arhiepiscopul Averchie Jordanvilski

În vremurile pe care le trăim, când apar atâtea discursuri amăgitoare despre aşa-zisa „unire a bisericilor", când *mişcarea ecumenică* se extinde şi se consolidează, trezind entuziasmul multora din cei ce se adună periodic la sesiunile „Conciliului universal al Vaticanului", ar fi timpul ca toţi drepţii creştini ortodocşi să-şi amintească ce părere avea despre papismul romano-catolic marele nostru cuvios şi făcător de minuni, Sfântul Ioan din Kronştadt.

Iată ce scrie el în lucrarea sa „Gânduri despre Biserică": *„Nici una din confesiunile Credinţei creştine, în afară de cea Ortodoxă, nu-l poate conduce pe un creştin la deplinătatea vieţii creştineşti sau a sfinţeniei şi la curăţirea desăvârşită de păcate şi la neputreziciune", deoarece celelalte confesiuni ne-ortodoxe „ţin nedreptatea drept adevăr" (Romani 1, 18), au amestecat deşarta înţelepciune şi minciuna cu adevărul şi nu sunt înzestrate cu acele mijloace de purificare, renaştere, primenire, dăruite de Dumnezeu Bisericii Ortodoxe. Practica de secole transmisă prin istoria Bisericii Ortodoxe şi altor culte a demonstrat şi demonstrează aceasta cu o*

* Arhiepiscopul Averchie Jordanvilski, **Marea apostazie**, M-rea Slătioara, 1996, p.36.

uimitoare claritate. Gândiți-vă la mulțimea sfinților Bisericii noastre, de mai înainte şi din timpurile prezente şi absența lor în cultele catolic şi protestant, după separarea respectiv îndepărtarea lor de Biserica Ortodoxă".

Iată extraordinarele cuvinte ale Sfântului Ioan, îndreptate parcă anume împotriva ultimei rezoluții „ecumenice" a *Conciliului de la Vatican*: *„Există numeroase confesiuni separate ale creştinismului, cu diverse structuri externe şi interne, cu diverse opinii şi teorii, adesea contrare adevărului dumnezeiesc al Evangheliei, predaniei Sinoadelor locale şi universale şi ale Sfinților Părinți. Ele nu pot fi considerate ca adevărate şi salvatoare din cauza indiferenței față de credință sau considerarea fiecărei credințe drept egal de mântuitoare, ceea ce duce la necredință şi apostazie, la neglijență în îndeplinirea pravilelor şi canoanelor Sfintei Tradiții, la răceala creştinilor unul față de altul."*

„Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grâu" (Luca 22, 31). El, satana, a făcut şi face acestea, adică a generat schisma şi ereziile. Urmați cu strictețe Unica, Dreapta Credință şi Sfântă Biserică: „Este un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu şi Tatăl tuturor" (Efes. 4, 5).

În ce constă superioritatea nemărginită a Bisericii noastre Ortodoxe?

Biserica Ortodoxă întrece toate „bisericile" ne-ortodoxe, în primul rând prin adevărul său, prin ortodoxismul său păstrat şi cucerit cu sângele Apostolilor, Ierarhilor, Mucenicilor, Cuvioşilor şi al tuturor Sfinților. În al doilea rând, prin aceea că în modul cel mai sigur conduce spre mântuire pe cea mai netedă cale; că în mod sigur curățeşte şi sfințeşte, primeneşte prin mijlocirea ierarhiei, a sfintelor slujbe şi a posturilor; în al doilea rând, în modul cel mai reuşit învață cum să fim pe placul lui Dumnezeu şi să ne mântuim sufletele; ne îndrumă spre pocăință, îndreptare, rugăciune, preamărire, proslăvire. Unde mai găsiți astfel de rugăciuni, imnuri de

slavă, de recunoştinţă şi implorare, o slujbă bisericească atât de minunată, ca în Biserica Ortodoxă? Nicăieri.

Cât de viguros şi expresiv vorbeşte Sfântul Ioan despre totala absurditate a quintesenţei sistemului dogmatic papist - dogma greşită despre primatul papei de la Roma, în calitate de locţiitor infailibil a lui Hristos.

Iată cuvintele sale: *„Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului". Însuşi Domnul este veşnic prezent în Biserica Sa - pentru ce ne trebuie un locţiitor-papă? Poate fi oare omul păcătos un locţiitor al Domnului? - Nu poate. Locţiitor al Ţarului, locţiitor al Patriarhului poate că există, însă locţiitor, înlocuitor al Domnului, al Împăratului fără de început şi Cârmuitorul Bisericii, nu poate fi nimeni. Cu adevărat, catolicii se înşeală. Doamne, fă-i să înţeleagă cât de ridicoli sunt cei ce afirmă acest lucru, fiind împresuraţi de mândrie ca de o salbă."*

Din această „dogmă" greşită şi păgubitoare, după opinia Sfântului Ioan, îşi trage obârşia, ca dintr-o rădăcină, tot răul în papism.

„Cel mai dăunător lucru în creştinism, spune el, *în această religie cerească revelată de Dumnezeu, e primatul omului în Biserică, de pildă, al papei şi falsei sale infailibilităţi. Tocmai în această dogmă a infailibilităţii şi constă cea mai mare greşeală, pentru că papa e un om păcătos, şi vai şi amar, dacă el îşi va închipui că ar fi nesupus greşelii. Câte grave erori, fatale sufletelor omeneşti a născocit biserica papală, catolică în dogme, în ritualuri, în relaţiile ostile, anchilozate dintre catolici şi ortodocşi, în hulele şi clevetirile faţă de Biserica Ortodoxă, în injuriile adresate Bisericii Ortodoxe şi creştinilor ortodocşi. Şi de toate acestea se face vinovat infailibilul, chipurile, papă, cu doctrina sa şi politica iezuiţilor, cu al lor duh al înşelăciunii, duplicităţii şi diverselor procedee incorecte „ad majorem Dei gloriam".*

Trebuie să facem parte din Biserica lui Hristos, al cărei Stăpân este Atotputernicul împărat, Biruitorul iadului, Iisus Hristos. Împărăţia Sa este Biserica, care luptă cu începătoriile,

stăpâniile şi stăpânitorii întunericului acestui veac, cu duhurile răutăţii, care sunt în văzduhuri, şi care alcătuiesc un imperiu organizat cu iscusinţă şi luptă extrem de perfid, subtil, dibaci şi eficace cu toţi oamenii, cunoscând la perfecţie toate patimile şi înclinaţiile lor.

Omul singur nu se poate lupta cu ei; chiar şi o societate prosperă, dar ne-ortodoxă adică fără Cârmuitorul Hristos, nu poate face nimic cu astfel de duşmani vicleni, ingenioşi, treji tot timpul, care şi-au însuşit la perfecţie ştiinţa războiului lor. Creştinul ortodox are nevoie de sprijinul puternic de sus, de la Dumnezeu şi de la sfinţii ostaşi ai lui Hristos, biruitori ai vrăjmaşilor mântuirii prin puterea harului lui Hristos, şi de la Biserica Ortodoxă pământească, de la păstori şi dascăli, apoi de rugăciunile comune şi de taine. O astfel de ajutătoare a omului creştin în lupta cu vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi este anume Biserica lui Hristos, din care, prin mila lui Dumnezeu, facem parte şi noi. Catolicii au inventat un nou cap, înjosind Unicul şi Adevăratul Cap al Bisericii - pe Hristos; luteranii au căzut şi au rămas fără cap iară anglicanii - la fel; ei Biserică nu au, legătura cu Capul e întreruptă, atotputernicul ajutor lipseşte, iar Veliar luptă din răsputeri cu toată viclenia şi pe toţi îi ţine în rătăcirea şi pierzania sa. Mare este numărul celor ce pier în necredinţă şi destrăbălare!.

Deci, iată care este cauza primară a răului în papismul romano-catolic, după cum observă just Sfântul Ioan: *„Cauza tuturor falsurilor din Biserica romano-catolică este mândria şi recunoaşterea papei efectiv ca şef al Bisericii, şi încă infailibil. De aici provine toată opresiunea Bisericii apusene. Asuprirea gândirii şi credinţei, suprimarea adevăratei libertăţi în credinţă şi în viaţă, peste toate papa şi-a pus mâna sa grea; de aici dogmele eronate, de aici diversele canoane şi reguli greşite privitoare la spovada păcatelor; de aici indulgenţele; de aici denaturarea dogmelor; de aici fabricarea unor „sfinţi" ai „bisericii" apusene şi a unor moaşte inexistente, neproslăvite de Dumnezeu; de aici „trufia, care se ridică împotriva*

cunoaşterii lui Dumnezeu" (II Cor. 10, 5) sub aparenţa evlaviei şi râvnei unei mai mari glorificări a lui Dumnezeu".

Papa şi papismul până-ntr-atât s-au trufit şi s-au preamărit pe sine, încât s-au încumetat să-L critice pe Însuşi Hristos, Ipostasul înţelepciunii dumnezeieşti şi au extins (sub pretextul dezvoltării dogmelor) trufia lor până acolo, încât au denaturat unele din slovele, poruncile şi legile Sale, care nu trebuiau schimbate până la sfârşitul veacurilor, ca de pildă cuvintele Apostolului Pavel: *„căci de câte ori veţi mânca această pâine şi veţi bea acest pahar, moartea Domnului vestiţi până când va veni" (I **Cor.** 2, 26);* în locul pâinii dospite folosesc la liturghie azimile.

Această trufie a reprezentat sursa nemăsuratului fanatism şi a urii mortale faţă de toţi cei ce gândesc în alt fel, prin care papismul romano-catolic a devenit renumit pe parcursul istoriei:

„Ura faţă de Ortodoxie, fanatismul şi prigoana ortodocşilor, crimele - trec ca un fir roşu prin toate secolele istoriei catolicismului. „După roadele lor îi veţi cunoaşte." Oare acesta este duhul lăsat nouă de Hristos? Dacă putem spune cuiva - atunci catolicilor, luteranilor şi reformaţilor le putem spune oricând: „Nu vă ştiu de unde sunteţi" (Luca 13, 25). Iată unde i-a dus pe romano-catolici înlocuirea Capului Bisericii - pe Hristos cu papa!"

La catolici capul Bisericii, în fond, nu e Hristos ci papa, iar catolicii îl râvnesc pe papă, nu pe Hristos; pentru papă luptă, nu pentru Hristos, şi râvna lor în credinţă trece mereu într-un fanatism pătimaş, mizantropic, înverşunat, fanatism al sângelui şi spadei (rugurile), intoleranţă, intransigenţă, duplicitate, falsitate, viclenie.

În Biserica noastră Ortodoxă, după părerea Sfântului Ioan, chiar însăşi slujba bisericească ne aminteşte tot timpul de unitatea noastră duhovnicească sub binecuvântarea lui Hristos, unitate întreruptă definitiv şi la romano-catolici şi la protestanţii, care au denaturat însăşi idea de Biserică.

„În timpul fiecărei slujbe bisericeşti, observa Sfântul Ioan: *casnică, particulară sau obştească - vederii duhovniceşti a creştinului ortodox i se înfăţişează gândul, noţiunea despre unicul trup duhovnicesc, care este trupul lui Hristos, stâlpul şi temelia adevărului, al cărui Cap este însuşi Hristos Dumnezeu: această Biserică a lui Hristos, sau Trupul duhovnicesc al lui Hristos este alcătuit din trei generaţii - cerească, pământeană şi subpământeană, deoarece Sfânta Biserică pământeană (sau generaţia luptătoare ce intervine zilnic înaintea Capului său pentru iertarea păcatelor celor răposaţi în credinţă şi fac pocăinţă pentru sălăşluirea lor în Împărăţia Cerească, iar ca mijlocitori în demersurile lor cheamă pe membrii Bisericii Cereşti şi pe însăşi Stăpâna înţelepciunii cugetătoare bisericeşti - pe Maica Domnului, ca Domnul prin rugile lor să acopere păcatele lor şi să nu-i lipsească de Împărăţia Cerească.*

Nouă, celor trăitori pe pământ, mădulare ale Bisericii lui Hristos, ne este foarte îmbucurător şi mângâietor să credem totdeauna, să ştim şi să nădăjduim că Maica noastră duhovnicească, Sfânta Biserică necontenit, zi şi noapte, se roagă tainic şi pentru noi, că ne aflăm întotdeauna sub acoperământul haric al Domnului Însuşi, a Născătoarei de Dumnezeu, a Sfinţilor Îngeri, a Înaintemergătorului şi a tuturor Sfinţilor. La catolici, capul bisericii este papa, om supus greşelii (în mod eronat a fost declarat infailibil) şi, ca atare, a comis numeroase zguduiri asupra Bisericii lui Hristos, prin fapte vădindu-se astfel, şi denaturând însăşi noţiunea de Biserică a lui Dumnezeu, şi încătuşând libertatea şi conştiinţa spirituală a creştinilor catolici, supunând în acelaşi timp Biserica Ortodoxă unei nedrepte huliri şi antipatii din partea catolicilor. La protestanţi - germani şi englezi, noţiunea despre Biserică este cu totul deformată, întrucât ei nu posedă harisma preoţiei legitime; nu au Taine, deci nu au Botez şi nici cea mai importantă: împărtăşirea cu Trupul şi Sângele lui Hristos Dumnezeu - Prea Sfântul Cap, unicul Cap al Bisericii lui Dumnezeu pe pământ! Slavă lui Dumnezeu Celui în Treime, că n-am căzut în hula împotriva lui Dumnezeu, n-am recunoscut şi nu recunoaştem în veci drept cap al Bisericii sfinte pe omul păcătos!”

Dar iată cum îi considera Sfântul Ioan pe toți cei ce nu aparțin sfintei noastre Biserici Ortodoxe: *„Mulțumesc lui Dumnezeu, care a ascultat şi ascultă rugăciunile mele înaintea atot-mântuitoarei şi înfricoşătoarei Jertfe (a Trupului şi Sângelui lui Hristos) pentru marile comunități rătăcite de la credință, cu numele de creştine, dar în esență apostate: cea catolică, luterană, anglicană şi altele. Ce demonstrează ritualul convertirii de la diferitele credințe şi confesiuni şi alipirea la Biserica Ortodoxă? Necesitatea abandonării falselor credințe şi confesiuni, tăgăduirea rătăcirilor, practicarea Dreptei Credințe prin pocăință şi mărturisirea tuturor păcatelor anterioare, şi făgăduința dată lui Dumnezeu de a păstra şi a împărtăşi cu tărie credința curată, a se păzi de păcate şi a trăi în virtute."*

Iată condamnarea clară şi categorică de către Sfântul Ioan a *ecumenismului* actualmente la modă, care a cuprins deja toate Bisericile Ortodoxe locale, iată răspunsul hotărât şi ferm dat „ecumeniştilor", sub pretextul falsei „iubiri creştineşti", propagând valoarea echivalentă şi egalitatea în drepturi a tuturor credințelor şi confesiunilor!

În încheiere se cuvine să menționăm, în calitate de exemplu grăitor şi concret la cuvintele Prea Cuviosului nostru Părintele Ioan din Kronştadt despre „duhul minciunii" din papismul romano-catolic, modul în care paterii romano-catolici răspândeau în partea apuseană a țării calomnii la adresa Prea Cuviosului Ioan, precum că el ar fi trecut la catolicism şi numai datorită acestui fapt a devenit atât de renumit prin minunile sale şi prin darul clarviziunii.

Iată cum răspunde acestor născociri fanteziste însuşi Părintele Ioan în Cuvântul său rostit la 7 aprilie 1906, în biserica Sfinților Apostoli Petru şi Pavel de la Vitebsk:

„Mult am dorit eu, iubiți părinți, frați şi surori, să stau de vorbă cu voi în acest oraş şi în această biserică, întru slava lui Dumnezeu şi a sfintei şi curatei noastre credințe şi Biserici, cât şi întru întărirea voastră pe calea mântuirii. Trăind şi slujind la

Kronştadt ca preot de peste 50 de ani, am primit în ultimul timp numeroase scrisori din ţinuturile poloneze apusene, îndeosebi din gubernia Grodno şi Vilno - scrise, cum s-ar spune, cu lacrimi de sânge, conţinând plângeri amare asupra paterilor catolici şi a unor catolici-mireni, acoliţii acestora, care îi prigonesc pe creştinii ortodocşi, forţându-i prin diverse metode necuvenite să treacă la catolicism, ba chiar afirmând că şi Ţarul ar fi devenit, chipurile, catolic şi la toţi le porunceşte să treacă la catolicism. În acest fel, clevetind fără scrupule asupra mea şi a Ţarului, catolicii i-au silit pe mulţi ţărani dreptcredincioşi să treacă la catolicism, impunându-le o credinţă străină. Acesta este, oare, duhul lui Hristos? Nu demonstrează, oare, paterii în acest fel că credinţa catolică nu are în sine forţa vitală care să cucerească mintea, inima şi voinţa omului, spre a o urma de bunăvoie, şi că adepţii ei îi atrag pe oamenii cu dreaptă cugetare doar prin minciună şi constrângere?!

Iubiţi părinţi şi fraţi! Cunoaşteţi slujirea mea neabătută în Biserica Ortodoxă în decursul a 50 de ani, ştiţi, poate, şi râvna mea statornică în dreapta credinţă, aţi auzit de numeroasele mele scrieri întru slava lui Dumnezeu şi a Bisericii Ortodoxe şi despre atâtea semne ale puterii lui Dumnezeu, arătate nu numai creştinilor pravoslavnici, ci şi catolicilor, şi luteranilor şi chiar evreilor şi mahomedanilor, atunci când ei se îndreptau cu credinţă către mijlocirea rugăciunilor mele. Despre toate acestea au adus şi aduc dovezi cronicile gazetăreşti cât şi mărturiile adevărate şi nemincinoase ale martorilor oculari. Mărturisesc şi eu acum în faţa voastră, a tuturor, şi înaintea lui Dumnezeu Cel Atoatevăzător, că până în prezent minunile vindecărilor n-au secat. Înseamnă oare aceasta că Credinţa Ortodoxă este o credinţă moartă, cum clevetesc catolicii? Nu mărturiseşte ea necontenit, prin viaţa şi puterea ei mântuitoare, de faptul că este plăcută lui Dumnezeu?

Nu doresc să chem ca martoră a neadevărului catolic istoria milenară imparțială: ea este suficient de cunoscută întregii lumi cultivate.

Este încă vie în memorie „uniația” de tristă amintire din secolul al XVII-lea, la noi în Rusia - acea ură fanatică cu care catolicii distrugeau bisericile ortodoxe în ținuturile apusene. Sunt încă vii în memorie toate ponegririle şi insultele, cu care era împroşcată credința pravoslavnică, Biserica Pravoslavnică şi sărmanii creştini pravoslavnici. Acum iarăşi au reînceput timpurile uniaților. Şi asta când? Atunci când catolicilor li s-a dat libertatea deplină, libertate, desigur, nu pentru a prigoni Ortodoxia şi pe ortodocşi, ci pentru conlocuirea frățească, paşnică, mutuală cu cetățenii de credință ortodoxă.

Am citat la început cuvintele Sfântul Apostol Pavel despre Biserică, ca Trup al lui Iisus Hristos, şi despre Hristos, Capul Bisericii, *„Care este plinirea Celui ce plineşte toate întru toți” (Efes. 1, 23).*

Credem cu tărie în acest unic Cap al Bisericii şi altă căpetenie vizibilă şi infailibilă nu putem să recunoaştem, fiindcă nu putem sluji la doi stăpâni. Nouă ne este de-ajuns unicul Cap, atotdrept, atotştiutor, atotputernic, atotplinitor („plinirea Celui ce plineşte toate întru toți”). Acest Cap ne călăuzeşte, ne apără şi ne întăreşte în credință prin Duhul Sfânt, slujeşte, luminează, mântuieşte, aduce la desăvârşire.

Iar dacă voiți să vedeți slăvitele şi plăcutele lui Dumnezeu roade ale credinței noastre, priviți acea mulțime de vulturi cereşti care au zburat de pe pământul nostru la cer, către însuşi Soarele Dreptății - pe toți Sfinții noştri din vechime, şi pe cei noi, proslăviți prin viața îngerească, prin moaştele neputrezite şi minunile nenumărate.

În încheiere voi spune că adevărul credinței noastre constă în ea însăşi, în însăşi ființa ei, în ea însăşi este Amin!”.

Pentru toți cei care-l cinstesc cu sfințenie pe marele Cuvios al Domnului, Sfântul şi dreptul Părintele nostru Ioan

din Kronştadt, mărturiile sus-citate sunt mai mult decât suficiente, mai ales că dreptatea şi temeinicia lor este confirmată de viaţa însăşi şi de istoria nepărtinitoare.

Ce fel de încredere mai putem avea după aceasta în papismul romano-catolic, bazat pe neadevăr şi pătruns în întregime de falsitate, până când nu se va dezice cu hotărâre şi în faţa întregii lumi de minciuna sa păgubitoare şi de rătăcirile pierzătoare de suflete omeneşti, generate de ea.

Nu pot exista nici un fel de compromisuri şi nici un fel de relaţii cu papismul, *„căci ce însoţire are dreptatea cu fărădelegea? sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul?" (Cor. 6, 14).*

Singura cale sigură în vremurile noastre viclene, pline de tot felul de amăgiri şi înşelăciuni, este calea arătată de acelaşi mare luminător:

"Luptă-te cu orice rău, stinge-l neîntârziat, luptă împotriva lui cu armele Sfintei Credinţe, înţelepciunii şi adevărului dumnezeiesc, a rugăciunii, evlaviei, crucii, bărbăţiei, devotamentului şi dreptăţii, date ţie de la Dumnezeu!"

(Din Cuvântul rostit la 30 august, 1906).

SCRISOARE PATRIARHULUI APUS[*]

Arhimandrit Epifanie Theodoropulos

Înalt Prea Fericirea Voastră,

De câţiva ani încoace, trupul Bisericii - trupul cugetător al creştinilor - stă într-o tulburătoare aşteptare privind salturile primejdioase ale credinţei Primului Arhiereu al Ortodoxiei.

Pe scurt, pentru a evita lungirea cuvântului, purtarea ÎPF Voastre şi a câtorva delegaţi ai Papei aruncă adevăraţii fii ai Bisericii nu numai într-o de nedescris mâhnire, ci şi într-o grozavă încercare duhovnicească.

ÎPF Voastră corespondaţi cu Papa în orice problemă bisericească ca şi cum am trăi în secolul cinci după Hristos. Vă expuneţi la obositoare şi lungi călătorii pentru a-l întâlni. Schimbaţi cu el prieteneşti îmbrăţişări şi frăţeşti sărutări[77]. Îl numiţi *Primul Episcop al Creştinătăţii* şi pe ÎPF Voastră cel de-al doilea. Aţi proclamat *Urbi et orbi* că *„nici o diferenţă nu separă*

---

[*] După traducerea ieom. Visarion din periodicul „*Trei Ierarhi*”, nr.1228, dec. 1965, Grecia. Epistola este adresată IPS Athenagoras al Constantinopolului, ierah mason care a pus bazele şi a preluat frâiele ecumenismului ortodox pentru a săvârşi unirea Bisericii cu toate celelalte credinţe eretice şi păgâne. Această grozavă trădare ecumenistă rămasă neterminată este în prezent condusă de IPS Bartolomeu al Constantinopolului...

[77] Vezi Pilde 26, 27: „*Va băga cineva foc în sân şi hainele lui nu le va arde? Sau va călca cineva peste cărbuni de foc şi picioarele lui nu le va arde?*”

cele două biserici". Vă rugați împreună cu trimişii latini şi vă purtați cu cardinalii ca şi cum ar fi episcopi ortodocşi.

Ați ridicat anatemele secolului XI care, chiar dacă au fost aruncate sub presiunea momentelor fără precedent ce erau atunci, veneau ca o reacție la blasfemiile (ce se răspândiseră în întreaga creştinătate) minților catolice asupra de-Dumnezeu-purtătoare Ortodoxii. Dinspre partea latinilor totul a mers după un plan, într-adevăr mult întârziat – care căuta trădarea rânduitelor Canoane ale Bisericii, Legi Sfinte ce impun alungarea din dumnezeiescul staul a oilor *de netămăduit şi bolnave de moarte* care sunt ereticii, schismaticii şi trădătorii credinței.

Înalt Prea Fericite Părinte,

Care dintre acestea s-au petrecut? S-a făcut Papa ortodox sau ÎPF Voastră catolic? Dacă e prima, declarați-o oficial ca să ne bucurăm şi să ne veselim toți laolaltă. Dacă e cea de-a doua, spuneți-o direct şi sincer, ca să fim siguri că s-au împlinit proorociile ce zic că Noua Romă [cetatea Constantinopolului, n.n] va fi distrusă şi căzută în erezie. Dacă nici una dintre acestea nu s-au întâmplat, ci amândoi întâi-stătătorii rămâneți fiecare întru limitele trasate, atunci cum se explică astfel de fapte?

Cum e posibil ca un papă eretic să fie primul episcop al creştinătății şi ÎPF Voastră cel de-al doilea? De când Biserica noastră ortodoxă îşi pomeneşte episcopii alături de ereticii cardinali? Folosiți un limbaj strict dogmatic sau metaforic, îndreptățiți acrivia canonică sau ipocrizia diplomatică? Sunteți un episcop sau un diplomat? Şi mai departe, cum e posibil ca penitențele canonice ale Bisericii Ortodoxe să fie ridicate când păcatul anatemizat de ele (erezia) continuă să rămână şi să se lățească şi să se mărească pe sine? Chiar dacă nu ar fi fost anatemele împotriva catolicismului şi a papilor, pentru nesăbuitele schimbări în credință, acestea ar trebui să fie

pronunțate chiar astăzi, cu consimțământul tuturor Bisericilor Ortodoxe şi conform regulilor clare şi consfințite ale Sfintelor Canoane. Cum şi de ce, de vreme ce eresul există, anatemele au fost ridicate?

Înalt Prea Fericirea Voastră,

Este trist că vă purtați aşa cum o faceți, pentru a vă împrieteni cu puterea lumească a Vaticanului, pe care credeți că o puteți opune presiunilor turceşti din zonă, de a opri violența ce amenință Patriarhia Ecumenică şi de a zgâlțâi domnia păgână a oraşului Constantinopol. Dacă e adevărat, atunci amândoi sunteți în înşelare şi vă munciți degeaba.

Avem noi alianța cu Dumnezeul cel adevărat, cu Atotțiitorul şi Preasfântul, da sau nu? Dacă da, atunci *„cădea-vor dinspre latura ta o mie şi zece mii de-a dreapta ta, dar de tine nu se vor apropia”*[78]. Chiar dacă furtunile se vor stârni prin mânia sălbatecă a agarenilor, acestea trebuie să fie pentru noi ca o *„nimicnicie şi deşertăciune”*[79]. Atunci *„dreptul ca finicul va înflori şi ca cedrul din Liban se va înmulți”*[80], *„atunci va sări şchiopul ca cerbul şi limpede va fi limba gângavilor, că izvoare de apă vor curge în pustiu şi pâraie în pământ însetat”*[81], atunci *„neamurile vor înțelege şi se vor pleca, căci cu noi este Dumnezeu.”*[82]

Dacă nu, atunci de ce să ne propunem să credem *„în împărați, în fii oamenilor în care nu este mântuire”*[83]. Atunci, Sanctitate, cuvintele profetului ne sunt adresate: *„Vai de cei ce se pogoară în Egipt după ajutor şi se bizuie pe caii lor şi îşi pun nădejdea în mulțimea carelor şi în puterea călăreților, dar nu-şi ațintesc privirea către Sfântul lui Israel şi nu caută pe Domnul. Dar*

---

78 Psalmul 90, 7.

79 Isaia 40, 17: *„Toate neamurile sunt ca o nimica înaintea Lui, nu sunt decât nimicnicie şi deşertăciune”*.

80 Psalmul 91, 12.

81 Isaia 35,6.

82 Încă şi zice: *„De frica voastră nu ne vom teme nici ne vom tulbura, căci cu noi este Dumnezeu”*, din slujba Pavecerniței mari.

83 Psalmul 146, 3.

El este înțelept, El va face să vină nenorocirea şi nu Îşi va lua înapoi cuvintele. El se ridică împotriva casei celor fără de lege şi împotriva ajutorului celor care săvârşesc nedreptatea. Egipteanul este om, nu Dumnezeu, caii lui sunt carne şi nu duh. Când Domnul îşi va întinde mâna Lui, ocrotitorul se va împiedica şi ocrotitul va cădea, iar amândoi vor pieri."[84]

Înalt Prea Fericite Stăpâne,

Este de trei mii de ori mai bine pentru tronul istoric al Constantinopolului să fie smuls şi repus într-o insulă pustie din mare, ori chiar a fi prăbuşit în adâncurile Bosforului, decât a devia câtuşi de puțin de la calea dumnezeiască a Sfinților Părinți care cu un singur glas strigă: *„Nu e loc de compromis în materie de Credință Ortodoxă"*

Cele şapte candelabre ale Apocalipsei au fost stinse cu mult timp în urmă din pricina păcatelor noastre. Şapte Biserici Apostolice, biserici privilegiate ce au avut onoarea de a primi, fiecare în parte, scrisori din cer prin de Dumnezeu insuflatul Prooroc al Patmosului, prin care erau înştiințate că vor dispare de pe fața pământului.[85] Şi acolo unde odată erau săvârşite cu frică şi cu cutremur Sfintele Taine şi se înălțau doxologii Sfintei Treimi, astăzi doar bufnițele vuiesc ori dracii joacă hora. Oricum ar fi, Mireasa lui Hristos nu a murit. Biserica lui Hristos nu a dispărut. Ea îşi continuă drumul prin secole, rănită şi însângerată ca şi Făcătorul ei, dar neadormită şi neînfrântă, strălucitoare, adăpostire caldă şi de viață dătătoare şi mântuitoare de suflete. Ea, Biserica Ortodoxă, nu va muri niciodată, nici chiar dacă tronul ecumenic va fi mutat sau distrus. Doamne fereşte! Nici un gând ortodox pentru mutarea sau distrugerea tronului ecumenic. Dar din nou, nimănui,

---

[84] Isaia 31, 1-3.

[85] Acestea sunt Bisericile Apostolice ale Efesului, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia şi Laodicea, care au fost complet distruse în războiul din Asia Mică în 1924, când creştinii au fost deportați sau masacrați.

nicăieri şi niciodată nu i se va îngădui a sacrifica pentru binele său cea mai mică părticică din Credința Ortodoxă. Luptați pentru ea cu toată puterea! Sunteți chemat şi uns pentru a o face. Sacrificați de dragul lui orice, oricât: bani, averi, onoruri, glorie, comori, diaconi, preoți, episcopi, şi chiar pe Patriarhul Athenagoras! Păstrați doar singurul lucru de trebuință, un singur păzitor, unul singur să nu-l sacrificați: ***Credința Ortodoxă***! Tronul are valoare şi e de folos atât timp cât răspândeşte în întreaga lume negrăita şi dulcea lumină lină a Ortodoxiei.

Farurile sunt folositoare cât timp luminează drumul celor ce călătoresc pe mare pentru a evita stâncile. Când lumina lor e stinsă, se fac nu numai nefolositoare, ci vătămătoare pentru cei ce s-ar încumeta să se apropie.

Înalt Prea Fericite Părinte şi Stăpâne,

Deja ați mers prea departe, ați pus pasul dincolo de Rubicon. Răbdarea miilor de suflete dreptcredincioase, a clerului şi a laicilor, a ajuns la limita exasperării. Pentru dragostea lui Dumnezeu, întorceți-vă înapoi! Nu introduceți schisme şi dezbinări în Biserică. Încercați să uniți ce e despărțit, dar singurul lucru care-l veți reuşi e să distrugeți unitatea şi să faceți fisuri adânci în temelia Bisericii. Veniți-vă în fire şi treziți-vă! Dar, din păcate, ați mers prea departe. Deja e aproape seară şi ziua a trecut. Când oare veți vedea cum se cască abisurile pe drumul pe care singur vă călăuziți? Fie ca toată puterea Celui ce odată a făcut soarele să stea deasupra Ghibeonului şi luna înaintea văii Aialon[86], va repeta minunea şi va lungi din nou ziua ce va străluci cu mai multă lumină şi vă va deschide ochii pentru a vedea, înțelege şi reîntoarce.

[86] Iosua 10, 12-13: „*Atunci a strigat Iosua către Domnul şi a zis înaintea Israeliților: «Stai soare, deasupra Ghibeonului, şi tu lună, opreşte-te deasupra văii Aialon!» Şi s-a oprit soarele şi luna a stat până ce Domnul a făcut izbândă asupra vrăjmaşilor lor.*”

CUPRINS